

ОБЕКТ: Общ устройствен план на община Нова Загора

ФАЗА: ОУПО – Предварителен проект

ЧАСТ: Устройствовен план

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: Нова Загора

Р-л проект :

арх. Св. Александрова

РЪКОВОДИТЕЛ ФИРМА:

арх. Св.Александрова

ОБЩ УСТРОЙСТВЕН ПЛАН НА ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

СЪДЪРЖАНИЕ:

Проектантски екип	4
ГЛАВА 1: ОБЩИ ПРОБЛЕМИ	5
Уводни бележки. Цели и задачи на плана. Прогнозен период. Състояние на територията и планова обезпеченост	
ГЛАВА 2: РЕГИОНАЛНИ ПРОБЛЕМИ	9
Ситуиране на Община Нова Загора в структурите от по-високо областно, регионално и национално ниво Регионални връзки и зони на влияние Селищна мрежа	
ГЛАВА 3: ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ	13
Релеф Геоложка характеристика Климат. Води Минерални ресурси Растителност и животински свят Горски фонд Зони по Натура 2000, защитени местности, природни забележителности	
ГЛАВА 4: ИКОНОМИЧЕСКА БАЗА	17
Отраслова структура на общинската икономика Прогноза за развитието на икономиката на община Нова Загора	
ГЛАВА 5: ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ И ДЕМОГРАФСКА ПРОГНОЗА	42
Демографски параметри Анализ на демографското развитие Прогноза за демографското развитие на община Нова Загора Заетост и безработица Прогнозни разчети	
ГЛАВА 6: ОБИТАВАНЕ	61
Анализ и диагноза на жилищния сектор Жилищна прогноза – основни постановки Жилищни зони – устройствени режими	
ГЛАВА 7: ОБЩЕСТВЕНО ОБСЛУЖВАНЕ И ЦЕНТРОВА СИСТЕМА	73
Обществено регулиран сектор: образование, здравеопазване, култура, социални дейности, спорт, административно обслужван Пазарен сектор: търговия, обществено хранене, услуги, финансово и делово обслужване, телекомуникации;	
ГЛАВА 8. НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	91
Устройствени аспекти за идентифициране, опазване и интерпретиране на културното наследство в пространствата на община нова загора Представяне на практическата насоченост на предлагания в ОУП подход към недвижимото културно наследство /НКН/ на територията на община Нова Загора Степен на проученост за статут на недвижимите културни ценности на територията на община Нова Загора /по приложените документи от НДА/НИНКН; от АИС/АКБ към НАИМ /БАН; от Областната комисия „Военни паметници“ Оценка на състоянието, качествата и потенциала на видовете НКЦ като културно-исторически ресурс за развитие на общината, и като предмет на управление НКЦ „Културен ландшафт“ в обхвата на Новозагорското общинско землище	

Анализ на процеса за формирането на устойчива селищна мрежа на територията на общината	
Типологично структуриране на територията за идентифициране на вида НКЦ „Културен ландшафт“ в пространствата на новозагорското общинско землище и на свързаните Културни маршрути	
Защитени територии по ЗКН и ЗУТ	
Концепция за опазване на НКЦ на територията на община Нова Загора и за реинтеграцията им в устройственото планиране и проектиране със следване на принципите на интегрираната консервация	
Приоритетни обекти за развитие на културния туризъм и свързаната с него туристическа инфраструктура в община Нова Загора	
Управление на опазването и представянето на НКН на територията на общината	
ГЛАВА 9. ТУРИЗЪМ	108
Туристически ресурси	
Видове туризъм	
Туристическа инфраструктура	
ГЛАВА 10: ЗЕЛЕНА СИСТЕМА НА ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА	112
Природен потенциал за развитие на зелената система	
Съществуващо състояние на ландшафта и зелената система	
Предложение за обемно- пространствено развитие на зелената система на територията на община Нова Загора	
ГЛАВА 11: УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И РЕЖИМИ.БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА	120
Устройствени зони и режими в урбанизирани територии:	
Баланс на територията на общината	
ГЛАВА 12: ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА	123
Транспортна инфраструктура. Диагноза	
Прогноза. Натоварване на пътната мрежа	
Пътна мрежа - състояние и класификация на пътната мрежа	
Водоснабдяване, канализация и очистване на отпадните води	
Електроснабдяване	
Газоснабдяване	
ГЛАВА 13. ПРАВИЛА И НОРМАТИВИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ОУПО НОВА ЗАГОРА	135
Приложение 1 Устройствени зони и режими	
Информационни източници	140

Проектантски екип

	Име на експерта	Позиция в екипа	Специалност
1.	Светлана Владиминова Александрова	Ръководител екип	Архитект урбанист
2	Мария Иванова Каразлатева	Опазване и социализация на Културното наследство	Архитект, Архитектура, Културно наследство
3	Румен Съртонеv	Геодезия и ГИС	Инженер земеустроител
4.	Тодор Грозданов Любеноv	Екология и ГИС	Еколог
5	Димитър Маринов Димитров	Икономически анализи и прогнози, Демография	Икономо- география
6	Любка Александрова Николова	Комуникационно- транспортни системи	Транспортно строителство
7	Боряна Леополдова Видинова	Водоснабдяване и канализация, пречистване на отпадните води	Водоснабдяване и канализация
7	Даниела Хаджиилиева	електросистеми	Електросистеми и обзавеждане
8.	Пенчо Кръстев Добрев	Зелени системи	Ландшафтна архитектура
9	Добромир Ганев	ДЕО и ДОСВ	биолог

ГЛАВА 1: ОБЩИ ПРОБЛЕМИ

1.1. Уводни бележки. Цели и задачи на общия устройствен план на общината

арх. Св. Александрова

Устройството на територията във времето на прехода към свободна пазарна икономика и демократична правова държава, са под силното влияние на коренните промени в законовата и нормативна уредба, както в областта на ТСУ, така и в други области на стопанството и обществения живот.

Приеха се основни закони, които имат съществено влияние върху териториалното и селищно устройство и развитието на населените места¹, както и едни съвсем различни от досегашните механизми за регулиране на процесите в територията.

Главната нова цел на териториалното и селищно устройство, днешният етап може да се определи като:

създаване на оптимална пространствена и функционална структура за развитие на територията на общината, изграждане и комплексно устройство на града и съставните селища в хармонично единство между урбанизираните структури и съществуващите природни и антропогенни елементи, специфични социално-икономически условия и при отчитане и на регионалните компоненти.

От друга страна, демократичния характер на общественото развитие изисква осигуряване *на защита и баланс на интересите на всички* участници в устройствения процес, както на юридическите лица – държавата, общината, фирми, организации, така и на всеки отделен гражданин

За осъществяване на тази цел и условие, освен типично присъщите и традиционни задачи², общият устройствен план следва да реши и някои нови:

Осигуряването на възможно най-добър баланс между частните и обществените интереси. е най-трудният и най-конфликтният момент. Планът трябва да защитава и

¹ Закон за устройство на територията; Закон за възстановяване собствеността върху някои магазини, работилници, складове и ателиета; Закон за възстановяване собствеността върху някои отчуждени имоти по Закона за териториално и селищно устройство, Закона за планово изграждане на населените места; Закон за държавната и общинска собственост; Закон за преобразуване и приватизация на държавни и общински предприятия;

² а) определяне на нормативна основа на териториалния обхват за пространствено развитие на града и общината до 2030 г. и неговото демографско развитие;

б) определяне на функционалното предназначение на градските терени по структурни единици и извеждане на пространствени и социални параметри;

в) определяне на вътрешната структура на елементите на функционалните системи "обитаване", "труд" и "отдых";

г) организация, йерархична съподчиненост и локализиране на основните елементи от обслужващата сфера;

д) определяне йерархията на структурата, трасетата на елементите на главната комуникационна мрежа и оптимизиране на тесните места в действието ѝ;

е) създаване на условия за оптимизиране на масовия градски транспорт и неговото функциониране;

ж) развитие, оразмеряване и провеждане на елементите на инженерните мрежи;

з) организиране, диференциране и оразмеряване на елементите на зелената система;

и) създаване на условия за поддържане на екологическото равновесие и опазване на природната среда от неблагоприятни антропогенни въздействия при отчитане на факта, че градът има епизодични проблеми в екологично отношение;

к) разработване на програма от мероприятия и система за управление реализацията на ОУП.

гарантира частната собственост, но в същото време следва да дава възможност за реализация на доказани обществени интереси. Важен елемент от тази задача е и балансът между отделните и различни частни интереси.

Да равнопостави различните видове собственост. В определяне на функционалните зони и предвижданията за функционално използване на терените, планът трябва да равнопостави всички видове собственост. Когато определени мероприятия от обществен интерес имат търговска привлекателност, то за реализацията на тези мероприятия следва да се дава възможност на всички собственици и инвеститори, включително и частни.

Да определи точно режимите на прилежащите към регулационната граница на града извън-селищни територии при съобразяване с плана за земеразделянето.

Да осигури възможности за по-оперативно действие на общинската администрация. Общият устройствен план трябва да бъде оперативен инструмент в ръцете на общинската администрация за ефективно управление на селищната територия. За тази цел той следва да е едновременно достатъчно ясен и точен и да е с възможности за бързо привеждане в съответствие с новите условия и изискванията на конюнктурата.

Тази задача е изключително важна, тъй като в настоящия момент процесите в икономиката и пространственото изграждане на средата са с висока степен на непредвидимост (дори и в по-близко бъдеще). Много бързо изменящите се условия могат да направят и най-добрият план неприложим, ако той не съдържа в себе си възможности за развитие и промяна.

Следвайки нормативните изисквания, Общият устройствен план на община Нова Загора предлага мотивирани проектни **решения за:**

1. *Общата Структура на територията* – устройствените зони за обитаване, производство, рекреация, природозащита, природо-възстановяване, комуникация и инфраструктура.
2. *Строителните граници на урбанизираните територии*, в т.ч. и терените за ново градско развитие, при отчитане собствеността на гражданите, ограничителите и стимулаторите за териториално развитие.
3. *Строителните зони*, границите им, начинът на застрояване и основни параметри на застрояване (интензивност, плътност, височина и др.)
4. *Главната и обслужваща пътна и улична мрежа.*
5. Трасетата и обектите на *инженерната инфраструктура.*
6. *Защитените архитектурни, културни и др. зони и обекти* – недвижими паметници на културата.
7. *Обектите за обществено обслужване* от система "образование", "култура", "здравеопазване", "спорт", култура и др., които се изграждат със средствата на общината и държавата и са от особена важност за града.
8. *Екологически мероприятия*, параметри и изисквания за повишаване стандарта и качествата на околната среда.
9. *Ландшафтно и композиционно естетическо оформяне на територията, на града и селата*, прилежащите квартали и крайселищната територия.
10. Мероприятия за *устойчивост на социално-икономическото развитие* и съпътстващите ги устройствени условия.
11. *Разчети за баланса на територията* и други важни териториални показатели.

12. Зоните с висока концентрация на обекти от обслужващия сектор със стопанско предназначение.

Освен това, урбанизационните процеси все по-определено започват да се свързват със свободното време, с организирането на рекреацията и туризма. Консумирането на свободното време налага нови подходи в планирането на градовете и околорадските им територии, променя решително тяхната структура и тяхната подредба, предизвиква създаването на нови структури (селищни образувания), в които се реализира свободното време. Тази тенденция все още не е категорично изявена в Нова Загора, но трябва да намери място в една нова устройствена рамка.

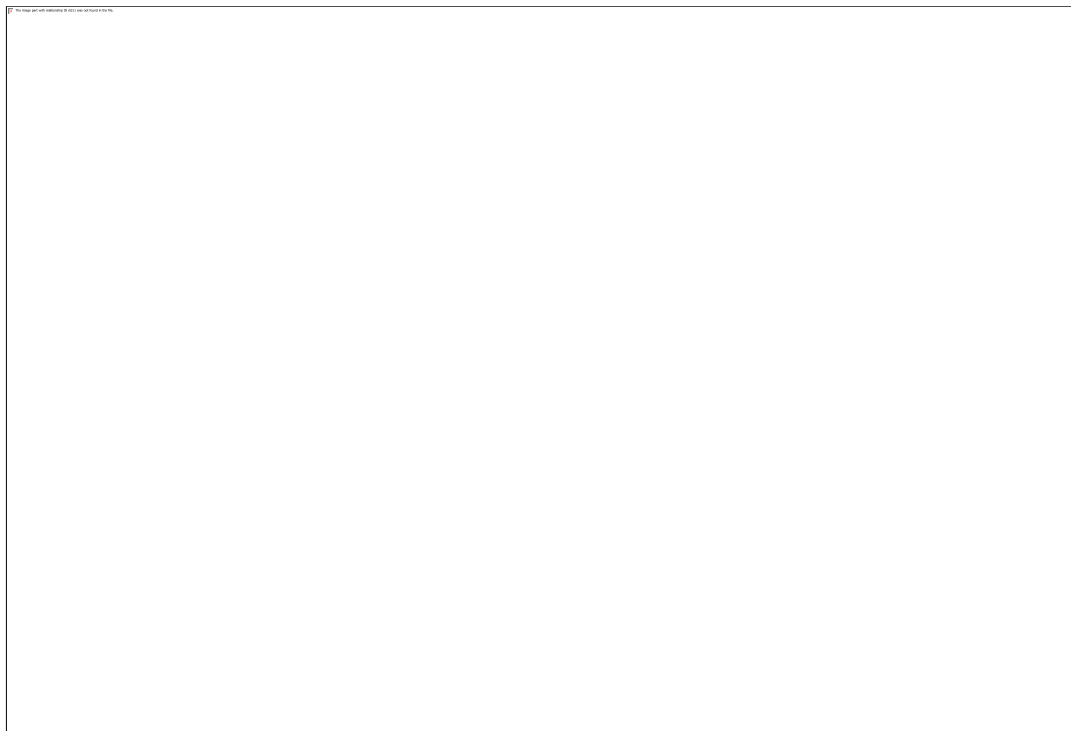
По същество, това са основните задачи на Общия устройствен план, от които произтичат определени изисквания за спешно решаване на възлови проблеми в настоящото развитие на града и селищата от общината.

ОУП – на община Нова Загора се разработва за перспективен срок от 20 години, т.е. планов хоризонт 2035 година. Урбанистичната хипотеза се разработва с планов хоризонт 2040 година.

1.2. Състояние на територията и планова обезпеченост

За територията на община Нова Загора има изработен Общ устройствен план (ТУП на селищна система Нова Загора), процедуриран преди промените от 1989г. В същото време Застроителните и регулационни планове на отделните части на Нова Загора, правени при абсолютни права на държавата за разпореждане с недвижимите имоти и централизирано планиране на инвестициите, са неактуални и не спомагат (а в някои случаи направо пречат) за управлението на процесите, които протичат в селищната територия.

гр. Нова Загора има одобрен през 1976г Общ градоустройствен план, (ОГП) при условията на ЗТСУ, който отдавна е загубил актуалност;

ОГП, 1976г, ТПО Пловдив

За всички населени места са изработени кадастрални и регулационни планове през твърде широк времеви период - от 1929 до 1991г. За част от населените места има одобрени и план за застрояване.

За гр. Нова Загора има одобрена кадастрална карта и кадастрални регистри от 2010 г. , което създава предпоставки за изработване на нов ОУПО, в

съответствие с действащата нормативна уредба и актуалните социално-икономически условия.

За всички останали населени места е наложително изработване на кадастрални карти и кадастрални регистри, които да отразяват актуалното състояние на недвижимите имоти, след което и ПУП – ПРЗ, които да са съобразени с действащата нормативна уредба.

ПЛАНОВА ОСИГУРЕНОСТ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА

	Населено място	категория	Вид план: ПР/ ПЗ/ ПРЗ	№ и дата на Заповедта	Кад.план/КК
1	Асеновец	6	ЗРП	З. №379/21.11.1991г	1928
2	Баня	5	РП	З.№ 1914г	Нова КК
	Баня – вилна зона			З. №9149/ 26.08.1970г	Част 1914г
3	Богданово	7	ЗРП	З. №514/ 23.10.1989г;	1929г
4	Брястово	7	ЗРП	З.№ 150/11.06.1991г	1939г
5	Бял кладенец	7	РП	З. № 1438/ 30.03.1940г	Нова КК!
6	Дядово	7	РП	З. №2374/ 21.11.1936г	Нова КК!
	Графитово		РП	З. №584/ 28.03.1936г	
7	Езеро	7	ЗРП	З. №169/ 16.07.1985г	1930г
8	Еленово	7	РП	З.№ 711/ 17.04.1964г	1936г
9	Загорци	7	РП	З. №1151/ 10.10.1959г	1923г
10	Каменово	7	РП	З. № 567/ 1938г	Нова КК
11	Караново	6	ЗРП	З. №214/04.05.1989г	1927г
12	Коньово	6	ЗРП	З. №460/ 02.04.1965г	1928г
13	Кортен	5	ПР	З. №2301/23.05.1957г	1915г; Нова КК
14	Крива круша	8	ПР	З. №10257/ 13.07.1946г	Нова КК
15	Любенец	7	ЗРП	З. №338/11.07.1989г	1930г
16	Любенова махала	6	ЗРП	З. №167/ 16.07.1985г	1927г
17	Млекарево	6	ПР	З. №298/ 07.05.1970	1937г
18	Научене	7	ПР	З. № 20372/ 18.02.1946г	Нова КК
19	Нова Загора	2	ЗРП	З. №379/21.11.1991г	КК
	Н Загора-инд.Зон		ЗРП	З. №167/ 25.03.1993г	КК
	Н. Загора – кв.6		ЗРП	З. № 470/ 26.10.1988г	КК
20	Новоселец	7	ЗРП	З. №731/13.11.1968г	1932г
21	Омарчево	7	ПР	З. №459/02.04.1965г	1925г; Нова КК
22	Пет могили	6	ЗРП	З. № 421/ 05.07.1971г	1928г
23	Питово	7	ЗРП	З. №464/08.08.1990г	1934г
24	Полско Пъдарево	7	ЗРП	З.№183/18.08.1987г	1935г
25	Прохорово	7	ПР	З. №1105/ 12.11.1040г	Нова КК
26	Радево	7	ЗРП	З. №521/27.07.1987г	1940г
27	Радецки	7	ЗРП	З. №2258/ 05.08.1966г	1938; Нова КК
28	Сокол	7	РП	З. №484/03.05.1939г	Нова КК!
29	Стоил войвода	6	РП	З. №1900/30.04.1957г	Ч1929; Нова КК
30	Събрано	7	ЗРП	З. №149/11.06.1991г	1929г
31	Съдиево	6	ЗРП	З. № 228/01.08.1991г	1929г
32	Съдийско поле	6	ПР	З. № 10814/18.07.1943г	
33	Ценино	7	ЗРП	З. №184/18.06.1987г	1946г

12 населени места имат нова Кадастрална карта

ГЛАВА 2: РЕГИОНАЛНИ ПРОБЛЕМИ.

Регионална характеристика и връзки

ик. географ Димитър Димитров

2.1. Ситуиране на община Нова Загора в структурите от по-високо областно, регионално и национално ниво

Община Нова Загора е естествен кръстопът на важни пътни артерии, свързващи Централна Европа с Черноморието, Беломорието и Азия. Територията на общината се обслужва от пътен и железопътен транспорт. Пътният транспорт има доминираща роля както за интеграцията на населените места в общината, така и за осъществяването на транспортните връзки със съседни общини и региони.

През територията на общината преминава главната жп линия “Пловдив-Стара Загора- Ямбол-Бургас”, която е категоризирана като част от европейската железопътна мрежа и представлява част от европейски транспортен коридор №8, свързващ Адриатика с Черно море. Железопътният клон Нова Загора - Симеоновград осъществява връзка между посочената линия и жп линията “Калотина-София-Пловдив-Свиленград”, като скъсява пътя на железопътния трафик от Турция към Източна Европа и Русия. Железопътният транспорт в общината благоприятства осъществяването на търговски връзки с други региони на Европа и Близкия Изток. Същевременно жп транспорта в общината предлага добър достъп към международното пристанище Бургас.

Основните пътни артерии обслужващи общината и осигуряващи връзката ѝ със съседните общини и регионалните центрове са магистрала Тракия, и пътищата от Републиканската пътна мрежа II-66 по направление “Стара Загора-Нова Загора - път I-6 /Бургас/” и II-55 “Гурково - Нова Загора - Свиленград”. Път II-55 провежда и транзитен трафик по направление “Свиленград - Русе”(Траневропейски коридор №9)

По новото териториално деление община Нова Загора е в състава на Югоизточния район. Новият териториален обхват на Югоизточния район, определен в съответствие с изискванията на Регламент на ЕС 1059 / 2003 се формира от областите Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол (ниво NUTS 3)³ с общо 33 общини.

Той е част от района на ниво NUTS1 „Северна и Югоизточна България”, който включва още Северозападния, Северния централен и Североизточния район, съответстващи на нивото NUTS2. В териториалния обхват на Югоизточен район (ниво NUTS 2) са включени областите: Бургас, Сливен, Стара Загора и Ямбол (ниво NUTS 3) с общо 33 общини.

Връзката на Югоизточния със съседния Южен централен район се осъществява от новоизградения участък на автомагистрала Тракия, а със Североизточния район и граничните райони на съседна Турция с пътища I и II клас. Свързването на пътната мрежа на Югоизточния район с тази на съседния граничен район от Република Турция се осъществява през два ГКПП, единият по път I- 87- ГКПП „Малко Търново” и вторият по път I –7 - ГКПП „Лесово”.

Най-голямо значение за интегрирането на Югоизточния район в националната и европейска пътна мрежа имат участъка от автомагистрала Тракия „Поповица-Чирпан- Ст. Загора”⁴, участъка от автомагистрала Марица, както и път E-773

³ Съгласно чл.4, ал.2 и ал.3 от Закона за регионално развитие – ДВ/бр.50.2008 г.

⁴ На 01.07.2012 г. бяха пуснати в експлоатация 32 км от АМ Тракия – лот 2 – от Стара Загора до Нова Загора; през месец юли беше открит и третия лот от почти 38 км, свързващ градовете Нова Загора и Ямбол. На 26.08.2012 г. беше пуснат в експлоатация участъкът от Ямбол до Зимница. След изграждането на четвъртият лот - от Ямбол до Карнобат, АМ „Тракия“ е завършена.

(Ст.Загора-Сливен-Карнобат-Бургас), участъците от път I-6 (София-Карлово-Казанлък-Сливен-Бургас), от път I-7 (Силистра-Шумен-Ямбол-Елхово) и път E-87 (Дуранкулак-Варна-Бургас-Созопол-М.Търново).

Област Сливен е разположена в Югоизточния район. Със своите 3 546 км² Сливенска област обхваща 3.19 % от територията на страната. Област Сливен обхваща 111 населени места (6 града и 105 села), които са включени в четири общини – Котел (с площ 855 км²), Нова Загора (881 км²), Сливен (1 367 км²) и Твърдица (443 км²)

В структурата на поземления фонд на областта преобладават земите за земеделско ползване. Те заемат 51,6 % от цялата ѝ територия. Горският фонд обхваща 42,6 % от областта, а на фонд “Населени места” се падат около 2,0 %. Останалите са територии за добив на полезни изкопаеми, транспорт, инфраструктура, водни течения и водни площи.

Областен център е град Сливен, които е важен опорен център в Южна България и трети по големина град в Югоизточния район за планиране.

Община Нова Загора е една от големите общини в областта.. Територията ѝ е 881 км² и е втората по големина община в Сливенска област. На юг граничи с община Раднево и Тунджа, на изток с община Сливен, на север – с община Твърдица и Гурково, на запад – с община Стара Загора. Гранично положение на общината се оценява като благоприятно от гледна точка на възможностите за нейното развитие. Те в много голяма степен ще зависят от възможностите за интегриране на община Нова Загора със съседните области и общини и създаване на предпоставки за общо използване на ресурси и потенциали за развитие.

Постоянното население към 01.02. 2011 г. наброява 39 010 души, което е 19.8 % от населението на областта. Развитието на демографските процеси в общината през последните 10 години навлезе в неблагоприятна фаза, характеризираща се с чувствително влошаване на режима на демографско възпроизводство и постепенно намаляване броя на населението. Този процес се продължава да се задълбочава с всяка изминала година.

Община Нова Загора обхваща 34 населени места, от които 1 град и 33 села. В структурата ѝ главно място заема град Нова Загора, който изпълнява функции на икономически, транспортен и обслужващ център. Тази роля на гр. Нова Загора в миналото и сега, е формирала значителна територия, в която неговото влияние и връзки с населените места, се проявяват доста силно. Тези връзки са най-силни в границите на общината и постепенно намаляват в границите на областта. Принос за това има и транспортно-комуникационната система в тази част на страната, която улеснява достъпа до града и обслужването на населението.

Новозагорска община е разположена в Югоизточна България (в северната част на Горнотракийската низина) между големите областни центрове Стара Загора, Сливен и Ямбол.

Местоположението на град Нова Загора предлага удобен достъп до едно от най-големите черноморско пристанища Бургас, черноморските пристанища и курорти, пазарите на Турция и Гърция. Градът е транспортен възел, представен от автобусен и ж.п. транспорт.

Град Нова Загора е общински център, което определя редица предимства за развитието на града по линия на представена местна администрация и деконцентрирани държавни служби. Те са свързани с възможности за по-бързо

обслужване на бизнеса и по-добър достъп до информационно и проектно обслужване, свързано с европейски програми и фондове

Регионалните връзки на общината се определят и зависят от няколко групи фактори, които са трябва да се отчетени при разработването на ОУП на общината, а именно:

- икономически фактори – потенциалите за развитие на града и селищата са многостранни и създават възможност за развитието на разнородна индустрия, туризъм и . Много промишлени предприятия в Нова Загора намират своята естествена суровинна база в големият селскостопански район около града. Община Нова Загора е разположена на площ от 881 кв.км.. Обработваемата земя е 78.3 % от територията на общината при средна за страната 62.0 %.

- Важни импулси за развитието на града и съставните села ще даде валоризирането на богатия туристически потенциал и културно-историческото наследство. Градът е важен център в областта, който ще засилва своите обслужващи функции по отношение на околната територия и Югоизточна България, което налага ново качество, количество и спектър на предоставяните услуги.

- социални фактори - голяма част от обектите на периодичното и епизодичното обслужване в рамките на общината, са изградени в града. В най-голяма степен това се отнася до подсистемите образование, здравеопазване, административно и правно обслужване, култура и др. Развитието на професионалните училища е от съществено значение за икономическото, културното и социалното развитие на града и общината.

- технически фактори - регионалните връзки се определят и от схемата на магистралната инженерна инфраструктура и преди всичко в областта на водоснабдяването, електроснабдяването и транспорта.

- демографски потенциал – общинския център попада в категорията малки градове с население около 23 хил.души, което покрива необходимата критична демографска маса за развитието на града.

2.2. Регионални връзки и зони на влияние.

При съвременните условия регионалните връзки на общината придобиват нов характер, който се обуславя от принципите на самоуправление на общините, липса на централизирано планиране и нови пазарно-икономически отношения. Същевременно гр. Нова Загора остава един големите търговско-консумативни центрове в Сливенска област, което неминуемо ще има отражение върху неговата функционално-пространствена структура.

Локалните връзки в границите на общината ще се развиват на основата на единната техническа инфраструктура, отдиха и териториалните потенциали. Поради недостиг на общински терени в регулационните граници на града, някои обекти на комуналното стопанство могат да се изнесат или да се локализируют нови в други части на общината и крайградската зона на града. Все още по-ниската цена на терените извън града ще стимулират този процес.

ОУП определя най-общо номенклатурата на тези обекти от градското стопанство, които ще бъдат локализиращи извън регулацията на гр.Нова Загора и тяхното приблизително местоположение, а така също и развитие на транспортно-комуникационната система, която ще осигури регионалните и локални връзки..

Членството на България в ЕС дава възможност да се използват средства от Европейските фондове за развитието на града и селищата от общината.

Концепцията на новия устройствен план на общината трябва да се базира на варианти на социално-икономическо развитие, които отчитат предизвикателствата на членството на България в ЕС и възможността за ползване на средства по различните оперативни програми, включително Националната оперативна програма за регионално развитие. Възможностите за ползване на Европейските фондове и тяхното обвързване с конкретни проекти, имащи отношение към развитието на града и селищата от общината, ще бъдат важен елемент на градоустройствената концепция.

2.3. Селищна мрежа

Селищната мрежа в територията на общината се е формирала в зависимост от природните и теренни условия и с оглед развитието на поминъка на населението. Тя се състои от 34 селища, 1 града и 33 села. Окончателно селищната мрежа е формирана пред през 1987 г. когато с Указ № 3005/обн. 9.10. 1987 г. към община Нова Загора са присъединени 9 населените места от бившата община Млекарево (с.Бял кладенец,с.Еленово,с. Млекарево, с.Новоселец, с.Пет могили, с.Прохорово, с. Радево, с.Радецки и с.Сокол).

Съгласно Наредба № 7 на МРРБ/22.12. 2003 г. за правила и нормативи за устройство на отделните видови територии и устройствени зони селищата от общината Нова Загора попадат в следните категории:

- в категорията “ малки градове” - гр. Нова Загора 22 507 жители;
- средни села (с население от 1000 до 2000 жители) - 2 села (с. Баня и с. Кортен);
- малки села (с население от 250 до 1000 жители) - 23 села (с. Асеновец, с. Богданово, с. Брястово, с. Дядово, с. Езерово, с. Еленово, с. Загорци, с. Каменово, с. Караново, с. Коньово, с. Любимец, с. Любенова махала, с. Млекарво, с. Новоселец, с. Омарчево, с. Пет могили, с. Питово, с. Полско Пъдараво, с. Радецки, с. Стоил войвода, с. Събрано, с. Съдиево, с. Съдийско поле);
- много малки села (с население до 250 жители) - 7 села (Бял Кладенец, с. Крива круша, с. Научене, с. Прохорово, с. Радево, с. Сокол, с. Ценино).

Едно населено място е обезлюдено т.е. няма население – с. Графитово. Много големи (с население над 5000 жители)и големи (с население от 2000 до 5000 жители) села на територията на общината няма.

Освен функционален, градът е и пространствен център. Като цяло селищната мрежа може да се определи като мозаечно-дисперсно разположена в територията.

Средната селищна гъстота (3.9 селища на 100 км²) е по-малка от тази за страната (около 4.8), но по-висока от област Сливен (около 3.1). Равнинните условия и земеделската култура на бита е обусловило появата на множество селски населени места в общината. Средното отстояние между населените места е около 3 км, което е добра предпоставка за формиране и функциониране на единна жизнена териториална-селищна среда.

По степен на урбанизация, община Нова Загора е на предпоследно място в областта с 58.0 % градско население (на първо е община Сливен 75.0 %) и много по-ниска от средната стойност за страната - 72.5 %. Това определя урбанистичната структура на общината като моноцентрична. Останалата демографска маса 42.0 % е разпределена в сравнително равномерна мрежа от села. Икономическият облик на селата е селскостопански, с подчертан самозадоволяващ се производствен характер. Като цяло, в селата липсват възможности за трудова заетост,

обезпечаваща жизнената кариера на младите хора. Промислените и обслужващите функции са съсредоточени изключително в града.

Структурата на първичния социален сервиз е почти огледален образ на тази категория селища и възрастовия профил на населението им. Само в 7 от общо 33 села има функциониращи училища. В повечето села няма лекарски практики. Центърът компенсира с пълен набор от добре развити услуги на селищно, общинско и надобщинско ниво (здравеопазване).

По степен на благоустроеност, селата имат сходни характеристики – всички са електрифицирани и водоснабдени, но в тях отсъства канализация.

Като пространствена структура, селищната мрежа е добре развита, балансирана върху цялата територия на общината. Дисбалансът (поляритетът) се дължи на демографските и функционални характеристики. Общината има нужда от целево създаване на един или два допълващи центъра - с. Кортен и с. Млекарево. Село Кортен въпреки непосредствената си близост до центъра на общината най-добре може да допълва и разтоварва функционално и пространствено гр. Нова Загора. Село Млекарево (бивш общински център) балансира отдалечеността на общинския център, за което може да има заявка за нови функции, дейности и съответно обекти, компенсиращи отдалечеността на центъра от южната част на общината.

ГЛАВА 3: ТЕРИТОРИАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ И УСЛОВИЯ

ик. географ Димитър Димитров

3.1. Релеф

Община Нова Загора е разположена на територия обхващаща Новозагорското поле и Светиилийските възвишения. Релефът ѝ е преобладаващо равнинен, като голяма част от равнинните земи са сред най-плодородните в страната. Северната част на общината е хълмиста и обхваща склоновете на Средна гора. Равнинният релеф, съчетан с плодородни почви благоприятства развитието на модерно механизирано земеделско производство и на биологично земеделие.

2.2. Геоложка характеристика

Релефът на Община Нова Загора се характеризира с предимно равнинен терен като част на Тракийската низина и планинска част (в размер на 10% от областта) от Източна Средна гора и изцяло включва Светиилийските възвишения. В геоложко отношение равнинната част е представена от пластове на палеогенски седименти (глини, пясъци и въглища) и неогенски седименти, представени също от пластове конгломерати, пясъци и глини, формирани в морска среда.

Разположението на така посочения комплекс заема югозападната и южната част на Общината. Най-голямата част на Тракийската низина на общината има площно покритие с най-младите отложения с кватернерна възраст, включително и съвременни, които заемат областта на север, включително до Средна гора.

Характерна особеност на кватернерната покривка е това, че тя е формирана главно за сметка на обширен ерозионно повърхностен заливен транспорт, обхващащ водосборните райони на малките реки и долчини - притоци главно на река Блатница и р. Овчарица. Сумарният състав на този материал е сложна смес от разнообразни

скални късове и индивидуални минерални зърна (чакъли, пясъци и глини), които образуват етажни речни тераси или делувиялни разсипи (Q01, Q02, Q03).

Най-северната част на Общината е заета от Източните Средногорски възвишения с ясна субекваториална посока, в които се разкриват скали с различен генезис на възраст 70-90 млн. години. Най-широко разпространение имат различни седиментни скали – варовици, доломити, мергели, глинести скали, пясъчници, флиш и флишоидни скали, включващи или прослояващи се с вулкански скали – туфи, андезити и базалти (K17, K18, K20, K22). На места се съдържат и интрузивни скали – гранити, габра, монцонити.

Най-старите скали в Общината обаче, съставят Светиилийските възвишения, чиято възраст е около и над 0,5 млрд. години. Те са представени от силно метаморфозирани седиментни, магмени и вулкански скали – гнайси, мрамори, амфиболити, диабази, туфи и др. (Pc10).

Различните скали имат важно значение за Общината. Почти всички намират приложение в строителството – традиционно и съвременно, водоносни източници на подземни води, почвообразуване. Най-важни, с национална значимост са въглищните мини, които тангират южната граница на Общината, кариерата за трошен камък при с. Дядово.

Различието на скали е важна предпоставка за минералното и химичното разнообразие на почвите и почвеното плодородие.

Скалите които се заемат повърхността в района на град Нова Загора представляват кватернерни неспоени алувиални глинесто пясъчливи отложения с дебелина няколко метра. Подложката на кватернерните наслаги е представена от теригенните седименти (конгломерати, пясъци, глини и въглища) на Старозагорската ивица, която е част от Маришката олигоценско-неогенска свита. В северна посока на 6 - 8 км кватернерните наслаги преминават в пролувиални разсипи и наносни конуси в чиито състав преобладава чакълеста фракция на горно кредни вулканогенно седиментни скали (туфи, пясъчници, глини, варовици, мергели). На юг от Нова Загора на приблизително същото разстояние на повърхността се разкриват седиментите на Маришката свита. В югоизточна посока са разположени височините на Свети Илийските възвишения, изградени от палеозойски гранити, аргилити, алевролити, пясъчници, диабази и туфи.

2.3. Климат

Територията на Новозагорска община обхваща географски район с умерен континентален климат. Средногодишната температура на въздуха е около 12°C. През зимата средномесечните температури са положителни – 1.2°C. Зимата е мека и суха, лятото сравнително горещо – 23.2°C средномесечна температура. Есента е по-продължителна от пролетта, което е предпоставка за удължаване на вегетационния период на земеделските култури от месец април до месец септември. Въпреки ограничените валежи климатичните условия са благоприятни за развитие на селското стопанство.

2.4. Води

Водните ресурси на Новозагорска община не са големи. Върху тяхното количество влияят непостоянният режим на реките и ограничените валежи през летните месеци.

Основен воден ресурс е р. Тунджа - най-големият приток на р. Марица, с водосборен басейн около 7880 км². Голямо богатство представляват обилните грунтови води в алувиалните отложения на р. Тунджа и притоците ѝ. Водите ѝ се използват предимно за напояване, като за целта са изградени множество помпени станции и водохващания.

Освен р.Тунджа, на територията на Новозагорската община има още две реки – р. Съзлийка (ляв приток на р. Марица) и р. Блатница (ляв приток на Съзлийка).

В северозападната част на общината на р. Тунджа е изграден язовир "Жребчево", който е с обем над 400 млн. куб.м. и се използва главно за напояване. Разположен на 25 кв. км площ и е четвъртият по големина язовир в България, след Мандра, Искър и Студен кладенец. Намира се в красива подпланинска местност, заобиколен от гори и възвишения до селата Баня и Асеновец. Кръстен е на потопеното под него в 1965 година село Жребчево. През 2005 г. язовирът е обявен за Орнитологично важно място. През зимния период на Жребчево зимуват зеленоглавата патица, голямата белочела гъска, голямата бяла чапла, зимното бърне и много други видове птици. Язовирът има много ръкави с удобни за риболов места.

В най-южната част на общината на границата с общините Раднево и Тунджа е разположен част от язовир «Овчарица» с обща завирена площ 6 550 кв.км. Язовира е построен за охлаждане турбините на ТЕЦ Марица изток-2. Поради тази причина водата в него никога не замръзва и дори зимно време е с температура около 18 градуса. Поради това водоема се използва за развъждане на риба. Той е едно от най-популярните места за риболов в Югоизточна България. Полезен обем на язовира - 45,728 млн.куб.м

В близост до с. Кортен е с. Баня, в което има минерален извор и са изградени минерални бани, известни като "Кортенски минерални бани". Съществува потенциал за изграждане на солидна материално-техническа база за пълноценно използване на това безценно природно богатство - минералната вода. Което от своя страна е голяма предпоставка за развитието на туризма в района. Минералната вода в с.Баня е слабо минерализирана, хипертермална +57°С, с алкална реакция и силен воден дебит. Съдържа флуор, силиций, водороден сулфид, сулфид, хидросулфат, натриев карбонат, радон и литий. Минералната вода е подходяща за СПА медицинско лечение и СПА рехабилитация, когато се прилага външно, при заболявания на костите и ставите, нервната система, кожата, женската и мъжката полова система. По-ограничено е вътрешното приложение на минералната вода при случаи на стомашно-чревни заболявания, някои видове на професионална интоксикация, които се получават от натрупване на тежки метали в кръвта, бъбречно-урологични и обменно-ендокринни заболявания.

2.5.Почви

Характеристиката на поземления ресурс на общината е един от факторите, оказващ влияние върху развитието на селското стопанство. Почвеното разнообразие в Новозагорска община е голямо. Най-характерни са карбонатните черноземни смолници и типичните черноземни смолници, подходящи за отглеждане на зърнено-хлебни и зърнено-фуражни култури, слънчоглед и зеленчуци.

По долината на р.Тунджа преобладават канелени горски почви, благоприятни за отглеждане на лозя и овощни насаждения. В Новозагорският регион има условия за отглеждане и на памук.

Климатичните и почвени характеристики на района около с. Полско Пъдарево и с. Кортен са изключително благоприятни за развитието на лозарството, което е един традиционен поминък на населението в тези райони.

2.6. Минерални ресурси

Съществуват запаси на медни руди в Новозагорска община, като те са съсредоточени в района на с. Прохорово. Добив не се извършва. Перспективата за развитие на рудодобива в този период е силно ограничена поради нискосортните руди.

На територията на общината се намират находища на варовици, доломити и андезит за облицовка. В района на село Дядово има каменни кариери, край село Еленово - находища на кварц и кварцит, а по северните склонове на Светиилийските възвишения - на гипс и на графит.

Според експертна оценка на разкритите запаси от полезни изкопаеми в Новозагорска община, залежите са определени като ограничени и поради тази причина тяхното разработване и използване се оценява като икономически неефективно.

2.7. Растителност и животински свят

Общината разполага и със значими недървесни горски ресурси – билки, гъби, горски плодове и др. Също така е с големи традиции в областта на ловното стопанство.

Животинският свят в района също е много разнообразен и интересен. Срещаните гръбначни животни са между 120 и 140 вида, 20 от които са представители на птичия свят и някои от тях са намерили място в Червената книга на България.

През последните години се наблюдава тенденция на намаление на популациите на основните видове дивеч, който се среща в нашата страна – благороден елен, сърна елен лопатар, дребен дивеч. В община Нова Загора местообитанията на тези видове са на Светиилийските възвишения. От хищниците най-често се срещат чакалите.

2.8. Горски фонд

По данни на общинската администрация горският фонд обхваща 13,07 % от територията на общината. В нея се срещат над 20 вида широколистни дървета. Основните дървесни видове, които са разпространени в общината са дъб, габър, мъждрян, черен бор, липа. Относителният дял, който заемат отделните видове е съот-ветно: габър – 25%, космат дъб – 13%, благун – 8,8%, мъждрян – 6%, зимен дъб – 5,6%, цер – 4,2 %. От иглолистните преобладават бял бор, черен бор и смърч. Годишно се извършват около 1000 дка залесяване. Заплаха за компрометиране на горските ресурси в общината е незаконният дърводобив на дървесина за огрев и опасността от горски пожари.

2.9. Зони по Натура 2000

В община Нова Загора попадат части от защитена територия по Директивата за птиците – ЗЗ „язовир Жребчево” в землището на село Баня и части от ЗЗ “Язовир Овчарица” в най-южната част на общината.

2.10. Резервати и защитени местности, природни забележителности

Община Нова Загора не притежава защитени територии по смисъла на ЗЗТ.

ГЛАВА 4.: ИКОНОМИЧЕСКА БАЗА

ик. географ Димитър Димитров

4.4.1. Отраслова структура на общинската икономика

Общината е важен икономически център в Сливенска област с утвърдени промишлени традиции и потенциал за ново развитие.

В икономиката на община Нова Загора са застъпени редица отрасли на материалното производство- производство на текстил, текстилни изделия и трикотаж, производство на хранителни продукти, напитки - висококачествени вина, ракии и други алкохолни напитки, машиностроене, производство на мебели, производство и разпределение на електроенергия, газ и вода.

Липсват достатъчно статистически данни касаещи икономическото развитие на общината за средните и големите предприятия поради опазване тайната на статистическата информация определена в Закона за статистиката, чл.25, ал. 2. (Доп. - ДВ, бр. 98 от 2008 г.). Тези ограничения водят до известни затруднения при правенето на икономически анализ на икономиката на общината.

Община Нова Загора е втората по големина и значимост община в икономиката на област Сливен. По данни ТСБ Сливен към края на 2012 г. броя на икономически активните предприятия в общината е 1 151 и представлява дял от 16.7 % от предприятията в Сливенска област.

Табл. 1: Икономически активни предприятия в област Сливен и община Нова Загора

Област, община	2010	2011	2012
Област Сливен	6828	6838	6898
Община Нова Загора	1094	1141	1151
Дял на предприятията в община Нова Загора (%)	16,0	16,7	16,7

Източник: ТСБ –Сливен

Малки и средни предприятия

В структурата на предприятията най-голям дял имат микропредприятията, формиращи дял от 91.9 % от икономически активните предприятия в общината. Това в голяма степен е предимство тъй като те по бързо се адаптират към динамиката на пазарите. На следващо място съответно се нареждат малките предприятия 6.9 %. По другите представени показатели, доминират малките предприятия даващи 31.3 % от произведената продукция, 37.0 % от реализираните нетни приходи от продажби (НПП) и 46.4 % от дълготрайните материални активи (ДМА). Поради конфиденциалността на информацията за средните и големите предприятия не можем да представим аналитични данни за тях. Според Общинския план за развитие 2014-2020 г. през 2011 г. те средни - 13 броя и големи - 2 броя.

Табл. 2: Структура на предприятията през 2012 г. в община Нова Загора

Групи предприятия	Предприятия - брой	Произведена продукция - хил.лв.	Приходи от дейността - хил.лв.	НПП- хил. лв.	ДМА - хил. лв.
Общо за общината	1 151	293 666	480 768	415 361	237 901
Микро до 9 заети	1 058	64 937	135 656	108 114	63 991
Малки от 10 до 49	79	91 881	182 335	153 842	110 495
Средни от 50 до 249
Големи над 250
Средни и големи	14	136 848	162 777	153 405	121 015

Източник: ТСБ – Нова Загора

.. Информацията е конфиденциална

Наблюдава се тенденция към увеличаване на броя на предприятията в общината – през 2010 г. те са били 1094, а увеличението е с 57 предприятия (11051), или с 5.2 % само за период от 2 години. Новооткритите предприятия в общината са предимно микро предприятия 55 бр.и малки 2 бр.

Табл. 3: Икономически активни предприятия в община Нова Загора според броя на заетите

Групи предприятия	2010	2011	2012	Увеличение 2012/2010
Общо за общината	1 094	1 141	1 151	57
Микро до 9 заети	1 003	1049	1 058	55
Малки от 10 до 49	77	77	79	2
Средни от 50 до 249
Големи над 250

Произведена продукция

През 2012 г. обемът на произведената продукция в общината е 293 666 хил. лева, докато през 2011 г. е 306 438 хил. лв., или намалява с 4.3 %

По основни сектори на икономиката през 2012 г. обемът на произведената продукция е:

- селско и горско стопанство (първичен сектор) – 71 263 хил. лв., или 25.3 %;
- индустрия (вторичен сектор) – 184 825 хил.лв., или 59.5 % ;
- услуги (третичен сектор)– 35570 хил. лв., или 12.1 %

По отрасли най – голям дял заема преработващата промишленост със стойности от 146 250 хил. лв. (49.8 %), следвана от селско горско стопанство - 71 263 хил. лв. (25.3 %) и строителството – 22 523 хил. лв. (7.7 %)

Нетни приходи от продажби

Данни на НСИ, обхващащи икономическите показатели на 1151 фирми, показват, че през 2012 година нетните приходи от продажби възлизат на 415 361 хил. лева. Това представлява ръст от 2.2 % спрямо предходната година, но все още не може да достигне 2008 г. с 26 143 хил. лв., или с 5.9 %.

Съгласно информацията за дейността на активните предприятия през 2012 г.. по сектори най-високи нетни приходи от продажби има реализирани в сектор “индустрия” 197 505 хил.лв. (47.6 %), следвани от сектор на “услугите” 142 573 хил.лв. (34.3 %), и сектор “селско и горско и рибно стопанство” 70 138 хил.лв. (16.9 %), Индустриалните предприятия се реструктурират, като част от тях променят формата на собствеността си. Загубата на пазари и ниското технологично ниво на някои от тях се отразяват негативно на резултатите от нетните приходи от продажби.

Табл. 4: Нетни приходи от продажби в община Нова Загора

Година	Нетни приходи от продажби – хил.лв.	Базисен индекс - %	Верижен индекс - %
2008	441 504	100.0	
2009	360 514	81,7	81,7
2010	341 600	77,4	94.8
2011	406 274	92,0	118,9
2012	415 361	94,1	102,2

Източник: ТСБ – гр. Сливен

4. 4.2. Промисленост

Преработващата промишленост е традиционно водещ, структуроопределящ сектор за икономическото развитие на община Нова Загора. По данни на ТСБ Сливен за 2012 г. в сектора работят 92 предприятия, които са произвели продукция за 146 250 хил. лв. Това представлява 49.8 % от произведената продукция в общината. Секторът разполага с 36.6 % (160 206 хил. лв.) от нетните приходи от продажби и 32.0 % (1 728) от заетите лица.

Табл. 5: Видове активни предприятия в община Нова Загора през 2012 г.

Икономически дейности (А21)	Предприя тия- брой	Заети - брой	Продукци я - хил.лв.	НПП - хил.лв.	ДМА - хил.лв.
Общо за общината	1 151	5395	293 666	415 361	237 901
Сектор "Селско, горско и рибно стопанство"	179	880	71 263	70 138	76 356
<i>Сектор "Индустрия"</i>	<i>153</i>	<i>2171</i>	<i>184 759</i>	<i>197 505</i>	<i>136 158</i>
Добивна промишленост	5	84	9 721	10 649	10 434
Преработваща промишленост	92	1728	146 250	160 206	103 002
Производство на ел. и топл. енергия и на газ	16	22	3 622	3 236	15 819
Доставяне на води, канал.услуги и др.	4	..	2 643	..	1 164
Строителство	36	337	22 523	23 414	5 739
<i>Сектор "Услуги"</i>	<i>819</i>	<i>2159</i>	<i>35 570</i>	<i>142 573</i>	<i>24 417</i>
Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети	500	1267	17 659	123 769	10 939
Транспорт, складиране и пощи	46	156	8 997	8 893	2 797
Хотелиерство и ресторантьорство	65	226	1 463	2 554	1 101
Създаване и разп. на инф., далекосъобщения	5	10	53	72	..
Операции с недвижими имоти	35	78	1514	1 417	7 433
Проф. дейности и научни изследвания	49	88	1236	1 344	220
Административни и спомагателни дейности	9

Образование	6	14	145	..	327
Хуманно здравеопазване и социална работа	37	241	4 026	4 033	1 344
Култура, спорт и развлечения	3
Други дейности	64	79	477	491	256

Източник : ТСБ, гр. Сливен, собствени изчисления

Заети в **М**ини Марица-Изток

Ежедневни трудови пътувания на жители на община Нова Загора към Мини Марица-Изток (по данни на предприятие „МИНИ МАРИЦА ИЗТОК” ЕАД):

Рудник Трояново I – 85

Рудник Трояново Север – 432

Рудник Трояново 3 – 5

ОБЩО – 522 заети в отрасъла, т.е. Почти 10% от заетите в общината

Забележка:(..) - данните са конфиденциални

Промишлеността на общината е съсредоточена основно в гр. Зова Загора в промишлена зона квартал Индуриален.

В резултат на приватизацията и реституцията по-голямата част от предприятията стават частна собственост. Общината не разполага с никакви общински терени за разполагане на производствена или складова дейност.

Производствените предприятия са съсредоточени основно в квартал Индуриален..

Основни отрасли в общинската икономика са:

Преработващата промишленост в общината е представена от производство на текстил, текстилни изделия и трикотаж, производство на хранителни продукти, напитки, машиностроене, производство на мебели, производство и разпределение на електроенергия, газ и вода.

Производство на текстил, текстилни изделия и трикотаж

С най-голямо значение за развитието на подотрасъла през последните години е крупният инвеститор в лицето на концерн “Синтерама България” ЕООД, кв. “Индуриален”. Предметът му на дейност е производството и пласмента на текстил

и облекла. Продукцията му захранва част от потребностите на други поделения, а останалата част се изнася в чужбина. Във фирменият клон работят около 160 души.

Приходите от текстилната промишленост са около 6%.

Производство на хранителни продукти, напитки

Фирма “Палиррия-България” ЕООД гр. Нова Загора, ул. Просвета “2А” е основен производител на консервирани зеленчуци. Готовата продукция е предназначена главно за износ. Изнася се продукция за страните от ЕС, САЩ, Канада, Австрия. Капиталът на фирмата е собственост на гръцкото акционерно дружество “Палиррия-Сулиотис”. Работещите във фирмата са над 400 души.

Най-големи производители на вина на територията на гр.Нова Загора са избите – “Винпром” АД гр. Русе - изба с. Кортен, “Вини” гр.Сливен - изба гр. Нова Загора и „Винарска изба Едуардо Миролио”, с Еленово. Избата в с.Кортен произвежда висококачествени вина, ракии и други алкохолни напитки. Продукцията е предназначена както за вътрешния, така и за външния пазар. Петдесет и два процента от собствеността е частна. Продукцията на “Вини” гр.Сливен - изба Нова Загора, е предназначена основно за вътрешния пазар. Изнася продукция в Англия, Германия и Скандинавските страни. В избата работят 23 души, но през кампанията по прибиране на гроздето нарастват до 50 души.

Налице е тенденция много млади хора да инвестират в създаването на нови лозови насаждения, които ще осигурят суровина за винопроизводството в бъдеще.

Производство на млечни продукти от краве и овче мляко се извършва главно от “Минчеви” ООД с. Кортен и ЕТ “Диана МИ” с. Кортен. Продукцията на фирма “Минчеви” ООД е главно за вътрешния пазар. Работната ръка наброява 60 души.

Производство на месо и месни продукти на територията на гр. Нова Загора е представено от:, Кооперация “Мегакол”, ВЖК “Родопа- Нова Загора” – ЕООД, ул. “Преславска” № 136, ЕТ “МИМ-Слави Данев” и други. До настоящия момент малко фирми, които преработват животинска продукция отговарят на изискванията на ЕС. На територията на Община Нова Загора няма фирма, която да отговаря на всички европейски изисквания. Това налага МСП за производство на месо и месни продукти да бъдат подпомагани, с цел пазарното им укрепване и адаптиране към изискванията на Общата аграрна политика на ЕС в тази област.

Зърнопреработването е представено главно от “Мелница Нова Загора” ЕАД гр. Нова Загора, кв. “Индустиален”.

Производството на хляб и хлебни изделия е представено от : “Хлебозавод Яница” АД – гр. Нова Загора, “Анисия –мв Веселин Велев” – гр. Нова Загора, ЕТ „Димитър Митев”, гр. Нова Загора и др..

Производство и реализация на фураж и фуражни изделия е представено главно от: ЗК “Ленд О`Лейк”, гр. Нова Загора, кв. "Индустиален" № 17 и ЕТ “Градус” – Нова Загора, най-големият производител на фураж в България, оборудван е с техника на холандската фирма СРМ, която е световният лидер в производството на оборудване за фуражната промишленост. И двете фирми са изцяло частна собственост.

Преработването на слънчогледа се извършва от частната фирма ЕТ “Гайтек – Олива”- Нова Загора, кв. “Индустиален”. Фирмата произвежда олио, кюспе и шрот. Продукцията се реализира вътрешния и на външния пазар (Сърбия, Турция и Македония).

Преработката на продукти от селското стопанство е структуроопределяща за икономиката на общината и региона, отчитайки потенциала за развитие на отрасъла и съществуващите добри традиции в тази област. Приходите от тази дейност са около 40 %. Необходими са мерки за общо укрепване и повишаване конкурентноспособността на съществуващите фирми, чрез въвеждане на съвременни стандарти за качество и модерни производствени технологии, които ще подобрят значително пазарните позиции на произвежданите продукти в региона.

Производство на мебели

На територията на гр. Нова Загора е разположена производствената база на “Маги Мебел” ООД, ул. “Просвета” № 1. Фирмата е производител на мебели с дългогодишен опит в производството на корпусна мебел по модулни програми и поръчка на клиента. Продукцията е главно за вътрешния пазар, а работещите във фирмата са около 50 човека.

Производство на машини и оборудване

Водещо предприятие в машиностроенето е “ЗММ-Нова Загора” АД, ул. “Стоил воеводско шосе” № 1. Дружеството произвежда металорежещи машини, възли и детайли за металорежещи и дървообработващи машини, селскостопански машини, резервни части, ремонт и услуги. Мажоритарен собственик на 93.57% от акциите на “ЗММ Нова Загора” АД към момента е “ЗММ-България Холдинг” АД, част от “Индустиален Холдинг България” АД. Броят на заетите към 2013 г. е 140 човека. Предприятието реализира готовата си продукция на вътрешния и външния пазар. От

над 20 години “ЗММ- Нова Загора” АД работи съвместно с фирма от Германия, производител на автоматизирани комплекси за мебелната промишленост.

Производството на селскостопански машини е представено от “Перла” АД - Нова Загора, кв. “Индуриален” - земеделска техника - култиватори, машини за ферми, брани, сеялки, валяци, самоходни пръскачки, резервни части ремаркета. Производството на “Перла” АД е ориентирано изцяло към вътрешния пазар. Персоналът наброява приблизително 100 души. Приходите от дейност през 2012 г. са около 1,5 млн. лв. Необходимо е запазване на това производство в бъдеще, предвид интензивното развитие на селското стопанство в региона.

“Техномаш “ АД, гр. Нова Загора, кв. “Индуриален” е единственият производител в България на бетонови възли, асфалтови бази , пресевни и промивни инсталации и обслужва както вътрешния, така и външния пазар. От 2004г. “Техномаш” АД се специализира и в изграждането на ВЕИ – ветрогенераторни паркове и осигурява инженеринга, производството на част от оборудването, монтажа, въвеждане в експлоатация и сервизиране на съоръженията; предлага пълен спектър от услуги и решения за изграждането на фотоволтаични паркове. В производствената база в Нова Загора персоналът наброява 50 души.

Негативно влияние върху развитието на подотрасъла оказват остарелите технологии за производство и загубата на пазари. Наблюдава се свиване на производството, а то от своя страна предизвиква нарастване на безработицата. Извън пазара на труда остават много опитни и квалифицирани работници.

Независимо от това съществува добра връзка между местния потенциал за развитие и развитите икономически дейности и производства, които са основа за постигане на интегрирано местно развитие. Необходимо е укрепване на малките и средни предприятия в общината, работещи в областта на преработващата промишленост чрез технологично обновяване, въвеждане на системи за качество и подкрепа производството на екологични продукти, с което ще се повиши тяхната конкурентносособност и пазарна устойчивост.

Необходимо е специално внимание и приоритетна подкрепа на свързаните производства, които са в основата на съществуващи или възникващи регионални клъстери.

4.4.3. Строителство

На национално ниво сектор „Строителство“ беше най-силно засегнат от икономическата криза, като това намери отражение и върху общината. До 2008 г. се отчита растеж на произведената продукция в сектора, след което се отчита драстичен спад по всички основни показатели. През 2008 г. строителните фирми в общината са 45 докато през 2012 г. са 36, произведената продукция през за 2008 г. е 26 057 мил. лв. , а през 2012 г. е 22 523 хил. лв., или все още произведената продукция е с 13.6 % по-малко спрямо нивата от 2008 г. Местните фирми са предимно малки, насочени към извършване на ремонтни дейности, реконструкция и жилищно строителство. В средносрочен план, определящо за развитие на подотрасъла ще бъде свития пазар и намаленото търсене на недвижими имоти.

По-големи фирми в строителството са : ЕТ "Любомир Хайгъров" ЛД", гр. Нова Загора, ул. "Петко Енев" № 100 - строителни услуги и материали, довършителни дейности и груби строежи; Елит 200, гр. Нова Загора, ул. "Любен Каравелов" № 17 - ВиК и строителни материали; Сторгос ООД, гр. Нова Загора, ул. "Преславска" № 96, Гипсокартон и др.

Строителството ще продължи да бъде важен носител на икономическа активност в общината и региона особено след преодоляване на икономическата криза и в периода на очаквания растеж.

4.4.4. Селско и горско стопанство

Земеделските територии обхващат 72.4 % от територията на общината, а горските територии са 13.4 %.

По данни на ТСБ Сливен за 2012 г. в сектора работят 179 предприятия, които са произвели продукция за 71 263 хил. лв. Това представлява 24.3 % от произведеното в общината. Секторът разполага с 16.9 % (70 138 хил. лв.) от нетните приходи от продажби, с 32.1 % (76 356 хил. лв.) и 16.3 % (880) от заетите лица.

Представените данни определят важната роля на сектора в общинската икономика.

Табл. 6: Основни икономически показатели в сектор селско и горско стопанство за 2012 г. в община Нова Загора

Показатели	мярка	2012 г.
Заети лица	бр.	880
Предприятия	бр.	179
Продукция	хил. лв.	71263

Нетни приходи от продажби	хил.лв.	70138
Печалба	хил.лв.	12525
ДМА	хил.лв.	76356

Източник: ТСБ – Сливен

4.4.4.1. Селско стопанство

Земеделските земи в общината по данни на общинска служба «Земеделие», гр. Нова Загора към 15. 08. 2013 г. заемат площ от 635 021 дка и представляват 72.4 % от общата площ. Обработваемата земя заема площ от 511 977 дка или 80.6 % от общата земеделска земя. Най големи площи заемат нивите - 523 928 дка (82.5 % земеделска земя), лозя 33 847 (5.3 %), трайни насаждения 9 1 45 дка (1.4 %). Ливадите и пасищата заемат площ от 681 101 дка (10.7 %). Необработваемите земи заемат площ от 54 943 дка (8.6 %).

В Община Нова Загора най-голям относителен дял земите IV категория – 53.7 % (340 926,391 дка) и III категория – 23.1 % (146 786,767 дка), следвани от V категория, X категория и т.н.

По данни на ОСЗГ необработваемите земеделски земи (всички изоставени и пустеещи земи) на територията на общината са 54 943 дка, което е един сериозен неизползван потенциал за развитие на земеделието. В сравнение с другите общини от област Сливен, Нова Загора е на последно място по площ на необработваеми земи. Причините за наличието на пустеещи и изоставени земи са икономически, демографски и значителна разпокъсаност на земеделските земи на основа на тяхната собственост.

Основните форми на стопанисване на земеделската земя на територията на общината формират арендаторите. По данни на Общинска служба “Земеделие и гори”, гр. Нова Загора към 2013 г. са регистрирани 722 земеделски производители. От тях преобладават арендатори 528 бр. (73.1 %), земеделски производители занимаващи се със животновъдство 72 (10.0 %), земеделски производители с дворни места 54 (7.5 %), земеделски производители със собствена земя 38 (4.6 %), земеделски производители регистрирани със собствена земя и животни 23 (3.2 %), земеделски кооперации само 7 (1.0 %).

Развитието на селското стопанство в общината има всички характерни проблеми на развитието на отрасъла в страната, допълнително усложнени от обезлюдяването на селата, високата възраст на заетите, високия дял пустеещи земи, липсата на

достатъчно инвестиции, раздробеността на земята и невъзможността за прилагане на модерни технологии, ниските изкупни цени и наличието на многото посредници между производители и потребители.

Основен проблем в развитието на отрасъла са липсата на затворен цикъл „земя-краен продукт“, което се определя като една от причините за липсата на ефективен селскостопански отрасъл и неговото клъстериране с преработващи селскостопанската продукция мощности за по-висока добавена стойност.

Растениевъдство

Климатичните и почвените условия на територията на общината благоприятстват развитието на селското стопанство. Има много добри условия за отглеждане на всички видове земеделски култури. Общината е с развито зърнопроизводство, зеленчукопроизводство, лозарство и фуражни култури.

Зърнопроизводството е представено от пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед, рапица. Относителният дял на зърнените култури е 77.0 %. Те заемат над половината от общата обработваема площ в общината.

С най-голям относителен дял е пшеницата, заема площ от 38.4 % и дава 71.5 % от производството на зърнени култури. За 2013 г. площите засети с пшеница са – 243 800 дка, а производството възлиза на 109 710 т. зърно, при среден добив 450 кг/дка. Втората по значение зърнено-житна култура е ечемика. Тя заема около 12,7 % от площите на зърнените култури. През 2013 г. засетите площи са 43 400 дка.

Основна култура за *фуражното производство* за развитие на продуктивното животновъдство е царевицата. Общината е най-големият производител на царевица в Сливенска област. През 2013 г. са засети 53 800 дка. През последните години се наблюдава увеличаване на засяваните с царевица площ, поради увеличаване на нуждите от фураж в животновъдството.

На територията на общината на големи площи се отглеждат още тритикале, просо, овес, сорго, люцерна, памук.

От *маслодайните култури* с най-голямо значение е слънчогледът, който заема 26,2 % от общата обработваема площ в общината. В последните години се наблюдава увеличаване на площите засети със слънчоглед.

Зеленчукопроизводството в общината се характеризира с отглеждането на следните култури: картофи, домати, пипер, лук и др. През 2013 г. са засадени едва 310 дка. със зеленчуци. На първо място по обем на производството в общината се нареждат доматиите.

През 2012 и 2013г. тенденцията е към намаляване обема на зеленчукопроизводство. Преработващото предприятие “Палиррия-България“ работи предимно с вносни зеленчуци. Необходимо е да се планират комплексни мерки за подпомагане на зеленчуко-производството в района, тъй като то осигурява важна суровина за хранително-вкусовата промишленост в общината, а и природо-климатичните условия благоприятстват развитието му.

Развитието на лозарството е традиционно за община Нова Загора. От област Сливен община Нова Загора е с най-голям дял на лозовите масиви. През 2013 г. лозовите насаждения в община Нова Загора са 19 360 дка по данни на Общинска служба “Земеделие и гори“. Десертните лозя заемат 860 дка, а винените сортове – 18 500 дка.

В с. Еленово съществува Винарска изба „Едуардо Миролио“, която обработва над 2 200 дка. съществуващи и новосъздадени собствени лозя, като за сравнително кратък период от време се утвърди като основен производител на вина на територията на общината.

С най-големи традиции в лозарството е с. Кортен. С оглед запазването на лозарството и винопроизводството в общината, като значима икономическа дейност с добри традиции, е необходима подкрепа на земеделските производители за създаване на нови лозови насаждения.

Наблюдава се спад не само на площите заети с десертни, но и с винени сортове. Изоставените и бракувани лозя не се изкореняват своевременно и не се създават нови лозови масиви. Засаждането на нови лозя изисква големи капиталовложения, въз-връщаемостта, на които започва едва на четвъртата година.

Традициите в региона, възможностите за дългосрочно инвестиране на заводите винопроизводители, финансирането на инвестиционни проекти на ДФ “Земеделие” за създаване и възстановяване на трайните насаждения, а също така и наличието на два завода за производство на вино и високоалкохолни напитки – “Вини“ Сливен – клон Нова Загора и “Винпром-Русе“ – винарска изба с. Кортен, са благоприятни предпоставки за развитието на лозарството и утвърждаването му като стратегически важен отрасъл в региона.

От *трайните насаждения* овощните видове заемат едва около 1.44 % от земеделската земя в общината – това са 9 145 дка. Овощарството в общината през последните години все повече запада. Причините са неколкостепенната смяна на

собствеността, в резултат на което не се поддържат изградените насаждения, а и възрастта на насажденията в овощните градини е над 15 г.

Овощните видове, които са характерни за общината са: праскови, ябълки, череши, сливи, кайсии, черници, орехи и бадеми. През периода 2010-2013г. се наблюдава намаляване не само на площите, но и на видовете овощни насаждения. Насажденията през 2013 г. са както следва: череши- 1080 дка; ябълки -135 дка; праскови - 107 дка, Насажденията от кайсии, сини сливи и черници са напълно унищожени.

Хидромелиорации

Поливното земеделие е една от решаващите предпоставки за изграждане на ефективен и конкурентноспособен пазарен дял. Затова е необходима да се извърши ремонт и възстановяване на поливни площи и обслужващите ги съоръжения, де се използва целият потенциал за добре устроени поливни площи.

По данни на “Напоителни системи“ ЕАД клон Сливен снабдяването на община Нова Загора с вода за напояване става от язовир “Жребчево“ с водоподаване от тунел в с. Кортен и главен канал М3, обединени под името Блок Нова Загора и Блок Млекарево – Полско Пъдарево.

Блок Нова Загора заема площ от 22 400 ха. Установено е, че само половината от Блок Нова Загора може да бъде напояван от главен канал М3. За напояване на останалата част е необходимо да се изгради главен канал М2, от който е завършен само в частта до Новозагорския дюкер.

Блок Млекарево – Полско Пъдарево се простира на юг от Блок Нова Загора. Планирано е напоителните площи да се обслужват от главните канали М4 и М5 след дюкера в Нова Загора. Новозагорският дюкер е проектиран да бъде изпълнен от две стоманени тръби с диаметър 2,420 мм и дължина 8,330 м. Изградени са едва 8,00 м от едната тръба. Главен канал М4 е проектиран да подава вода в този блок. Изграждането му е започнало, но по време на периода на реструктуриране на селското стопанство строителството е преустановено. За да се покрият нуждите от вода за напояване е необходимо да се изгради и вторият тръбопровод по проекта.

При реализиране на проектите в областта на развитието на хидромелиоративната инфраструктура ще се създадат условия за осъществяване на поливно земеделие върху площ от 127 450 дка. Организирането на поливно земеделие е улеснено от комасира-ността на земеделските площи в района.

Предвид мястото на селското стопанство в общинската икономика, както и съществуващата връзка между него и преработвателната промишленост е необходимо да се планират мерки за подобряване на хидромелиорациите на територията на общината, като ресурси за реализация на планираните дейности ще се търсят от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони, в рамките на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г.

Животновъдство

Благоприятните природо-климатични условия на територията на община Нова Загора определят животновъдството като важен икономически подотрасъл за общината. Добре развитото зърно- и фуражопроизводство са основа за развитието на говедовъд-ството, свиневъдството, птицевъдството. Наличието на добри пасища и ливади в района е фактор за развитие на овцевъдството и козевъдството.

Животновъдството в общината основно се развива в частни земеделски стопанства. Преобладават малките домашни ферми до 10 животни, което предопределя, ниската механизированост на процесите или липса на такава и ниската производствена ефективност .

През 2013 г. в общината се отглеждат 8 788 говеда, 13 200 овце, 3 227 кози, 6 991 свине, 199 386 птици и 1 700 зайци. Тенденциите са за намаляване броя на отглежданите животни, предвид липсата на интерес у предприемачите за реализиране на инициативи в тази област.

На територията на община Нова Загора се развива още пчеларство. Броят на пчелните семейства към 15.08.13 г. е 3 200. Тенденцията е увеличаване на броя на пчелните семейства.

Животновъдството все още е далеч от оптималния си капацитет. Продукцията се затваря в кръговете на натуралната микроикономика.

4.4.3.2 Горско стопанство

По данни на Държавно горско стопанство – Нова Загора общата горска площ е 11 714 ха. Залесената площ е 10198.7 ха. Или 86.8 от общата площ на стопанството. Изградените културни насаждения са 358.8 ха. В иглолистните култури тази площ е 1336.7 ха. Тези култури трябва да бъдат презалесени още в началото на предстоящото десетилетие. Изградени дървостои има при широколистните високостеблени (13.0 ха), при издънковите за превръщане (103.5 ха), при нискостеблените (104.6 ха) и при тополовите (1.0 ха). Площ на гори и горски земи в община Нова Загора към 31.12.2013 г. . 10 320.6 ха (87.9 %).

В горските територии на общината има още: гори частна собственост 1 777 ха (10.9 %), гори общинска собственост 78 ха (0.7 %) и гори на юридически лица 68 ха 0.6 %.

Видов състав на горите: иглолисти – 22.6 %, от тях, бял бор 3.1 %, черен бор 19.1 %, , други иглостни 0.4 %; широколисти 65.6, от тях акация 6.6 %, благун 9.1 %, зимен дъб 5.8 %, келъв габър 24.7 %, космат дъб 12.8 %, мъждрян 6.0 % и други широколистни 8.2 %.

Годишно се извършват около 1000 дка залесяване. Целите на залесяването са: възстановяване на опожарените площи, увеличаване на площта на горите, тяхната производителност и борбата с почвената ерозия. Вместо черен бор за залесяване се използват кедри и кипариси.

Община Нова Загора разполага и със значими недървесни горски ресурси – билки, гъби, горски плодове и др. Също така е с големи традиции в областта на ловното стопанство.

Добитата дървесина се използва основно в две направления – за промишлен дърводобив и за огрев. Общото количество възлиза на 5000 куб.м. годишно.

На територията на Община Нова Загора няма дървопреработвателна промишленост и Държавно Лесничейство-Нова Загора работи предимно с предприятия от град Бургас.

Заплаха за компрометиране на горските ресурси в общината е незаконният дърводобив на дървесина за огрев и опасността от горски пожари. Необходими са мерки за защита и опазване на горското богатство на общината, което е добър потенциал за развитие на дървопреработвателна промишленост на територията ѝ.

4.4.4. Услуги – третичен сектор

Секторът на услугите през 2012 г. е представен от **819 фирми (71.2% от фирмите в общината) и формира значителна част от реализираните приходи от икономика 146 910 хил. лв. (30.6 %) и заетост (2159 лица, или 40 %) в общината** и е важен фактор за повишаване качеството на живот на населението във всички населени места, като по този начин допринася за стабилизиране на селищната мрежа и противодействия на процеси на обезлюдяване на населени места. Понастоящем само в общинския център е развит по-широк набор от елементи на периодичното и епизодично обслужване на населението

Отрасълът „Търговия, ремонт на автомобили и битова техника” е най-силно представения като икономически резултати и работни места сегмент на услугите с

43.4% от регистрираните фирми в общината и 23.4 % от заетите лица. Този отрасъл, заедно с отрасъла „Хотелиерство и ресторантьорство” в най-голяма степен може да бъде обект на нови устройствени решения в ОУПО Нова Загора поради характера на своята мобилност извън територията на населените места.

Развитието на сектора на услугите налага оценка на насоките и формите на бъдещото му развитие. Независимо че една голяма част от подсистемите на общественото обслужване са резултат на пазарен механизъм и интерес ОУПО следва да регламентира възможности за локализация на нови фондове или дислокация на съществуващи в неурбанизираните територии.

4.5. Прогноза за развитието на икономиката на община Нова Загора

Десетилетия наред община Нова Загора е разчитала основно на отраслите на материалното производство – производство на текстил, текстилни изделия и трикотаж, машиностроене, производство на хранителни продукти и напитки, производство на мебели. Важна роля има и селското стопанство. Възможните нови опори⁵ изискват чиста среда и съвременна инфраструктура (в т.ч. комуникации). Всичко това изисква новият общ устройствен план на общината да създаде необходимите устройствени предпоставки за ускорен растеж.

4.5.1. Мотивация за дългосрочна целева концепция за развитието на общината

При формулиране на сценариите/хипотезите за икономическото развитие следва да се отчете влиянието на комплекс от условия и фактори. Те са свързани с:

- необходимостта от придаване на нов динамизъм и качество на общината, който в значителна степен е резултат от действието на системата “Труд”;
- използването на пространствени и устройствени фактори за реализацията на този динамизъм и качество.

Обективните *фактори и стимули* за такова развитие на икономиката на общината са:

- Наличието на добри ресурси и реализуеми възможности за изграждане на модерна преработваща индустрия и ефективен аграрен сектор;

⁵ Преработваща индустрия, модерно животновъдство, биологично земеделие, алтернативен туризъм;

- Наличието на резерви в качествено и пространствено усвояване на туристическите ресурси ;
- Силна привлекателност и все още добра съхраненост на земеделската земя;
- Сравнително добра изграденост на енергийната, съобщителната и водостопанската системи в общината;
- Натрупан опит и традиции в развитието на индустрията и селското стопанство, независимо от миграцията на младите и квалифицира кадри.

Бъдещото развитие на общината е свързано с активното сътрудничество и коопериране с община Сливен и съседите от Старозагорския и Ямболския регион, с отварянето ѝ към Европа и света.

Общинския план за развитие на община Нова Загора през периода 2014 - 2020 г. е ориентирана към постигането на следните цели:

Основна цел: *Създаване на благоприятна среда за устойчив икономически растеж на Община Нова Загора, като част от Обединена Европа.*

За изпълнението на основната цел планът предвижда 3 цели:

- **Цел 1:** Възраждане и стимулиране на икономическата активност, развитие на конкурентоспособна и устойчива местна икономика;
- **Цел 2:** Развитие и модернизация на транспортно-комуникационната инфраструктура на общината, превръщащи я в достъпна и привлекателна територия за населението, бизнеса и транспортния поток в региона;
- **Цел 3:** Опазване и подобряване на околната среда, съхраняване и обогатяване на културното наследство, повишаване качеството на живот и развити ена човешкия капитал.

Определените цели са в пълно съответствие и с поставените цели на национално ниво (макрониво), що се касае до цялостното развитие на районите за планиране в страната, залегнали в Националната стратегия за регионално развитие за периода 2012-2022 г., както и с целите, формулирани на областно ниво в Областната стратегия за развитие на област Сливен 2014-2021 г.

На основата на анализа на социално-икономическото и екологичното състояние и идентифицирането на структурните проблеми, както и отчитайки възможностите и перспективите за местно развитие и за развитие на региона, *визията и стратегическите цели* на политиката за развитие на община Нова

Загора през периода 2014-2020 г. ще бъдат постигнати чрез избора на следните приоритети:

Приоритет 1: Подобряване на бизнес инфраструктура и подкрепа на МСП за повишаване на тяхната икономическа активност, конкурентоспособност, иновативност;

Специфична цел 1: Подпомагане на стартиращи и новосъздадени предприятия чрез изграждане на бизнес информационни центрове и инкубатори.

Специфична цел 2: Стимулиране и промоция на развитието и подобряването на качеството и конкурентоспособността на човешките ресурси, заети в местната икономика;

Специфична цел 3: Подобряване на състоянието и изграждане на довеждаща инфраструктура до зоните и обектите за бизнес.

Приоритет 2: Насърчаване на иновационната дейност и технологичния трансфер, модернизация и въвеждане на екологични и енергоспестяващи технологии в публичния сектор, индустриализацията и земеделието;

Специфична цел 3: Разработване и прилагане на схеми в подкрепа на политиката за технологично развитие на МСП

Специфична цел 4: Въвеждане и използване на модерни технологии, нови продукти и иновации и особено екологични продуктови технологии, енергоспестяващи системи и възобновяеми източници на енергия.

Специфична цел 3: Насърчаване на модерното и конкурентноспособно земеделие

Приоритет 3: Развитие и модернизация на транспортната и пътна инфраструктура;

Специфична цел 5: Рехабилитация и модернизация на транзитните пътища и подобряване обслужването на пътния трафик.

Специфична цел 6: Подобряване състоянието на общинската пътна мрежа и модернизация на транспортната система

Приоритет 4: Осигуряване на достъп до съвременни комуникационни мрежи и достигане на стандартите на информационното общество;

Специфична цел 7: Развитие и модернизация на информационните и комуникационните мрежи и услуги за населението – образование, здравеопазване и административно обслужване

Приоритет 5: Качествена околна среда, ефективно управление и използване на природните ресурси за устойчиво развитие и осигуряване на благоприятна жизнена среда в населените места;

Специфична цел 8: Опазване и подобряване на околната среда, обновяване и рационално използване на природните ресурси за икономическо развитие;

Специфична цел 9: Ефективно и ефикасно управление на отпадъците и пречистване на отпадъчните води;

Специфична цел 11: Повишаване привлекателността на общината за бизнес, туризъм и подобряване качеството на живот на населението;

Приоритет 6: Създаване на благоприятни условия за развитие на младите хора, повишаване на заетостта и ограничаване на безработицата;

Специфична цел 12: Включване в образователната система и намаляване броя на отпадналите от училище деца;

Специфична цел 13: Осигуряване на качествено училищно образование и създаване на привлекателна учебна среда;

Специфична цел 14: Създаване на условия за ефективни извънкласни и извънучилищни дейности;

Специфична цел 15: Повишаване на заетостта и ограничаване на безработицата;

Приоритет 7: Развитие на туристическия потенциал и подобряване на социокултурната среда-съхраняване и обогатяване на традициите, културното и историческо наследство, допринасящи за икономическия просперитет на общината;

Специфична цел 16: Развитие на екологичния, културния, аграрния, ловния туризъм и други перспективни форми на туризъм, подобряване на маркетинга на туристическия продукт и услугите в туристическата индустрия;

Специфична цел 17: Насърчаване поддържането и обогатяването на културните традиции, обичаи и фолклор, развитие на културната политика и информационното осигуряване на културните дейности.

Специфична цел 18: Подобряване състоянието на културно-историческите обекти и обслужващата инфраструктура.

Приоритет 8: Развитие на административния капацитет и партньорството за постигане на хармонизирано, балансирано и устойчиво местно развитие;

Специфична цел 19: Увеличаване на капацитета на местната администрация за планиране, програмиране и управление на дейностите за постигане на балансирано и устойчиво развитие на общината.

Специфична цел 20 : Развитие и укрепване на сътрудничеството между местната власт, икономическите и социалните партньори и гражданското общество за постигане целите на развитието на местно и регионално ниво.

Приоритет 9: Подобряване на здравната, образователната и културната инфраструктура, интегриране на малцинствените групи и подобряване на качеството на живот.

*Специфична цел 21 :*Повишаване качеството на предлаганите услуги, ремонт, оборудване и внедряване на мерки за повишаване на енергийната ефективност на здравната, социалната, образователната и културна инфраструктура.

*Специфична цел 22 :*Подобряване качеството на живот и осигуряване на подходяща инфраструктура в районите населени с малцинствени групи

4.5.2. Цели и сценарии/хипотези за икономическото развитие на община Нова Загора

Основната цел на икономическото развитие е постигане на ускорен и устойчив икономически растеж и създаването на качествена жизнена среда. За това основната стратегическа цел на развитието на община Нова Загора в средносрочен и дългосрочен период е: Ефективно използване на потенциала за устойчиво развитие *със стабилни темпове на растеж и високи стандарти на жизнената среда при съхранен екологичен баланс.*

Основната цел съдържа две неотделими сфери: *“отворена икономика със стабилни темпове на растеж”* и *“жизнена среда”*. Първата е двигател на развитието, а втората осмисля усилията на хората, реализирали това развитие. Задължително условие е целта да се преследва успоредно и едновременно в двете сфери.

Първият вариант на прогнозата, предвижда средногодишни темпове на растеж, около 4-5 % през целия прогнозен период (2014-2035 г.). По отношение на конкурентноспособността на продукцията най-добри перспективи са в подотрасли селското стопанство, преработваща промишленост и преди всичко хранително-вкусова, машиностроенето, модерен аграрен сектор.

Вторият (целев) вариант характеризира темповете и структурата на производството, необходими за постигане на едно сравнително високо равнище на развитие. Той е разработен при условие на преобладаващо действие на фактори със стимулиращо въздействие върху развитието на общинската икономика. Реализацията на втория (целев) вариант предполага наличие на целенасочени управляващи въздействия. Предвидените средногодишни темпове в периода (2014-2035 г.) по този вариант са определено високи 6-7 % средногодишен растеж и структура, ориентирана към високоефективни пропорции на секторите, отраслите и производствата. И при този вариант производствената структура ще включи развитие на преработваща промишленост, туризъм, модерен аграрен сектор. Но основният акцент е върху стимулирането на индустриалния сектор, устойчив и ефективен туризъм, създаване на високопродуктивна и екологично чиста индустрия, развитие на балансиран аграрен сектор, интегриран с хранително-вкусова индустрия и туризъм.

И по двата сценария развитието на система “Труд” се характеризира с динамично развитие. Липсва хипотеза, която да води до негативни предвиждания за развитието на тази подсистема.

4.5.3. Прогнозиране на заетостта

При разработването на прогнозите за икономическото развитие на община Нова Загора се стъпва на прогнозите за броя на населението, и по-специално на прогнозата за броя на икономически активното население на база естествен прираст и механичен прираст.

За целите на Общия устройствен план на община Нова Загора се направени два варианта на прогнозна структура на заетостта с хоризонт 2035 год. Прогнозата за броя на работната сила се базира на категорията икономически активно население от 16-65 г., която отчита тенденциите в пенсионната възраст.

Като реалистичен (при наличие на съответни благоприятни предпоставки на инвестиции и растеж) се очертава първият вариант. Прави впечатление, че между двата варианта няма съществени различия и това се определя от самите тенденции на развитието на една съвременна гобщинска икономика.

При очертаване на структурата на заетостта на населението по предлаганите сценарии за развитие на икономиката на община Нова Загора са направени следните допускания:

- Сивата икономика излиза на “светло” – отчитат се реално заетите;
- Предвидени са промени в структурата на заетостта;
- Ще се развива третичният сектор в отраслите – “Търговия и обслужване”, “Хотели и ресторанти”, ще се развиват и първичния и вторичния сектор, макар и заетите в тях леко да намаляват.

В долните таблици е дадена прогноза за структурата и броят на заетите по отрасли. Двата варианта нямат съществени разлика.

Табл.7. Прогноза за структурата на заетите лица по сектори

Сектори	Първи вариант			Втори вариант	
	2013	2030	2035	2030	2035
Общо	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Първичен	15,2	14,5	14,0	14,8	14,5
Вторичен	40,2	39,0	38,5	36,7	35,0
Третичен	43,5	46,5	47,5	48,5	50,5

2.4. Устройствови решения за реализиране на прогнозните варианти

Обективните дадености за социално-икономическото развитие на община Нова Загора и бъдещите възможности за тяхното доразвиване са в основата на устройствените решения на проекта общия устройствен план, водещи до устойчиво

развитие и създаване на определен комфорт на средите, в които се осъществява човешкия жизнен цикъл.

Устройствените аспекти в развитието на икономиката на община Нова Загора са свързани с предвиждане на терени за нови съвременни технологични производства, които не влизат в конфликт с останалите подсистеми – Обитаване, Обслужване и др.

В новия Общ устройствен план се предвижда изграждането на нови терени за икономически активности. По този начин ще се осигурят необходимите устройствени предпоставки за реализиране на заложената динамика, като повлияят върху интереса на инвеститорите съгласно съвременните изисквания.

Община Нова Загора се нуждае от нови фактори за трайно отстояване на сегашните позиции при разнообразяване на преработващата промишленост и внасяне на нови икономически дейности (модерна преработваща индустрия) и развит модерен аграрен сектор. Общината следва да мобилизира целия си потенциал (природно-ресурсен, човешки и инвестиционен) и да насочи развитието си в три стратегически направления:

- Максимално оползотворяване на възможностите за финансиране от национални и европейски източници;
- Всестранно качествено подобряване на промишленото развитие и средата му (устройствено планиране, инфраструктура, екология);
- Преодоляване на рисковата си икономическа позиция, породена от прекомерно облягане на индустрията (развитие на културно-познавателен туризъм, услуги и ефективен аграрен сектор).

Необходимо е и прилагане на *интегриран подход за развитие на територията*. Това означава подходящо съчетаване на политиките и мерките, въздействащи върху инфраструктурния, човешкия, иновационния и природно-културния потенциал на общината.

5. Отдых и туризъм

Развитието на туристическата индустрия на основата на културно-историческите и природни дадености на Новозагорския регион е от изключителна важност за общинското развитие. Предпоставки за това са:

- Над 500 културни паметници, голямата част от тях с национално значение. Сред най-известните са Карановската и Дядовската селищни могили, Източната надгробна карановска могила;
- Историческият музей в Нова Загора разполага с богата експозиция на археологически находки от района;
- Добри условия за международен ловен туризъм. Подходящи бази за ловен туризъм са: Хижа "Рай", Язовир "Жребчево" – почивна база "Белият дом". Има създадени 8 броя ловни полета;
- Традиция и международният спортен риболов. Подходящи места за риболов са: яз. "Овчарица", яз. "Жребчево", р. Тунджа; Ловно-рибарското дружество работи с изкуствените водоеми в селата Еленово, Загорци, Кортен;
- Балнеоложки туризъм на основата на термалните извори в района на с. Баня;
- Потенциал за развитие и на селски туризъм. Селата в общината имат културни традиции, които се нуждаят от популяризиране и могат да се превърнат във вълнуваща атракция както за местни, така и за чуждестранни туристи.
- гр. Нова Загора е домакин на Международна младежка художествена изложба и на два престижни театрални фестивала: Национален фестивал на любителските камерни театри и Национален ученически театрален фестивал „Арлекин
- Уникални празници в общината са Празникът на житното плодородие в селата: Бял кладенец, Пет могили и Млекарево и етнографският обичай "Хвърляне на стрели" на Сирни заговезни;
- Две активни туристически дружества: ТД "Алеко-1901" и ТД „Нова07“, както и новоучреденият Клуб по каяк-туризъм „Тетида.

Създаден е Консултативен съвет по въпросите на туризма в общината.

Туристическа индустрия и туристическа инфраструктура. Обобщената статистическа картина на туристическата индустрия в Община Нова Загора 2010 – 2013 г. е представена в следната таблица:

Табл. 8. Община Нова Загора – леглова база, реализирани нощувки, приходи (2010 - 2013 г.)

Показатели/единица	мярка	2010	2011	2012	2013
мярка					

Хотели и други	бр.	15	15	12	11
Брой стаи	бр.	201	201	177	177
Легла	бр.	448	448	373	359
Легла/денонощия капацитет	- бр.	154935	149215	129639	126643
Реализирани нощувки общо	бр.	13262	19874	17714	21574
- от чужденци	бр.	507	801	1569	339
Пренощували лица	бр.	8024	9206	7740	6433
- чужденци	бр.	216	237	535	298
Използваемост	%	8,2	13,3	15,7	17,0
Приходи от нощувки общо	лв.	344087	441141	386570	401663
- от чужденци	лв.	26722	33820	81251	21372

Източник: НСИ

По данни от НСИ към 2013 г., общината е разполагала с 359 легла/места в 11 средства за подслони и настаняване, от тях 6 хотела. В тези цифри не са включени малките хотели, квартирите и др. обекти за подслон, съдържащи по-малко от 10 легла. Като цяло показателите за туристическото развитие на общината бележат намаление през 2013 г. спрямо предходните години. Изключение правят реализираните нощувки и използваемостта на легловата база.

Липсата на развита туристическа инфраструктура и липсата на туристически продукти са основен фактор за ниската степен на използваемост на съществуващата леглова база – за 2013 г. е средно 17.0 %, при 36.8 % за страната и 12.6 % за област Сливен. Заведенията за хранене и развлечения съответстват на легловата база – както по категория, така и по капацитет. Липсват тематични и атракционни заведения.

Изградената настанителна база на територията на общината има ограничен капацитет и не предлага услуги с висок стандарт. Необходимо е да се създадат условия за по-пълноценно използване на туристическия потенциал, като се

подобряват общите условия за развитието на туризма като приоритетен отрасъл на общинската икономика. Необходими са мерки за подобряване на транспортния достъп до културните паметници, възстановяване и подготовка на самите паметници за посещения на туристи, реклама на туристическите продукти на територията на общината.

Културният и природен потенциал на общината е подходящ за включване в туристическите продукти, предлагани на летовниците в елитните крайбрежни курорти.

Изграждането на добро партньорство между местния бизнес и местните власти би създало благоприятна среда за реализация на публично-частни проекти в сферата на туризма.

ГЛАВА 5.: ДЕМОГРАФСКО РАЗВИТИЕ И ДЕМОГРАФСКА ПРОГНОЗА

ик. географ Димитър Димитров

5.1. Демографски параметри

Методика на изследването. Демографската характеристика на община Нова Загора е изготвена, съгласно изискванията на нормативната уредба за разработване на ОУП. Разделът включва анализ на състоянието и развитието на демографските процеси и структури, основни проблеми и тенденции.

Демографският фактор е един от основните, ползвани както за анализи на социално-икономическото и инфраструктурното развитие на населените места и териториалните общности, така и за параметриране на устройствените решения в устройствените планове. С броя на населението (настоящо и прогнозно) се определят различните потребности на населението от жилища, социална и техническа инфраструктура, зелената система и др.

Източници на информация: Национален статистически институт (НСИ), Териториално статистическо бюро (ТСБ) гр. Сливен, Дирекция «Бюро по труда» (ДБТ) гр. Нова Загора.

5.2. Динамика на населението

Характерно за демографското развитие на община Нова Загора е намалението на населението след 1965 г. което продължава и през последните десетилетия и години.

От представените данни се очертават два периода в динамиката на населението в общината:

- Период на нарастване по естествен път 1934 – 1965 г.;
- Период на плавно намаляване на населението при запазени възпроизводствени структури след 1975 г.

За град Нова Загора се очертават три периода в динамиката на населението:

- Период на нарастване по естествен път – 1934-1955 г.;
- Период на нарастване (главно по механичен път) 1956-1992 г. Характерно за развитието на населението на града през този период е, че то е част от протичащите урбанизационни процеси в страната и преструктурирането на икономиката (в т.ч. индустриализацията), което доведе до концентрация на населението в областните и индустриални центрове (каквото беше град Нова Загора);
- Период на плавно намаляване на населението при запазени възпроизводствени структури след 2001 г.

Табл.1. Динамика на населението в община Нова Загора - брой

Година на преброяване	Общо население	Град Нова Загора	Села	% на градското население
31.12. 1934	47720	9552	38168	20.0
31.12. 1946	50891	10988	39903	21.6
01.12. 1956	52706	14892	37814	28.2
01.12. 1965	55793	19258	36535	34.5
02.12. 1975	53007	21887	31120	41.3
04.12. 1985	51684	25275	26409	48.9
04.03. 1992	49566	26260	23306	53.0
01.03. 2001	47754	25520	20234	53.4
01.02. 2011	39010	22507	16503	57.7
Текуща статистика				
31.12. 2011	38917	22200	16717	57.0
31.12. 2012	38509	22104	16405	57.4
31.12. 2013	38142	21929	16213	57.5

Източник: НСИ

Икономическата криза дава отражение и в задълбочаването на демографските проблеми, свързани с процесите на раждаемост, смъртност, миграция на населението и не на последно място задълбочаване на диспропорциите в териториалното разпределение на населението в страната. Община Нова Загора е на 2 място на ниво NUTS 4 в област Сливен по **брой на**

населението – 38 142 души към 31.12.2013 г., което представлява 19.7 % от населението на областта. В разпределението на населението на общинско ниво съществува дисбаланс между гр. Нова Загора и останалите населени места. Населението на общинския център към 31.12. 2013 г. е 21 929 д. (57.5% от населението на общината). Сред другите населени места в общината с относително по-голям брой население е са с. Кортен 1642 д. и с. Баня 1538 д., а с. Крива круша (35 д.) – с най-малък брой.

По данни от преброяването проведено на 1.02.2011 г. изчисленото постоянно население на община Нова Загора възлиза на 39 010 д. В периода между двете преброявания е намаляло населението във 33 селища на общината в резултат на отрицателен естествен и механичен прираст с 6744 д, или с 14.7 % (с около 1.47 % средногодишно). Само в с. Ценино населението се е увеличило от 186 д. през 2001 г. на 231 д. през 2011 г. , или увеличението е с 45 д. (24.2 %).

Табл. 2. Население в община Нова Загора към 1. 02. 2011 г.

Статистически район, област, община	Преброявания към		Прираст	
	2001	2011	Брой	%
БЪЛГАРИЯ	7928901	7364570	56433	1
ЮИР	1168706	1078002	-90704	-7,8
ОБЛАСТ СЛИВЕН	218474	197473	-21001	-9,6
ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА	45754	39010	-6744	-14,7
гр.НОВА ЗАГОРА	25220	22507	-2713	-10,8
с.АСЕНОВЕЦ	816	625	-191	-23,4
с.БАНЯ	1547	1479	-68	-4,4
с.БОГДАНОВО	514	392	-122	-23,7
с.БРЯСТОВО	376	255	-121	-32,2
с.БЯЛ КЛАДЕНЕЦ	391	207	-184	-47,1
с.ГРАФИТОВО	12	0	-12	-100,0
с.ДЯДОВО	510	460	-50	-9,8
с.ЕЗЕРО	496	424	-72	-14,5
с.ЕЛЕНОВО	711	455	-256	-36,0
с.ЗАГОРЦИ	492	392	-100	-20,3
с.КАМЕНОВО	548	386	-162	-29,6
с.КАРАНОВО	880	875	-5	-0,6
С.КОНЬОВО	1097	925	-172	-15,7
с.КОРТЕН	2041	1695	-346	-17,0
с.КРИВА КРУША	54	35	-19	-35,2
с.ЛЮБЕНЕЦ	536	465	-71	-13,2
с.ЛЮБЕНОВА МАХАЛА	1149	975	-174	-15,1
с.МЛЕКАРЕВО	909	670	-239	-26,3
с.НАУЧЕНЕ	215	149	-66	-30,7
с.НОВОСЕЛЕЦ	628	436	-192	-30,6

с.ОМАРЧЕВО	545	371	-174	-31,9
с.ПЕТ МОГИЛИ	820	603	-217	-26,5
с.ПИТОВО	548	374	-174	-31,8
с.ПОЛСКО ПЪДАРЕВО	451	382	-69	-15,3
с.ПРОХОРОВО	237	161	-76	-32,1
с.РАДЕВО	371	218	-153	-41,2
с.РАДЕЦКИ	599	399	-200	-33,4
с.СОКОЛ	264	183	-81	-30,7
с.СТОИЛ ВОЙВОДА	792	661	-131	-16,5
с.СЪБРАНО	464	407	-57	-12,3
С.СЪДИЕВО	936	829	-107	-11,4
с.СЪДИЙСКО ПОЛЕ	399	384	-15	-3,8
с.ЦЕНИНО	186	231	45	24,2

Източник: НСИ, обработка Форум

По данни от текущата демографска статистикана на НСИ населението на общината продължава да намалява и към 31.12. 2013 г. населението наброява 30 142 души, или за 3 година намалява с 775 д.(2.0 %).

Табл.3. Население в община Нова Загора 2011-2013 г.

	2011	2012	2013
Община Нова Загора	38917	38509	38142
с.Асеновец	676	656	638
с.Баня	1508	1528	1538
с.Богданово	393	382	381
с.Брястово	254	241	243
с.Бял кладенец	199	192	180
с.Дядово	468	463	473
с.Езеро	426	426	423
с.Еленово	444	428	424
с.Загорци	383	380	374
с.Каменово	401	398	387
с.Караново	896	901	893
с.Коньово	920	901	902
с.Кортен	1676	1663	1642
с.Крива круша	35	35	35
с.Любенец	456	446	439
с.Любенова махала	969	944	918
с.Млекарево	680	644	638
с.Научене	145	138	136
гр.Нова Загора	22200	22104	21929
с.Новоселец	455	442	429
с.Омарчево	389	367	359
с.Пет могили	633	611	607
с.Питово	369	355	355
с.Полско	392	392	381

Пъдарево			
с.Прохорово	157	149	147
с.Радево	214	205	200
с.Радецки	445	418	395
с.Сокол	181	184	183
с.Стоил войвода	670	654	644
с.Събрано	392	378	371
с.Съдиево	850	846	839
с.Съдийско поле	404	397	394
с.Ценино	237	241	245

Източник: НСИ

5.3. Основни демографски процеси

Параметрите на възпроизводството на населението се определят от развитието на основните демографски процеси – *естествен и механичен прираст*. В община Нова Загора те са:

Табл.4. Естествено и механично движение на населението в община Нова Загора (брой)

Година	Родени	Умрели	Естествено прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст
2009	550	637	-87	753	1026	-273
2010	467	729	-262	754	1252	-498
2011	472	647	-175	785	757	28
2012	453	674	-221	455	642	-187
2013	462	641	-179	502	690	-188

На 1000 души от населението – в промили (‰)

Година	Родени	Умрели	Естествено прираст	Заселени	Изселени	Механичен прираст
2009	13,1	15,1	-2,1	17,9	24,3	-6,5
2010	11,2	17,5	-6,3	18,1	30,1	-12,0
2011	12,1	16,6	-4,5	20,1	19,4	0,7
2012	11,7	17,4	-5,7	11,8	16,6	-4,8
2013	12,1	16,7	-4,7	13,1	18,0	-4,9

Източник: НСИ

Раждаемостта като процес, определящ количественото нарастване на населението на общината през последните години е с тенденция на намаляване

(2009 – 2013 г.). В общината през 2009 г. г. са родени 550 деца (13.1 ‰), а през 2013 г. 462 деца (12.1 ‰). Коефициентът на раждаемостта **в страната през 2013 г е (9.2 ‰)** и в област Сливен (12.1 ‰), или по този показател общината има по-благоприятни позиции от средните за страната с 2.9 пункта и е съвпада с този на областта. .

Определящо значение за броя на живородените деца има броят на жените във фертилна (детеродна) възраст (15- 49 г.) – 7 612 (20.0 % от населението - 2013), като спрямо началото на 2011 г. той е бил 7 944, или за около 3 години намалява с 332 жени. Съществено значение за намалението на раждаемостта оказват и измененията във възрастовата структура на родилните контингенти. Трябва да се има предвид, че в общината близо 96.0 % от ражданията се осъществяват от жените на възраст от 15 до 34 години, които през 2013 г. са 3985 и са намалели спрямо началото на 2011 г. с 10.0 % (442). В общината около 96.0 % от ражданията се осъществяват от жени на възраст 15-34 г., но те представляват само 52.4 от жените във фертилна (детеродна) възраст. Броят на жените в тази възрастова група намалява основно поради по-малкия брой момичета, които влизат във фертилна възраст, и емиграционните процеси.

Табл.5. Контингент на жени в детеродна възраст в община Нова Загора

години	15 – 49 години	15 – 34 години	% на жените 15-34 години
31.12. 2013	7612	3985	52.4
01.02. 2011	7944	4427	55.7

Източник: НСИ

Тенденцията в развитието на раждаемостта може да бъде проследена и чрез разглеждане на стойностите на *тоталния коефициент на плодовитост*⁶ - 2.1 живородени деца (2013) за област Сливен– една стойност съвпадаща с теоретично необходимия минимум за осигуряване на простото възпроизводство на поколенията – 2.1 живородени деца/1 жена, дължаща се на високата раждаемост сред ромското население.

⁶ *Тотален коефициент на плодовитост* - сумата от повъзрастовите коефициенти за плодовитост през съответната година, който показва средният брой деца, който би родила една жена през целия си фертилен (детероден) период, ако се запази същата повъзрастова плодовитост през съответната година.

Смъртността е със значително по-високи стойности от раждаемостта. През 2013 когато са умрели 641 д., а коефициента на общата смъртност е (16.7 ‰). През 2012 г. са умрели 674 д. (17.4 ‰), 2011 г. са умрели 647 д.(16.6 ‰). По отношение на смъртността през 2013 г. община Нова Загора е с по-неблагоприятни коефициенти от средните за страната (14.4 ‰) и област Сливен (14.3 ‰).

Продължават изразените различия в смъртността сред градското и селското население. Коефициентът на смъртност през 2013 е по-висок в селата на общината (23.4 ‰) отколкото в град Нова Загора (12.9 ‰).

Естествен прираст

Естественият прираст⁷ в общината в периода 2009-2013 г. е отрицателен, 2009 г. (-87 души), 2010 г. (-262 души), 2011 г. (-175 души), 2012 г. (-221 души) и 2013 г. (- 179 души). Коефициентът на естественият прираст в общината през 2011 г. е (-4.5 ‰), 2012 г. е (-5.7 ‰) и 2013 г е (- 4.7 ‰).

През 2013 г. в област Сливен естественият прираст е (- 2.2 ‰) и в страната (-5.2 ‰). Или по този показател общината е с по-неблагоприятни показатели от средните за областта, но с по-добри от средните за страната.

Табл. 6. Коефициент на естествения прираст 2009-2013 г. (в промили - ‰),

	2009	2010	2011	2012	2013
България	-3.5	-4.6	-5.1	-5.5	-5.2
Югоизточен район	-2.5	-4.0	-4.0	-4.4	-4.1
Област Сливен	-0.5	-2.7	-2.0	-2.3	-2.2
Община Нова Загора	-2.1	-6.3	-4.5	-5.7	-4.7

Източник: НСИ

Влошената характеристика на възпроизводствените процеси е трайно явление, което ще оказва въздействие върху социално – икономическото развитие на общината и се взема под внимание при определяне на демографските прогнози за нуждите на ОУП на община Нова Загора.

Механичен прираст

Данните за вътрешната миграция на населението за общината показват, че *изселените са повече от заселените, като механичния прираст е с отрицателен знак*. През периода 2009 – 2013 са се заселили 3 249 души, а са се изселили 4 367 души, или за 5 години имаме отрицателен механичен прираст (-1 118 души). Миграцията оказва силен негативен ефект върху възпроизводството на

⁷

Разликата между ражданията и умираанията

населението, тъй като чрез изселването на жени в родилна възраст се понижава равнището на потенциалната бъдеща раждаемост, не само за следващите 10-15 години, но и в по-дълъг период от време.

Отрицателният естествен и механичен прираст е потенциален проблем за по нататъшната жизненост на общината.

5.4. Полова и възрастова структура

Половата структура на населението на община Ново Загора не се различава съществено от тази за страната и за отделните региони. Броят на жените преобладава над този за мъжете, независимо, че броят на новородените момчета е по-висок от този на новородените момичета. Впоследствие под влияние на редица фактори като по-високото смъртност при мъжете, по-ниската средна продължителност на живота при мъжете, по-голямата склонност към емиграция при мъжете и др. се стига до нарушената полова структура на населението. Към 31.12. 2013 г. в община Нова Загора жените са 19507 (51.1 %), мъжете са 18635 души (48.9 %), или на 1000 мъже се падат 1047 жени. Броят на мъжете преобладава във възрастите до 55-60 години. С нарастване на възрастта се увеличава броят и относителният дял на жените от общото население на общината. За област Сливен съотношението е 51.2 %:48.8 %, а за страната 51.4 % : 48.6 %.

Табл. 7. Структура на населението по пол и по години към 31.12.

	2009	2010	2011	2012	2013
Община Нова Загора	41959	41199	38917	38509	38142
Мъже	20483	20079	19077	18836	18635
Жени	21476	21120	19840	19673	19507

Източник: НСИ

По отношение на възрастовата структура на населението в община Нова Загора се потвърждават неблагоприятните тенденции в демографското развитие, характерни за страната. *Налице е продължаващ процес на застаряване на населението*, който се изразява в намаляване на абсолютния брой и относителния дял на населението под 15 години и увеличаване на броя и дела на населението на 65 и повече години.

Таб. 8. Възрастова структура на населението към 31.12.2013 г. (в %)

	0-14г.	15-64г.	65г. +
България	13,7	66,7	19,6

Югоизточен район	15,3	58,5	26,2
Област Сливен	17,8	64,1	18,0
Община Нова Загора	17,7	62,4	19,9

Източник: НСИ

По основни възрастови групи в общината през 2013 г. преобладава населението в групата на 15-64 години 23 812 д., или 62.4 %. По населени места в общината най-голям е този дял в гр. Нова Загора 67.3 % и с. Асеновец 61.4 %, а най-малък в с. Крива круша 37.1 %.

Делът на населението на възраст под 15 г. е с най-висок относителен дял в с. Ценино 35.9 %, с. Баня 30.7 % и с. Дядово 26.4 %, а най-малко е в с. Бял кладенец 3.3. *В общината възрастовата група от 0 до 14 години е с по-добри показатели от средните за страната и района, и е еднаква с тази на областта.*

Неблагоприятен е факта, че възрастовата група над 65 години е 7 579 д., или 19.9 % и непрекъснато расте, като с най-голям относителен дял са селата Бял кладенец 56.1 % и Крива круша 54.3 %.

Табл. 9. Население по възрастови групи към 31.12.2013 г.

Населени места	Общо	Брой			Съотношение- %		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Общо	38142	6751	23812	7579	17,7	62,4	19,9
с.Асеновец	638	96	392	150	15,0	61,4	23,5
с.Баня	1538	472	937	129	30,7	60,9	8,4
с.Богданово	381	72	188	121	18,9	49,3	31,8
с.Брястово	243	19	134	90	7,8	55,1	37,0
с.Бял кладенец	180	6	73	101	3,3	40,6	56,1
с.Дядово	473	125	276	72	26,4	58,4	15,2
с.Езеро	423	51	237	135	12,1	56,0	31,9
с.Еленово	424	46	231	147	10,8	54,5	34,7
с.Загорци	374	56	195	123	15,0	52,1	32,9
с.Каменово	387	59	213	115	15,2	55,0	29,7
с.Караново	893	209	502	182	23,4	56,2	20,4
с.Коньово	902	164	509	229	18,2	56,4	25,4
с.Кортен	1642	225	1000	417	13,7	60,9	25,4
с.Крива круша	35	3	13	19	8,6	37,1	54,3
с.Любенец	439	68	253	118	15,5	57,6	26,9
с.Любенова махала	918	128	540	250	13,9	58,8	27,2
с.Млекарево	638	48	356	234	7,5	55,8	36,7
с.Научене	136	19	53	64	14,0	39,0	47,1
гр.Нова Загора	21929	4021	14767	3141	18,3	67,3	14,3
с.Новоселец	429	52	218	159	12,1	50,8	37,1
с.Омарчево	359	39	171	149	10,9	47,6	41,5
с.Пет могили	607	68	277	262	11,2	45,6	43,2
с.Питово	355	34	173	148	9,6	48,7	41,7
с.Полско Пъдарево	381	51	220	110	13,4	57,7	28,9
с.Прохорово	147	10	76	61	6,8	51,7	41,5

с.Радево	200	20	109	71	10,0	54,5	35,5
с.Радецки	395	45	221	129	11,4	55,9	32,7
с.Сокол	183	25	102	56	13,7	55,7	30,6
с.Стоил войвода	644	99	367	178	15,4	57,0	27,6
с.Събрано	371	58	193	120	15,6	52,0	32,3
с.Съдиево	839	187	463	189	22,3	55,2	22,5
с.Съдийско поле	394	88	222	84	22,3	56,3	21,3
с.Ценино	245	88	131	26	35,9	53,5	10,6

Източник НСИ

В Националната концепция за пространствено развитие на Република България за периода 2013-2025 г. като обезлюдяващи се територии са категоризирани землища с население под 100 души. В община Нова Загора се открояват само село Крива круша, докато с. Графитово вече е обезлюдено.

5.5. Етно-демографска характеристика на населението

Самоопределение на населението в община Нова Загора по етническа принадлежност към 01.02.2011 г.

Лицата, които са се възползвали от правото на доброволен отговор на въпроса за етническо самоопределение, са 89.7 % от населението.

Българската етническа група обхваща 27 564 лица, или 78.7 % от лицата, доброволно декларирали етническото си самоопределение, при 84.8 % средно за страната. Делът на българската етническа група в сравнение с данните за страната е по-малко с 6.1 пункта.

Турската етническа група е втората по численост, като към 01.02.2011 г. 5 495 лица са се самоопределили като етнически турци. Те представляват 15.7 % от всички лица в общината, при 8.8 % средно за страната. Относителният им дял в сравнение с данните за страната е с 6.9 пункта повече.

Ромският етнос е традиционно третият по численост. Към 01.02.2011 г. наброява 1 435 души според самоопределянето на лицата, с относителен дял от 4.1 %, при средно 4.9 % за страната. По данни на проведено проучване през 2005 г. от Международен център за изследване на малцинствата и културните взаимоотношения броят на малцинствата в община Нова Загора е 11 964 души. Ромската общност е хетерогенна. Тя се състои от отделни групи, които се самоопределят по различен начин⁸ като българи, турци и роми и т.н. хората от

⁸ Причините за тази ситуация се дължат на явленията “етническа мимикрия” (т.е. лица с ромска идентичност публично декларираат друга, не-ромска идентичност).

мал;инствените групи живеят в обособени квартали, които се характеризират с лоша инфраструктура, която на места липсва, наличие на незаконно строителство, бедност, ниска степен на образование, отпадане на децата от училище, ниска степен на здравно обслужване, висока безработица, липса на спортни мероприятия и съоръжения за тяхното провеждане. Наличие на лоши санитарно-хигиенни условия, създаващи предпоставки за разпространение на епидемиологични заболявания. Това се дължи на продължителното натрупване на различни фактори, които в крайна сметка са довели до влошаване на условията на живот и социална неравнопоставеност. Необходимо е да се отбележи, че броят на ромското население трудно се обхваща и следи по официален път с помощта на статистически данни поради непрекъснатото движение на това население, както и поради факта, че голяма част от тях се самоопределят като турци или българи при официалните преброявания. Ромите имат специфичен начин на живот, които се различава от начина на живот на другите етнически и социални групи в България. Процесите на урбанизация не водят до възприемане на универсален начин на живот и поведение в обществото от тяхна страна.

Ромското население в град Нова Загора е съсредоточено в квартал VI-ти, а преобладаващата част от самоопределилите се като роми-селски жители, са живеещи в с. Коньово, с. Караново, с. Съдийско поле, с. Ценино, с. Съдиево, с. Стоил войвода. В общината има **разработен Общински план за действие за интегриране на роми и живеещи при сходни условия граждани на Община Нова Загора**, който е неразделна част от **Областната стратегия на област Сливен за интеграция на ромите** и се основава на насоките и приоритетите на държавната политика за тази сфера, конкретно на **Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020г.)** и съгласно същата обхваща първият период 2012-2014 г.

Табл.10. Население по етническа принадлежност към 01.02. 2011 г.						
НАСЕЛЕНИ МЕСТА	Брой лица, отговорили на доброволния въпрос за етническа принадлежност общо	Етническа група				Не се само определям
		Българска	Турска	Ромска	Друга	
ОБЩО	35011	27564	5495	1435	152	365
гр.НОВА ЗАГОРА	19974	14874	4714	53	64	269
с.АСЕНОВЕЦ	516	511	..	-
с.БАНЯ	1269	887	309	8	38	27
с.БОГДАНОВО	389	336	19	21	-	13
с.БРЯСТОВО	250	239	..	8

с.БЯЛ КЛАДЕНЕЦ	207	203	..	-
с.ДЯДОВО	458	223	96	136
с.ЕЗЕРО	328	317	4	3	4	-
с.ЕЛЕНОВО	446	392	-	47
с.ЗАГОРЦИ	388	313	6	62	-	7
с.КАМЕНОВО	386	373	5	..
с.КАРАНОВО	742	586	13	137
с.КОНЬОВО	908	705	..	200
с.КОРТЕН	1541	1370	126	36	4	5
с.КРИВА КРУША	33	22	..	9
с.ЛЮБЕНЕЦ	463	431	23	8
с.ЛЮБЕНОВА МАХАЛА	802	707	88	5
с.МЛЕКАРЕВО	644	630	..	8
с.НАУЧЕНЕ	149	146	-
с.НОВОСЕЛЕЦ	428	390	12	24
с.ОМАРЧЕВО	321	291	25	4
с.ПЕТ МОГИЛИ	599	539	..	58
с.ПИТОВО	373	335	..	28	8	..
с.ПОЛСКО ПЪДАРЕВО	280	239	29	12	-	-
с.ПРОХОРОВО	159	136	-	23	-	-
с.РАДЕВО	198	189	..	-	..	7
с.РАДЕЦКИ	383	329	..	52
с.СОКОЛ	170	163	-	4	-	3
с.СТОИЛ ВОЙВОДА	425	283	..	137	..	4
с.СЪБРАНО	406	326	8	71
с.СЪДИЕВО	777	664	9	101	-	3
с.СЪДИЙСКО ПОЛЕ	369	238	-	130
с.ЦЕНИНО	230	177	-	48	5	-

*Източник: НСИ, Преброяване на населението и жилищния фонд през 2011 г.
Забележка: .. Данните са конфиденциални*

Основни изводи:

- За периода между двете преброявания през 2001 и 2011 г. общината има отрицателен прираст (-14.7 %), или намалява с 6 744 д.;
- Населението продължава да намалява и в годините след последното преброяване;
- Неблагоприятен е факта, че към 31.12.2013 г. възрастовата група над 65 години е 7 579д., или 19.9 %, докато тази от 0 до 14 години е 6 571 д. или 17.7%;
- В общината възрастовата група от 0 до 14 години е с по-добри показатели от средните за страната и района, и е еднаква с тази на област Сливен.
- Раждаемостта като процес, определящ количественото нарастване на населението през последните години е с тенденция на намаляване;
- Смъртността е със по-високи стойности от раждаемостта;
- Естественя прираст през последните години е отрицателен;
- Данните за вътрешната миграция на населението показват, че изселените са повече от заселените, като механичния прираст е с отрицателен знак;

- Отрицателният естествен и механичен прираст е потенциален проблем за по нататъшната жизненост на общината;

5.6. Прогноза за демографското развитие на община Нова Загора

Демографските прогнози представляват възпроизводството на дадено население в перспектива през определен период. Информационното им съдържание се състои от данни за очакваната обща численост на населението по пол и възраст в края на всяка от годините на прогнозния период. По своята същност те представляват едно предполагаемо развитие на населението, което почива на определени хипотези за очаквана фертилност, смъртност и миграционни движения през определения период.

Глобалните процеси също влияят за съществените изменения в демографското, брачното и фертилното поведение на населението. Към тези промени следва да прибавим интензивната икономическа емиграция.

Националният статистически институт (НСИ) е разработил три сценария (хипотези) на дългосрочна прогноза за демографското развитие на страната в перспектива до 2060 година. Вариантите на демографската прогноза са съобразени с методологията и количествените хипотези за възпроизводствените процеси на населението, разработени от Евростат. И в трите варианта се запазват тенденциите към намаляване и застаряване на населението в страната и в частност и в област Сливен в състава на която е община Нова Загора. Тази прогноза може да послужи частично при разработване на Общия устройствен план, тъй като постановките ѝ не могат да се приложат еднозначно, особено за по-малките общини. Затова авторският колектив е изготвил адаптирана прогноза, в която прогнозното население на ниво община е изчислено в три варианта-песимистичен, реалистичен и оптимистичен.

Източници на информация

Източници на информация, използвани при прогнозата за демографското развитие на община Нова Загора: Национален статистически институт (НСИ), Териториално статистическо бюро (ТСБ) гр. Сливен, Агенция по заетостта (АЗ).

Основната категория на населението, използвана при разработките на прогнозните варианти са данните за категорията **«обичайно живеещо налично население» в община Нова Загора (база 2013 г.)**. То се състои от три основни подкатегории население: обичайно живеещо налично население; временно отсъстващи в друго населено място в страната; временно отсъстващи от страната.

Обхват на прогнозата

Териториален обхват – община Нова Загора

Прогнозен период – 2013 – 2035 г.

Моделите за демографско развитие

Базови модели:

- *Песимистичен* – (*нисък*). При този вариант развитието на населението е прогнозирано при хипотези за неблагоприятни социално-икономически процеси в селищата от общината;
- *Реалистичен* – (*среден, тенденциален*). Този вариант се съобразен със сегашното социално-икономическо развитие на общината;
- *Оптимистичен* - (*висок*). При този вариант се предполага, че демографското развитие ще протича при благоприятни социално-икономически промени в селищата на общината.

Възпроизводството на населението е процес, който по своята същност е икономически и социално обусловен, но в основата му са преди всичко демографските фактори – *раждаемост, смъртност, естествен и механичен прираст*.

Макроикономическата среда, състоянието на пазара на труда и жизненият стандарт играят важна роля за демографското развитие.

Демографските проблеми на община Нова Загора са свързани с цялостното ѝ социално-икономическо развитие. Те се отнасят до протичащите процеси и формираните структури на населението - отрицателно естествено и механично възпроизводство,, влошена полово-възрастова структура на населението, като особено сериозна е диспропорцията сред населението в селата.

5.7. Прогнозни разчети

Разработените прогнози (хипотези) имат конвергентен характер и отразяват общите тенденции в демографското развитие на страната и в частност на община Нова Загора. Тяхната реализация (ускорение или забавяне) в голяма степен зависи от формите за регулиране чрез осъществяваната демографска и социално-икономическа политика в страната, а също и от международните икономически условия. Прогнозите са разработени на базата на раждаемостта (фертилното поведение на жените), смъртността, естественият и механичният прираст. И при трите варианта естественият прираст и отрицателни, но в края на прогнозният

период постепенно забавят негативния си ефект. При механичният прираст в реалистичния и оптимистичният вариант механичният прираст е положителен. И в трите варианта се потвърждава тенденцията към намаляване и застаряване на населението.

Перспективен брой на постоянното население в община Нова Загора

Според трите варианта броят на населението в общината ще е следният:

Табл. 11. Прогнозен брой на населението в община Нова Загора 2013 – 2035 г.

Варианти	2013	2020	2025	2030	2035
Песимистичен	38142	36672	35672	34672	33647
Реалистичен	38142	36883	36035	35242	34573
Оптимистичен	38142	37267	36615	36015	35315

По варианти състоянието към 2035 г. е следното:

Песимистичен – 33 647 д. (2035 г.). Намаление за прогнозния период с 4 495 д., или с 11.8 %;

Реалистичен (Тенденциален- среден) – 34 573 д. (2035 г.). Намаление за прогнозния период с 3 569 д., или с 9.3 %;

Оптимистичен – 35 315 д. (2035 г.). Намаление за прогнозния период съответно с 2 827 д. или с 7.4 %.

За съответните нужди на ОУП на община Нова Загора, предлагаме да се работи с реалистичния вариант.

По отделни селища прогнозата е следната:

Табл. 12. Прогнозен брой на население към 2035 г. – вариант тенденциален

Населени места	2013	2020	2025	2030	2035
Общо за общината	38142	36883	36035	35242	34573
с.Асеновец	638	617	603	589	578
с.Баня	1538	1487	1453	1421	1394
с.Богданово	381	368	360	352	345
с.Брястово	243	235	230	225	220
с.Бял кладенец	180	174	170	166	163
с.Дядово	473	457	447	437	429
с.Езеро	423	409	400	391	383
с.Еленово	424	410	401	392	384
с.Загорци	374	362	353	346	339
с.Каменово	387	374	366	358	351
с.Караново	893	864	844	825	809
с.Коньово	902	872	852	833	818
с.Кортен	1642	1588	1551	1517	1488
с.Крива круша	35	34	33	32	32

с.Любенец	439	425	415	406	398
с.Любенова махала	918	888	867	848	832
с.Млекарево	638	617	603	589	578
с.Научене	136	132	128	126	123
гр.Нова Загора	21929	21205	20718	20262	19877
с.Новоселец	429	415	405	396	389
с.Омарчево	359	347	339	332	325
с.Пет могили	607	587	573	561	550
с.Питово	355	343	335	328	322
с.Полско Пъдарево	381	368	360	352	345
с.Прохорово	147	142	139	136	133
с.Радево	200	193	189	185	181
с.Радецки	395	382	373	365	358
с.Сокол	183	177	173	169	166
с.Стоил войвода	644	623	608	595	584
с.Събрано	371	359	351	343	336
с.Съдиево	839	811	793	775	760
с.Съдийско поле	394	381	372	364	357
с.Ценино	245	237	231	226	222

5.8. Заетост и безработица

5.8.1. Заетост

Разпределението на наетите по сектори на икономиката през 2012 г. е съответно:

- първичен (аграрен)- 15.2 %;
- вторичен (индустрия) – 45.9 %;
- третичен (услуги) – 36.1 %.

По отрасли през 2012 г. най - много са наетите в преработващата промишленост и др. – 37.9 % (1646 д.) , търговията 19.0 % (824 д.), селско и горско стопанство 15.1 % (658 д.), строителството 7.2 % (315 д.), и хуманно здравеопазване и социална работа 4.8 % (207 д.), , което е видно от по-долната таблица:

Табл. 13. Наети лица в община Нова Загора

Икономически дейности (А 21)	2008 г.	2009 г.	2011 г.	2012 г.
Общо	4716	4645	4 411	4343
Селско, горско и рибно стопанство	565	625	676	658
Добивна промишленост	120	82
Преработваща промишленост и др.	1737	1657	1 651	1646
Производство на ел. и топл. енергия и на газ
Доставяне на води, канал.услуги и др.	45	60
Строителство	358	333	254	315
Търговия и ремонт на МПС	940	982	880	824
Транспорт, складиране и пощи	199	140	108	113
Хотелиерство и ресторантьорство	168	220	157	173
Създаване и разп. на инф., далекосъобщения	9
Операции с недвижими имоти	62	60	49	58

Професионални дейности и научни изследвания	48	39	46	42
Административни и спомагателни дейности	128	..
Образование	6	7	..	10
Хуманно здравеопазване и социална работа	260	261	210	207
Култура, спорт и развлечения	13
Други дейности	22	11	14	17

Източник : ТСБ – Сливен

Забележка: .. Данните са конфиденциални

Икономическата криза започнала от средата на 2008 г. и продължила през 2012 г. оказва негативно влияние върху общинската икономика, като най-силно бяха засегнати работещите в строителството и търговията и ремонт на моторни превозни средства.

Най-много наетите спадат в отрасъла на строителството (12.0 %) и отраслите от третичния сектор (в търговията е 12.3 %) което явно е повлияно от процесите, следващи световната икономическа криза.

Основни проблеми от гледна точка на съвременното и бъдещото развитие на индустриалния сектор в общината и града са: разкъсването на производствените връзки от миналото; загубата на традиционни пазари; високият дял на производството на "ишлеме"; остарялото оборудване в някои предприятия, свързано с високи текущи разходи; несъответствие на квалификацията на местната работна сила с изискванията на пазара на труда .

Необходимо е модернизирание на производствената база, внедряване на нови технологии и иновации за по-голяма конкурентноспособност и по-добро качеството на произвежданите продукти.

5.8. 2 Безработица

По данни на Дирекция "Бюро по труда" град Нова Загора към 31.12. 2013 г. г. в общината регистрираните безработни лица са 2134, при 1516 безработни лица през 2010 г., или имаме нарастване на безработицата с 618 (29.0 %). Голяма част от безработните лица са от ромски произход. Коефициента на безработицата към 31.12.2013 г. е 15.4 %, а в област Сливен е 15.9 %, или в общината безработицата е с 0.5 процентни пункта по-малка. По последни данни безработицата за страната през 2013 г. е 12.9 %.

Регистрирани са 1178 безработни лица от женски пол. Съотношението мъже:жени към 31.12.2013 г. е 44.8: 55.2.

Във възрастовата структура състоянието на регистрираните безработни лица в общината към 31.12.2013 г. и е както следва:

- Най-висок е дела на безработните лица над 55 г.- 24.5 %, следвани от групата от 50 до 54 г. -15.6 % и от 45 до 49 г. - 11.6 %;

- Относителният дял на безработните младите хора до 29 г. в общината е 18.5 %. Проблемът с трудовата реализация на младите хора до 29 г. е един от най-острите на пазара на труда не само в общината, но и в цялата страна. Необходимо е провеждане на активни мерки насочени към подобряване на възможностите за достъп до пазара на труда на хората с ниска степен на образование, младите хора, жените и дългосрочно безработните.

В образователната структура най-висок е относителният дял на безработните със средно образование – 46.8 % следвани от тези с по ниско от основното образование 30.3 %.

Предвид наличието на значителен брой безработни с висше образование, необходими са мерки за тяхната преквалификация. Необходимо е да се търси адаптиране на програмите за професионално образование в училищата в общината с потребностите на пазара на труда.

Според квалификацията най-висок е относителният дял на безработните лицата без специалност и професия са 51.4 % (1098 лица)

Към 31.12.2013 г. най-много са безработните лица с продължителност на престой на пазара на труда от 12 до 24 месеца – 20.8 %.

Табл. 14. Безработни лица в община Нова Загора към 31.12

Показатели	2010	2011	2012	2013
Общо – брой	1516	1547	1952	2134
Коефициенти на безработица - %	7.30	8.16	14.08	15.39
Разпределение по пол:				
- жени	856	895	1149	1178
- мъже	660	652	803	956
Разпределение по възраст :				
до 19 години	25	31	35	29
- от 20 до 24 години	123	126	146	156
- от 25 до 29 години	119	148	181	209
- от 30 до 34 години	155	153	187	199
- от 35 до 39 години	145	171	204	232
- от 40 до 44 години	152	163	198	206
- от 45 до 49 години	177	178	237	248
- от 50 до 54 години	267	220	290	333
- над 55 години	353	357	474	522
Разпределение по квалификация:				
- работническа квалификация	319	274	522	622
- специалисти	337	340	388	414
- без специалност и професия	860	933	1042	1098

Разпределение по образование:				
- с висше образование	116	125	122	121
- със средно образование	586	574	880	998
в т.ч. със средно професионално образование	479	451	731	852
- с основно	364	248	324	369
- с по ниско образование	450	600	626	646
Продължително безработни лица:				
- от 12 до 24 месеца	227	245	270	445
- над 24 месеца	144	165	201	240

Източник: Дирекция "Бюро по труда" – град Нова Загора

Основни изводи:

- Равнището на безработицата в общината е 15.4 % към 31.12.. 2013 г. и значително нараства спрямо 2010 г.;
- Проблемът с трудова реализация на младите хора до 29 г. е един от най-острите на пазара на труда;
- В образователната структура най-висок е относителният дял на безработните със средно образование – 46.8 % следвани от тези с по ниско от основното образование 30.3 %.
- Най-много са безработните с продължителност на престой на пазара на труда от 12 до 24 месеца – 20.9 % .
- Необходимо е да се търси адаптиране на програмите за професионално образование в училищата в общината с потребностите на пазара на труда.

Приоритетите в заетостта и безработицата са взаимосвързани и се отнасят до увеличаване на заетостта, включване в национални и регионални програми за заетост, намаляване на безработицата, запазване и съхраняване на населението, в т.ч. на трудовите ресурси.

Всекидневни трудови пътувания⁹

Всекидневни трудови мигранти са тези заети икономически активни лица, които живеят в едно населено място и всеки работен ден се предвиждат (с превозно средство или пеша) до друго населено място, в което работят.

Безработни лица, икономически неактивните, както и неучащите са изключени от контингента, формиращ съвкупността на всекидневно пътуващите лица.

Данните от таблицата дават представа за броя на заетото икономическо активно население на селищата от общин Нова Загора участниците в трудовите пътувания най вече към Енергийният комплекс на Мини Марица изток .

Потокът на пътуващи към «Мини Марица –изток» ЕАД от селищата разположени в община Нова Загора през 2014 г. е общо 522 души, от тях:

- рудник «Трояново -1» - 85 души;

⁹ **За ежедневно пътуване се счита и когато лицето пътува до другото населено място повече от половината от седмицата**

- рудник «Трояново –север»- 432 души;
- рудник «Трояново -3» - 5 души.

Към ТЕЦ «Марица –изток 2» ЕАД в трудови пътувания участвата 405 души от община Нова Затора.

От по-горните данни става ясно, че 927 души от община Нова Загора участват в ежедневната трудова миграция.

ГЛАВА 6: ОБИТАВАНЕ

арх. Стойчо Мотев

2.4.1. Анализ на жилищния сектор

Общи параметри на жилищния фонд

По данни от последното преброяване (2011 г.), населението на община Нова Загора (39010 човека) разполага с 18216 жилища с 1356 хил.м2 полезна и 1057 хил.м2 жилищна площ. На база всички жилища, потреблението е значително над средните европейски стандарти – 482 жилища на 1000 обитатели, около 28 м2 жилищна площ на човек и 2,1 обитатели на жилище.

На база всички жилища, 2011 г.

Жилища - брой - 2011 г.	18216
Полезна площ - хил. м 2	1356
В т. ч. жилищна - хил. м2	1057
Жилищна площ на човек – м2	28,0
Жилища на 1000 души от населението	482
Среден брой лица на едно жилище	2,1
Необитавани жилища	4861
Дял необитавани жилища	26,7%

Източник:НСИ

Отчитайки големия дял необитавани жилища (близо 27%), реалното потребление е значително под общоприетия стандарт (420 жилища/100 обитатели). Пресмятайки този показател само на база обитавани жилища, стойността пада от 482 на 354 жилища на 1000 обитатели. Значително се редуцират и другите параметри на жилищния стандарт:

Само обитаваните жилища:

Жилища - брой	13355
Полезна площ - хил. м 2	1033
В т. ч. жилищна - хил. м2	802
Жилищна площ на човек – м2	21,2
Жилища на 1000 души от населението	354
Среден брой лица на едно жилище	2,8
Необитавани жилища	4861

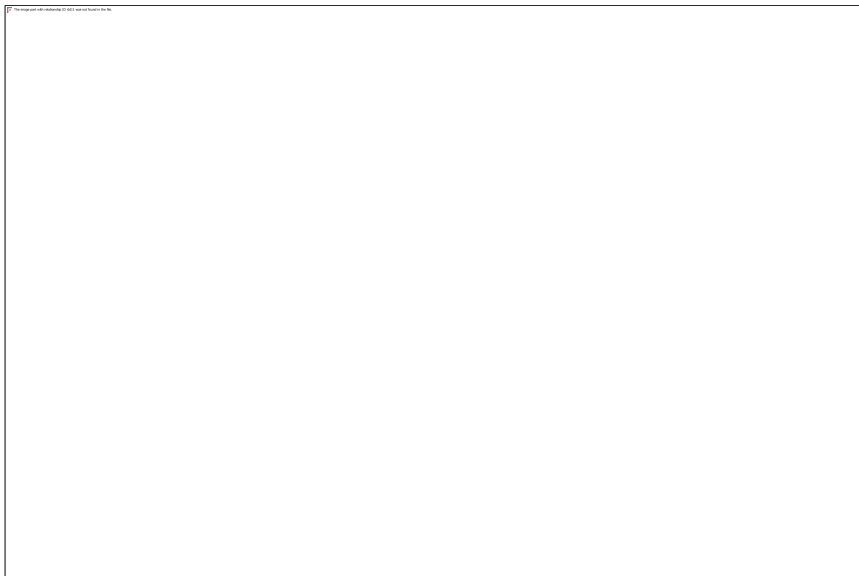
Дял необитавани жилища | **36,4%**

Източник:НСИ

Трайните негативни тенденции в демографското развитие на общината (близо 15% спад за последните 10 години), формират и тенденция към увеличаване на дела на необитаваните жилища. В селата той варира от 100% (с. Графитово) и около 72% (за с. Крива круша) до под 20% - с. Баня (19%) и с. Радецки (17%). Проявяват се изразителни признаци на обезлюдяване в селата (с изключение на тези с многобройни ромски общности). Дори и в общинския център, почти всяко пето жилище е без постоянни обитатели.

	ОБИТАВАНИ	НЕОБИТАВАНИ	ДЯЛ НЕОБИТ.
ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА	13355	4861	26,7%
ГР.НОВА ЗАГОРА	7091	1707	19,4%
С.АСЕНОВЕЦ	213	136	39,0%
С.БАНЯ	389	90	18,8%
С.БОГДАНОВО	159	62	28,1%
С.БРЯСТОВО	115	89	43,6%
С.БЯЛ КЛАДЕНЕЦ	121	64	34,6%
С.ГРАФИТОВО	-	8	100,0%
С.ДЯДОВО	130	37	22,2%
С.ЕЗЕРО	179	68	27,5%
С.ЕЛЕНОВО	207	98	32,1%
С.ЗАГОРЦИ	165	140	45,9%
С.КАМЕНОВО	149	126	45,8%
С.КАРАНОВО	274	149	35,2%
С.КОНЬОВО	344	211	38,0%
С.КОРТЕН	588	274	31,8%
С.КРИВА КРУША	19	48	71,6%
С.ЛЮБЕНЕЦ	173	60	25,8%
С.ЛЮБЕНОВА МАХАЛА	339	77	18,5%
С.МЛЕКАРЕВО	258	113	30,5%
С.НАУЧЕНЕ	74	61	45,2%
С.НОВОСЕЛЕЦ	211	122	36,6%
С.ОМАРЧЕВО	178	94	34,6%
С.ПЕТ МОГИЛИ	290	160	35,6%
С.ПИТОВО	167	94	36,0%
С.ПОЛСКО ПЪДАРЕВО	162	82	33,6%
С.ПРОХОРОВО	75	84	52,8%
С.РАДЕВО	95	79	45,4%
С.РАДЕЦКИ	185	37	16,7%
С.СОКОЛ	77	36	31,9%
С.СТОИЛ ВОЙВОДА	249	169	40,4%
С.СЪБРАНО	167	82	32,9%
С.СЪДИЕВО	300	95	24,1%
С.СЪДИЙСКО ПОЛЕ	148	63	29,9%

В резултат на продължителния демографски отлив се е получил изразителен дисбаланс «жилища – обитатели» между общинския център и останалите селища:

Източник:НСИ

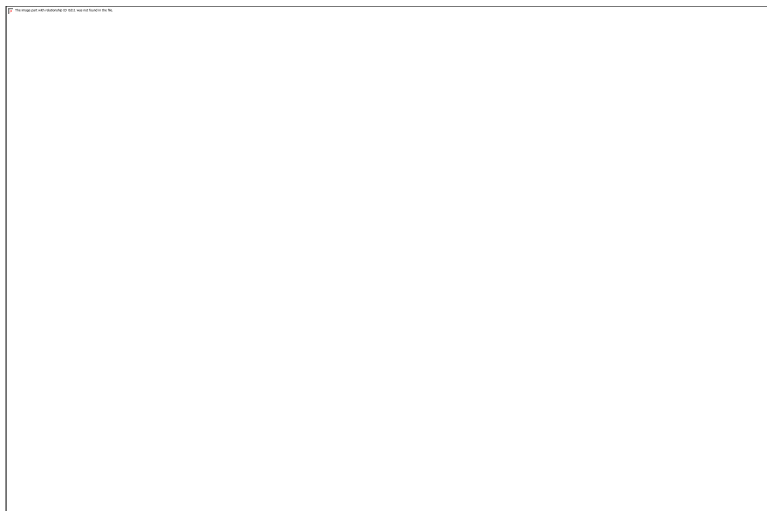
Само през последните 2 години, населението на общината е намаляло с 868 жители (основно за сметка на селата), а жилищният фонд се е увеличил с 88 жилища. От горната информация могат да се извлекат 3 предварителни извода:

- Независимо от демографския спад и многото необитавани жилища, потребността от нови жилища съществува постоянно, макар и с умерени мащаби;
- Дисбалансът «град-села» (център – периферия) се задълбочава и в съотношението «обитатели – жилища»;
- Наличието на необитавани жилища не е достатъчен фактор за привличане и задържане на демографска маса.

Възраст на фонда

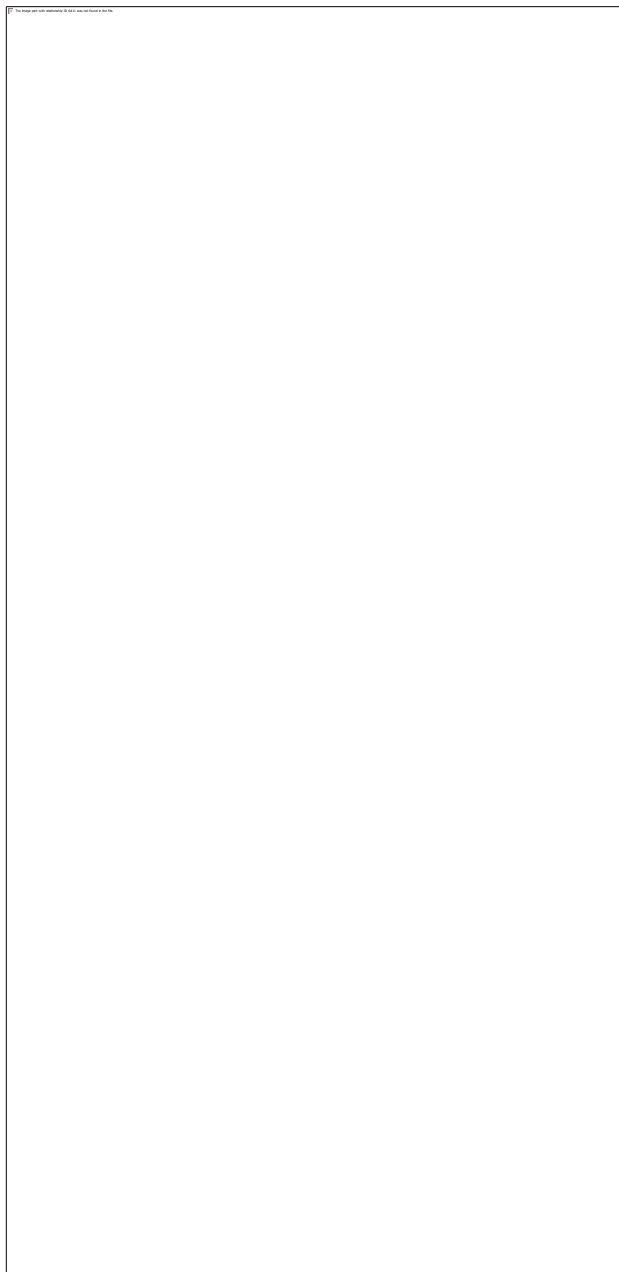
Най-големият дял на наследения жилищен фонд в община Нова Загора е създаден в периода 1946 – 1970 г. (48,6%). Най-активно строителство през този период е имало в с. Бял кладенец – от тогава са над 90% от сегашните жилища. В повечето села, над 50% от наследените жилища са именно от този период. Епохата на индустриалното строителство (1970-1990) е добавила втория по големина дял – 30,1%, в който преобладават масивни къщи и блокове. Панелните жилища са съсредоточени в гр. Нова Загора (около 1170 бр. в 50 блока) и панелни къщи с дисперсно разположение в по-големите села. Фондът отпреди 1945 г. (с възраст около 70 години), има дял от около 11%. За гр. Нова Загора, този дял е само 5,7%, а за селата – средно 16,2%. Възпроизводството на жилищата след началото на прехода е било близо три пъти по-малко в сравнение с предходния период. След 1990 г., към фонда са добавени само 10,3% - около 1900 жилища, неравномерно разпределени в града (1393 бр.) и в селата (485 бр.). Видимо от визуализираното

сравнение в долната графика, фондът в общинския център е значително по-млад от този в селата.

Източник:НСИ

Проследена по селища, възрастовата структура на фонда разкрива факта, че освен гр. Нова Загора (със 16% новопостроен фонд), има и няколко села с относително по-висока строителна активност след 1990 г. Това са с. Ценино (с 21,8%), с. Баня (14,2%), с. Асеновец (10,3%) и с. Крива круша (10,3%). В останалите села, най-„младия“ дял жилища варира от 0% (с. Графитово) до около 9%.

Източник:НСИ

Обобщената оценка за възрастта на жилищния фонд е:

- Град Нова Загора е сравнително млад – със средна възраст на фонда под 50 г.;
- Селата в община Нова Загора са с относително стар, респективно, амортизиран фонд.

Структура на жилищния фонд по конструкция и етажност

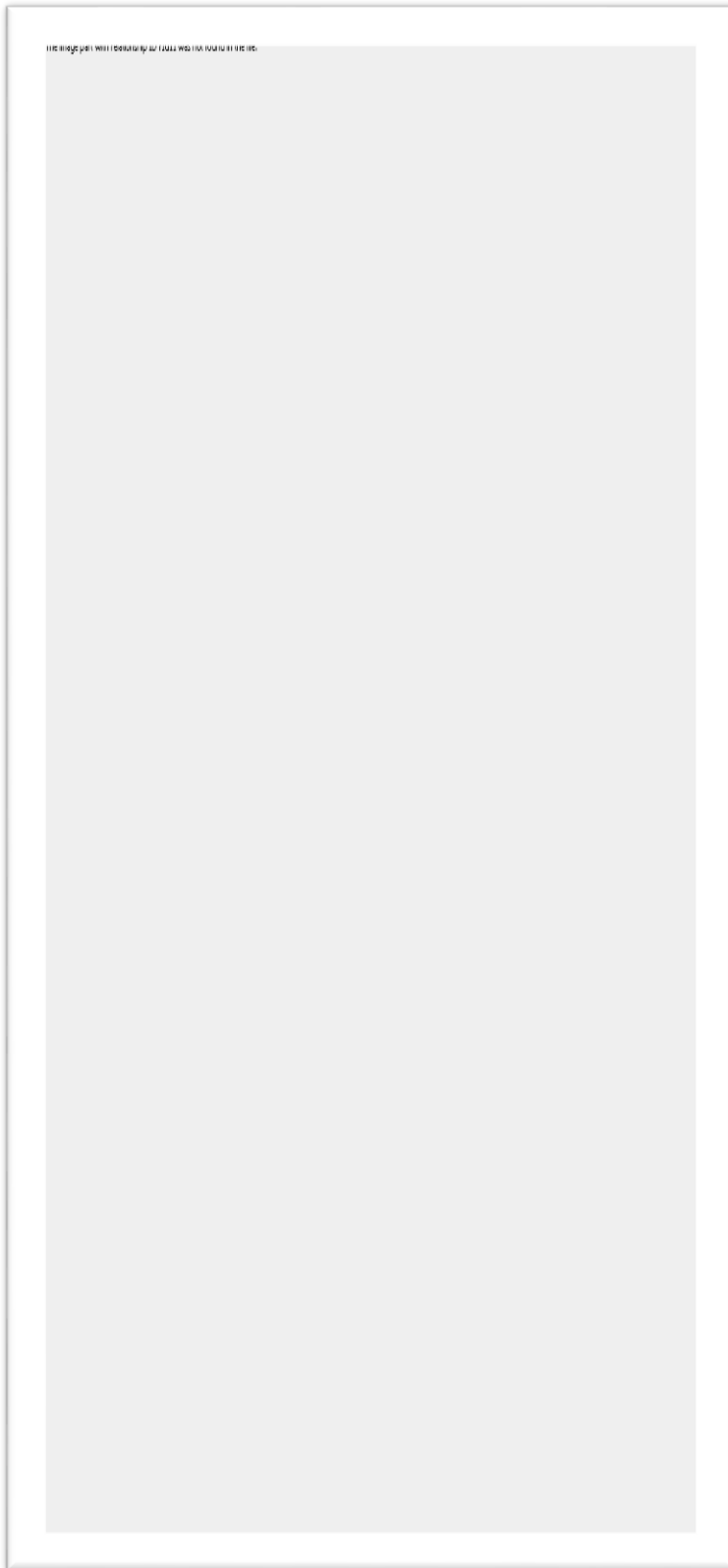
По вида на *конструкцията*, жилищният фонд е представен в четири обобщени категории – панели, стоманобетон, масивни (носещи тухлени стени и стоманобетонни плочи или гредоред), паянтови. Панелните жилища са с дял от 6,5% (1197 бр.), разположени почни изцяло в общинския център (1170 бр.) и няколко от големите села. Стоманобетонните са с още по-скромен дял (само 3,1%) и също са предимно в града (536 бр. от общо 574 бр. в общината). Категорията «масивни» преобладава с дял от близо 81%. Паянтовите жилища са с относително малък дял

(9,6%), разположени предимно в селата, където достигат 37,5% (в обезлюденото с.Графитово). Отчитайки и възрастта на фонда, може да се направи обобщена оценка, че като цяло, жилищният фонд в селата е амортизиран. Около 15% е за снос, а други 70% - за обновяване (включително енергийно саниране).

	ПАНЕЛ	СТБ	МАСИВНИ	ПАЯНТА
Община Нова Загора	6,5%	3,1%	80,8%	9,6%
гр.Нова Загора	13,2%	6,0%	76,2%	4,6%
В селата	0,3%	0,4%	85,1%	14,2%
с. Асеновец	0,3%	2,6%	89,7%	7,4%
с. Баня	0,6%	0,2%	70,4%	28,8%
с. Богданово	0,0%	0,9%	72,9%	26,2%
с. Брястово	0,0%	0,0%	67,2%	32,8%
с. Бял кладенец	0,0%	0,0%	85,4%	14,6%
с. Графитово	0,0%	0,0%	62,5%	37,5%
с. Дядово	0,0%	0,6%	81,4%	18,0%
с. Езеро	0,0%	0,0%	92,7%	7,3%
с. Еленово	0,0%	0,7%	89,8%	9,5%
с. Загорци	0,7%	2,3%	85,0%	12,1%
с. Каменово	0,4%	0,0%	92,0%	7,6%
с. Караново	0,0%	1,4%	64,5%	34,0%
с. Коньово	0,9%	0,0%	94,4%	4,7%
с. Кортен	0,0%	0,5%	85,6%	13,9%
с. Крива круша	0,0%	0,0%	44,1%	55,9%
с. Любенец	0,4%	0,4%	77,7%	21,5%
с. Любенова махала	1,2%	0,2%	89,7%	8,9%
с. Млекарево	0,0%	0,0%	94,9%	5,1%
с. Научене	0,7%	0,0%	94,1%	5,2%
с. Новоселец	0,0%	0,0%	88,3%	11,7%
с. Омарчево	0,0%	0,4%	89,7%	9,9%
с. Пет могили	0,4%	0,0%	92,0%	7,6%
с. Питово	0,0%	0,8%	82,0%	17,2%
с. Полско Пъдарево	0,0%	0,0%	84,0%	16,0%
с. Прохорово	0,0%	0,0%	88,7%	11,3%
с. Радево	0,6%	0,0%	81,0%	18,4%
с. Радецки	0,0%	0,0%	91,0%	9,0%
с. Сокол	0,0%	0,0%	92,9%	7,1%
с. Стоил войвода	0,5%	0,0%	79,7%	19,9%
с. Събрано	0,0%	0,0%	84,3%	15,7%
с. Съдиево	0,5%	0,3%	95,4%	3,8%
с. Съдийско поле	0,5%	0,0%	90,5%	9,0%
с. Ценино	0,0%	0,0%	75,5%	24,5%

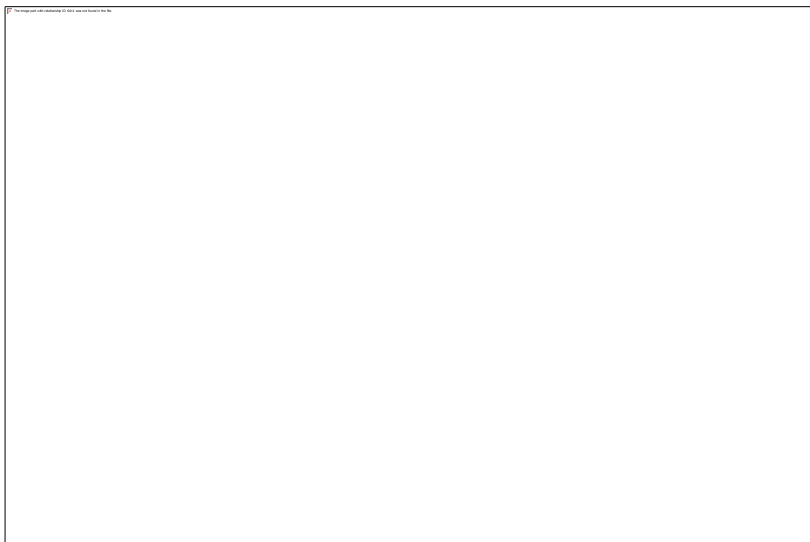
Източник:НСИ

Визуализацията на структурата на фонда по конструкция е представена на долната графика:

Източник:НСИ

По отношение на *етажността*, почти 100% от фонда в селата е в нискоетажни сгради. В гр. Нова Загора, в нискоетажни сгради са около 58 % от жилищата. Средната етажност е част от фонда само на града и има дял от 17,3%. Жилищата в сгради на 6 и повече етажа са също изцяло в града и формират дял от 16,5% (1463 жилища в 38 високоетажни сгради).

Източник:НСИ

Благоустроеност на жилищата

Всички жилища в общината са електроснабдени (с изключение само на 17 бр. в града и 37 бр. в селата, които са необитавани). Но статистиката отчита само 3,3% обитавани жилища в селата (314 бр.), свързани с обществена канализация. Този дял в общинския център е 84,8%, но канализационната мрежа за отпадъчни води е стара, амортизирана и с неадекватни технически параметри. Все още градът има 514 жилища на попивни, септични или изгребни ями и други 754 жилища без всякакви съоръжения за отпадни води. Масовото решение в селата е на попивна яма или директно заустване в повърхностни течения. Макар да има статистически отчетена „обществена канализация“ в селата, факт е, че там още няма изградена канализационна мрежа за битово-фекални води. Съществуващата е за дъждовни води, но в нея са заустени и отпадни. Това води до масово замърсяване на прилежащите повърхностни течения. Необходимо е да се проектират и изградят съответните пречиствателни съоръжения, съгласно нормативните изисквания.

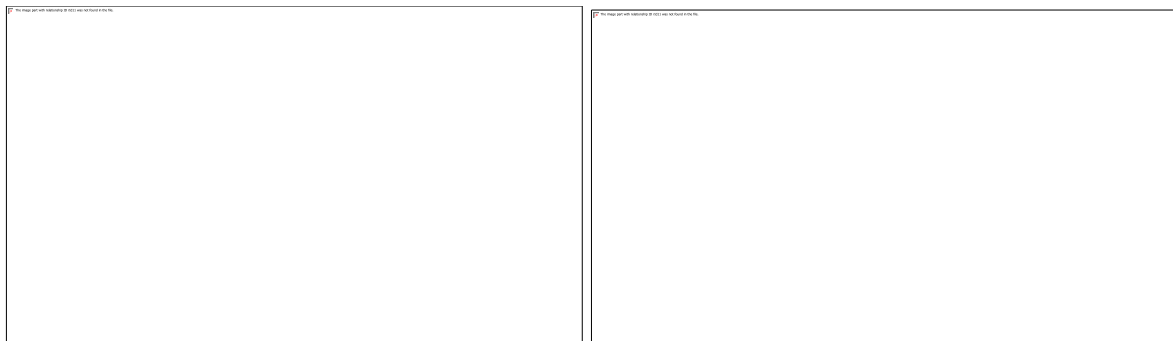
За разлика от канализационните, водоснабдителните системи са с висока степен на изграденост. Средно 74,5% от жилищата са водоснабдени (82,8% в града). Други 20,8% (3809 жилища) имат достъп до питейна вода от външен водопровод, а около 4% (768 жилища) са без водоснабдяване. Картината на добра изграденост на мрежите се помрачава от факта, че състоянието на водопроводната мрежа, особено в селата е лошо. Загубите при пренос на водата поради амортизирани мрежи са над 50%.

Проблемите на ВиК сектора отдавна са идентифицирани, но към тях все още не са насочени мащабни инвестиционни проекти.

	КАНАЛИЗАЦИЯ			ВОДОСНАБДЯВАНЕ		
	КАНАЛ	ЯМА	БЕЗ	ВЪТРЕ	ВЪН	БЕЗ
Община Нова Загора						
гр. Нова Загора	84,8%	5,8%	8,5%	82,8%	10,8%	5,4%
В селата	3,3%	81,7%	14,9%	66,7%	30,3%	3,0%

Източник:НСИ

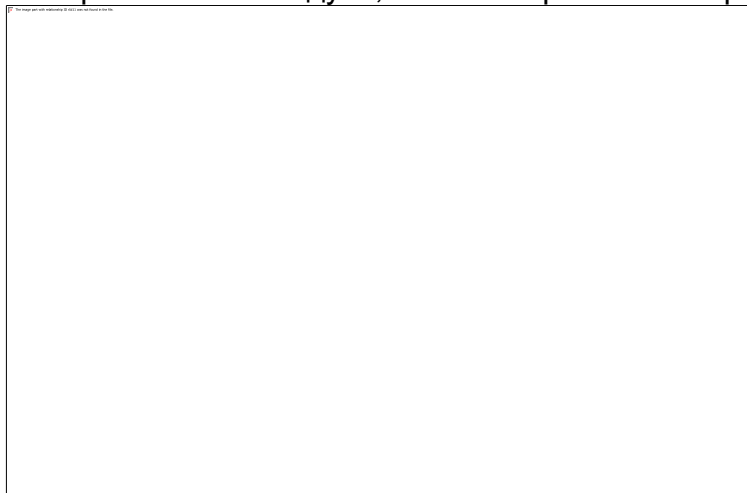
Долните графики са визуализации на ВиК системите в гр. Нова Загора и обобщената картина в селата на общината:

Източник:НСИ

Обобщената оценка на ВиК сектора е, че той е със сериозни дефицити както във физическата си изграденост, така и в качеството на услугите. Този факт има негативни последици в най-малко две посоки – жизнен стандарт и екология.

Важен елемент на благоустрояването е и *отоплението*. Близко 75,2% от жилищата се отопляват с твърди горива. Други 21,4% са на електричество. Останалите около 3,4% са на газ, локални парни инсталации и нафта. Прекомерното използване на твърди горива за отопление на жилищата е един от основните източници на замърсяване на въздуха, особено при неблагоприятни климатични условия.

Източник:НСИ

Друг важен фактор на жилищния стандарт е енергийната ефективност на жилищата. Към 2013 г., само 833 жилища (4,6%) са с топлоизолация, осигуряваща нормативната топлопроводимост, респективно, енергийна ефективност. Значително повече са жилищата с енергоспестяваща дограма – 2730 (около 15%). Основен принос за тази картина има общинския център (1931 жилища) и селата Кортен (127 бр.) и Любенова махала Врабево (80 бр.).

Изоляция	БРОЙ	ДЯЛ
ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА	833	4,6%
ГР.НОВА ЗАГОРА	695	7,9%
СЕЛА	138	1,5%
РВС дограма		
ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА	2730	15,0%
ГР.НОВА ЗАГОРА	1931	21,9%
СЕЛА	799	8,5%

Източник:НСИ

Собственост

Традиционната за България силно преобладаваща частна собственост на жилищата е присъща и на Нова Загора и то в още по-изявен вид. Малко над 99% са частните жилища, при само 0,9% обществени (на общината и на държавата). Това са само 170 жилища, от които 103 са в града, а останалите, пръснати в по-големите села като резервен общински фонд. На фона на растяща бедност, безработица и несигурна заетост, символичният брой на социални жилища е в противоречие с потребностите от обществено подпомогнат подслон. Независимо от огромния брой необитавани жилища (на които не може да се разчита за социални нужди), общината следва да планира изграждането на нови социални жилища за маргиналните си групи.

Долната таблица показва разпределението на жилищата по форма на собственост:

БРОЙ ЖИЛИЩА ПО СОБСТВЕНОСТ			
	ОБЩО	ОБЩЕСТВЕНИ	ЧАСТНИ
Нова Загора	18304	170	18134
гр.Нова Загора	8883	103	8780
В селата	9421	67	9354
ДЯЛОВЕ НА ЖИЛИЩАТА ПО СОБСТВЕНОСТ			
Нова Загора		0,9%	99,1%
гр.Нова Загора		1,2%	98,8%
В селата		0,7%	99,3%

Източник:НСИ

Площни характеристики и жилищна осигуреност

Жилищният фонд от общо 18304 жилища (2013 г.), има 1356 хил.м2 полезна и 1057 хил. м2 жилищна площ. Това осигурява един добър статистически стандарт на жилищно потребление – средно по 415 жилища на 1000 човека и близо 24 м2 на човек жилищна площ. В някои от селата тези стойности са много по-високи, но това не е благодарение на реален висок жизнен стандарт, а поради обезлюдяване и много необитавани жилища. Реалното жилищно потребление, изчислено само на база «обитавани жилища», е много по-ниско.

	Бр.ЖИЛ./1000 Ч.	ЖИЛ.ПЛ./Ч.	ОБИТ./ЖИЛ.
Община Нова Загора	480	27,8	2,1
гр.Нова Загора	405	25,2	2,5
с. Асеновец	547	30,8	1,8
с. Баня	311	15,4	3,2
с. Богданово	580	34,2	1,7
с. Брястово	840	35,7	1,2
с. Бял кладенец	1028	45,9	1,0
с. Графитово	0	0,0	0,0
с. Дядово	353	18,7	2,8
с. Езеро	584	36,8	1,7
с. Еленово	719	41,4	1,4
с. Загорци	818	36,0	1,2
с. Каменово	711	38,2	1,4
с. Караново	474	20,7	2,1
с. Коньово	615	29,0	1,6
с. Кортен	526	32,2	1,9
с. Крива круша	1943	97,0	0,5

с. Любенец	531	30,0	1,9
с. Любенова махала	453	27,3	2,2
с. Млекарево	582	32,2	1,7
с. Научене	993	45,9	1,0
с. Новоселец	776	48,1	1,3
с. Омарчево	758	45,2	1,3
с. Пет могили	741	40,0	1,3
с. Питово	735	41,3	1,4
с. Полско Пъдарево	640	27,1	1,6
с. Прохорово	1082	65,4	0,9
с. Радево	870	55,1	1,1
с. Радецки	562	40,3	1,8
с. Сокол	617	34,3	1,6
с. Стоил войвода	649	37,5	1,5
с. Събрано	671	29,7	1,5
с. Съдиево	471	27,4	2,1
с. Съдийско поле	536	21,5	1,9
с. Ценино	449	15,4	2,2

Източник:НСИ

Основният извод от площните характеристики и статистическото потребление на жилища е благоприятен – Нова Загора има достатъчно жилищен фонд и площи, които могат да осигурят добри количествени характеристики на жилищен стандарт. Но вглеждането в реалното потребление разкрива голяма неравномерност и наличие на значителен брой пренаселени жилища. Обитателите на 1380 жилища живеят по двама и повече от двама в стая, което означава, че ползват поне два пъти по-малко жилищна площ от средно-статистическото потребление (23,8 м²). Около 460 от тези жилища се обитават от по трима и повече човека на стая. Тези обитатели (близо 2600 лица) формират групата на крайно-нуждаещи се от социални жилища или помощ за подобряване на жилищните си условия.

	Общо	1 стая	2 стаи	3 стаи	4 стаи	5 стаи	6 +
НОВА ЗАГОРА	13355	621	2902	4605	3008	1245	974
Собственици	11862	463	2464	4208	2716	1125	886
Едно лице	2930	171	621	1107	626	250	155
Две лица	3523	108	706	1263	827	353	266
Три лица	2057	56	478	678	473	212	160
Четири лица	1553	64	348	512	359	143	127
Пет лица	818	32	145	273	203	86	79
Шест лица	496	12	82	185	125	48	44
Седем лица	238	9	44	98	51	20	16
Осем лица	102	7	22	26	25	5	17
Девет лица	63	2	9	30	10	6	6
Десет и повече лица	82	2	9	36	17	2	16

Източник:НСИ

Община Нова Загора разпознава проблема, но не разполага с цялостна информация за хората с остър жилищен проблем. Идентифицирана е и нуждата от нови социални жилища, но в момента няма работещ механизъм за създаването им. Потребността от нови социални жилища следва да намери и подходящо устройствено решение в бъдещия ОУПО на Нова Загора.

2.4.2. Обобщени изводи за състоянието на жилищния сектор и тенденции в развитието му

Резюмирани, обобщените изводи от целевия и проблемен анализ на жилищния сектор на община Нова Загора са както следва:

- Статистическото потребление на база всички жилища е в рамките на средните европейски стандарти, но отчитайки големия дял необитавани жилища (близо 27%), реалното потребление е значително под общоприетия стандарт -420 жилища/100 обитатели;
- Трайните негативни тенденции в демографското развитие на общината (близо 15% спад за последните 10 години), формират и тенденция към увеличаване на дела на необитаваните жилища;
- В резултат на продължителния демографски отлив се е получил изразителен дисбаланс «жилища – обитатели» между общинския център и останалите селища;
- Независимо от демографския спад и многото необитавани жилища, потребността от нови жилища съществува постоянно, макар и с умерени мащаби;
- Наличието на необитавани жилища не е достатъчен фактор за привличане и задържане на демографска маса;
- Град Нова Загора е сравнително млад – със средна възраст на фонда под 50 г.;
- Селата в община Нова Загора са с относително стар, респективно, амортизиран фонд;
- Картината на добра изграденост на водоснабдителните мрежи се помрачава от високата им амортизираност и високите загуби при преноса на питейна вода;
- ВиК сектора е със сериозни дефицити както във физическата си изграденост, така и в качеството на услугите. Този факт има негативни последици в най-малко два аспекта – жизнен стандарт и екология;
- Прекомерното използване на твърди горива за отопление на жилищата е един от основните източници на замърсяване на въздуха, особено при неблагоприятни климатични условия;
- Енергийната ефективност на жилищата е осъзната необходимост, но реализацията на съответни мерки е спорадична и неорганизирана;
- На фона на растяща бедност, безработица и несигурна заетост, символичният дял на социални жилища (под 1%) е в противоречие с потребностите от обществено подпомогнат подслон;
- Независимо от огромния брой необитавани жилища (на които не може да се разчита за социални нужди), общината следва да планира изграждането на нови социални жилища за маргиналните си групи;

- Нова Загора има достатъчно жилищен фонд и площи, които могат да осигурят добри количествени характеристики на жилищен стандарт;
- Вглеждането в реалното потребление разкрива голяма неравномерност и наличие на значителен брой крайно пренаселени жилища. Общината се нуждае от социални жилища за настаняване на около 2500 лица – около 900 жилища.
- Горната потребност следва да намери подходящо устройствено решение в ОУПО на Нова Загора.

ГЛАВА 7: ОБЩЕСТВЕНО ОБСЛУЖВАНЕ И ЦЕНТРОВА СИСТЕМА

арх. Светлана Александрова

7.1. Обществено регулиран сектор: образование, здравеопазване, култура, социални дейности, спорт, административно обслужване;

Законодателството в социалната сфера регламентира публично регулираните подсистеми на общественото обслужване в перспектива като задължителни (подсистемите образование, здравеопазване и частично култура и спорт) и направлявани, но свободни по отношение на бъдещото им развитие.

5.1.1. Задачите на проекта за Общ устройствен план на общината по отношение на развитието на регулирания сектор на публичните услуги могат да се определят в няколко направления:

Анализ на спектъра на осигурените от общината и държавата публични видове услуги за населението на общината и протнозните изисквания за тяхното развитие;

Адекватно на съществуващата и прогнозната социално-демографска ситуация планиране на капацитета на публичните услуги, включително тяхното териториално-пространствено разположение в селищната мрежа, както и избора на осигуряване на достъп и достигане до целевите групи на обслужваното население.

Анализ на наличната материална база за публичните услуги както по пространствено/териториално разположение в селищната мрежа така и по състоянието на наличния сграден фонд;

Разкриване и оценка на възможностите за използване на наличен, но нефункциониращ общински/държавен сграден фонд;

Оценка на възможностите за достъп до публични услуги на всички групи на населението, включително на рисковите групи;

Оценка на възможностите за публично-частно партньорство за допълване на предоставяните на публични услуги;

5.1.2. Данни за съществуващата мрежа от заведения за публични услуги на територията на община Нова Загора

ЗДРАВНИ ЗАВЕДЕНИЯ И УСЛУГИ

Здравното обслужване на населението в община Нова Загора се осигурява от доболнична, болнична, специализирана, спешна и стоматологична помощ.

Доболничната помощ се осъществява от 1 групов лекарска практика със 7 общо практикуващи лекари и 13 индивидуални лекарски практики, като 4 обслужват само гр. Нова Загора, 6 само селата и 3 града и селата и 1 към групов лекарска

практика - Сливен само едно село. На територията на общината няма населени места без медицинско обслужване, независимо от факта, че определени села се посещават от личния лекар веднъж седмично.

Болничната помощ се осъществява от МБАЛ „Света Петка Българска“.

Специализираната медицинска помощ се осъществява от:

Медицински център "Света Петка" с 5 специализирани кабинета /урологичен, хирургичен, детски кабинет с трима лекари и кабинет инфекционни болести/, рентгенологична лаборатория и 8 специалиста.

Медицински център I с 8 специализирани кабинета /неврологичен, психиатричен, АГ, УНГ, детски, ендокринологичен, хирургичен и кабинет за физиотерапия и рехабилитация/, 2 лаборатории /клинична и рентгенологична/ и 9 специалиста.

Стоматологична помощ – Осъществява се от 27 Амбулатории за първична стоматологична помощ. Разкрити 18 кабинета - гр. Нова Загора, 8 само селата и 1 град и села.

Спешната медицинска помощ се осъществява от Центъра за спешна помощ - филиал на Сливен – с 6 лекари и 12 медицински фелдшера.

Към детските и учебни заведения на територията на гр. Нова Загора и населените места в общината са разкрити 41 медицински кабинета, в които работят 18 медицински специалиста.

СОЦИАЛНИ УСЛУГИ

Източник: община Нова Загора

Дневен център за деца с увреждания, Адрес: с. Асеновец, общ. Нова Загора, ул. „Желязко Люцканов“ № 1

Комплекс за социални услуги за деца и семейства „Детство за всички“ Адрес: с. Асеновец, общ. Нова Загора, ул. „Марко Димитров“ № 30

Дом за стари хора „Света Петка“, Адрес: с. Баня, общ. Нова Загора

Защитено жилище, Адрес: гр. Нова Загора, ул. „Д. Благоев“ № 2

Рехабилитационно-консултантски център, гр. Нова Загора, ул. „Петко Енев“ №

56

Домашен социален патронаж - гр. Нова Загора, ул. „Петко Енев“ №1

Дом за стари хора, с. Баня

Дневен център за деца с увреждания;

Дневен център за възрастни с увреждания;

Дневен център за стари хора;

Център за социална рехабилитация и интеграция;

Център за временно настаняване;

Център за обществена подкрепа;

Социален учебно-професионален център;

Защитено жилище;

Звено "Майка и бебе";

Приют;

Център за работа с деца на улицата;

Кризисен център;

Център за настаняване от семеен тип.

Защитено жилище за млади хора с леки умствени увреждания е изградено в гр. Нова Загора

„Клубове на пенсионера“ 33 клуба, от които 3 са в град Нова Загора

Образование и детски заведения

Източник: община Нова Загора

Тази подсистема на общественото обслужване е единствената с изцяло бюджетна издръжка и е приоритет в общинската политика. В същото време тя е изправено пред редица екстремни ситуации, като демографски срив, закриване на училища, сливане на паралелки.

Образованост на населението

По отношение на образователната структура, една от водещите цели на общоевропейската стратегия „Европа 2020“ е подобряване на образователното равнище на населението, по-специално намаляване на дела на преждевременно напусналите училище и увеличаване на дела на населението с висше или еквивалентно на висше образование.

По данни НСИ за 2011 г., относителният дял на населението на общината с високо образователно ниво (с висше и полувисше образование) е 10.6 % (3 824 лица) от общото население. Същевременно, този показател за общината бележи значително нарастване спрямо данните за 2001 г., когато тези лица са били 7.9 % от населението. Въпреки това, налице е изоставане в сравнение със средното равнище за страната 19.6 %, но по добро от област Сливен 15.6 %. Значителни са вътрешно селищните различия в относителния дял на висшистите. Делът на високообразованото население в общинския център е най-висок 14.9 % (3 095 лица).

Лицата със средно образование са 3 824 д. (33.9 %), което е по-ниско от средното за страната (43.4 %). С основно образование са 10 887 лица (30.3 %), с начално – 4 939 лица (13.7 %) и с незавършено начално – 3 005 лица (8.4 %). Последната група е представена изключително от роми. В дъното на образователната стълбица стоят лицата, “никога непосещаващи училище”. Броят им в община Нова Загора е 1 014 или 2.8 % от населението на 7 и повече навършени години, при 1.2 % средно за страната. Така се формира дял от 55.2 % неграмотни или с ниска грамотност хора, което силно затруднява достъпа им до пазара на труда.

През 2013 г. на територията на община Нова Загора функционират 2 начални училища / НУ/, 8 основни училища / ОУ/, 2 средни общообразователни училища / СОУ /, 2 професионални гимназии / ПГ / и 1 помощно училище интернат / ПУИ/. През 2013 г. в професионалните гимназии са обучавани 537 ученика, което представлява 61 % от учениците в средния курс – общо 939.

Разкритите паралелки в професионалните гим назии отговарят на тенденциите в развитието на икономиката на Общината и региона. В Професионална гимназия по селско стопанство се обучават специалисти по производство на хляб и хлебни изделия, лозаровинарство, горско и ловно стопанство, селски туризъм , контрол на качеството и безопасност на храни и напитки, а в Професионална гимназия по техника и технологии специалисти по технология на машиностроенето, електрообзавеждане на производството, компютърна техника и технологии, газова техника, монтьори на енергийни съоразения и инсталации.

Списък на учебните заведения

№	Име на училището	Местоположение	Вид	брой ученици / брой паралелки (по класове)
	Училища			
1.	ОУ "Злати Терзиев"	с. Баня	Основно	205/11 ПГ - 34/2
2.	ОУ "Св.св. Кирил и Методий"	с. Богданово	Основно - интернат	129/7 Интернат - 96/4
3.	ОУ "Д-р Петър Берон"	с. Караново	Основно	89/4 ПГ - 17/1
4.	ОУ "Св.св. Кирил и	с. Коньово	Основно	101/6

	Методий"			
5.	ОУ "П.Р. Славейков"	с. Кортен, ул."Млада гвардия" №1	Основно	123/7
6.	ОУ "Иларион Макариополски"	с. Любенова махала	Основно	85/4
7.	НУ "Св.Паисий Хилендарски"	гр. Нова Загора, ул. "24 май" № 12	начално	163/8 ПГ – 15/1
8.	НУ "Любен Каравелов"	гр. Нова Загора, ул. "Л. Каравелов" № 9	начално	251/12 ПГ - 22/1
9.	ОУ "Христо Смирненски"	гр. Нова Загора, кв."Шести", ул. "Училищна" № 1	Основно	772/36 ПГ-103/5
10.	СОУ "Иван Вазов"	гр. Нова Загора, ул. "Петко Енев" № 54	Средно общообразователно	600/27 ПГ - 15/1
11.	СОУ "Христо Ботев"	гр. Нова Загора, ул. "Сан Стефано" №2	Средно общообразователно	909/38
12.	Професионална гимназия по селско стопанство	гр. Нова Загора, ул. "Цар Освободител" № 67	Средно професионално	302
13.	Професионална гимназия по техника и технологии "Атанас Димитров"	гр. Нова Загора, ул."Бенковски" № 1 А	Средно професионално	200
14.	ПУ "Акад. Тодор Самодумов"	гр. Нова Загора, ул."Патриарх Евтимий" №	Помощно - интернат	43/6 Интернат 20/2
15.	НУ "Св.св. Кирил и Методий"	с. Радево	Начално- интернат	66/4 Интернат – 66/4
16.	ОУ "Св. Паисий Хилендарски"	с. Стоил войвода	Основно	152/8
17.	ОУ "Христо Ботев"	с. Съдиево	Основно	4/96 ПГ - 13

На територията на община Нова Загора са обособени 8 средищни училища, които обхващат деца от населените места извън гр. Нова Загора. Осигурен е специализиран транспорт до средищните училища и столово хранене.

ДЕТСКИ ЗАВЕДЕНИЯ

През 2013 г. на територията на община Нова Загора функционират едно обединено детско заведение / ОДЗ /, 21 целодневни детски градини / ЦДГ / и една полудневна група /ПДГ/.

Пет от целодневните детски градини са разположени на територията на град Нова Загора, а останалите седемнадесет са разположени по селата в общината.

	Детски градини			Брой деца/бр. групи
1.	ЦДГ "М. Димитров"	с. Асеновец	целодневна	21/1
2.	ЦДГ	с. Богданово	целодневна	35/2
3.	ЦДГ	с. Дядово	целодневна	18/1
4.	ЦДГ "Щастливо детство"	с. Еленово	целодневна	17/1
5.	ЦДГ	с. Каменово	целодневна	17/1
6.	ЦДГ	с. Караново	целодневна	21/1
7.	ЦДГ	с. Коньово	целодневна	22/1
8.	ЦДГ "М. Икономов"	с. Кортен, ул. "П. Енев" № 40	целодневна	58/3

9.	ЦДГ	с. Любенец	целодневна	16/1
10.	ЦДГ	с. Любенова махала	целодневна	25/1
11.	ЦДГ	с. Млекарево	целодневна	19/1
12.	ЦДГ № 1 "Слънчице"	гр. Нова Загора, ул. "Народни будители" № 32	целодневна	121/5
13.	ЦДГ № 3	гр. Нова Загора, ул. "Милин камък" № 7	целодневна	101/4
14.	ОДЗ "Тракийче"	гр. Нова Загора, ж.к. "Загоре"	Обединено детско заведение	97/4
15.	ЦДГ № 5 "Бодра смяна"	гр. Нова Загора, ж.к. "Тракия" №1	целодневна	104/4
16.	ЦДГ № 7	гр. Нова Загора, ул. Диньо Нойков" № 24	целодневна	106/4
17.	ЦДГ "Радост"	с. Омарчево	целодневна	14/1
18.	ЦДГ "Еделвайс"	с. Полско Пъдарево	целодневна	14/1
19.	ЦДГ "Детелина"	с. Питово	целодневна	12/1
20.	ЦДГ "Детелина"	с. Радецки	целодневна	19/1
21.	ЦДГ	с. Стоил войвода	целодневна	21/1
22.	ЦДГ	с. Съдиево	целодневна	21/1
23.	ЦДГ	с. Съдийско поле	целодневна	20/1
24.	ЦДГ	с. Събрано	целодневна	27/1
	Детски ясли			
1.	ПДЯ	гр. Нова Загора, ул. „Стара планина” №11	целодневна	95/4

Образователна инфраструктура

Образователната инфраструктура и мрежа в община Нова Загора е съобразена с действащите закони и подзаконови документи и нормативи и с местните, държавни и европейски стратегии за развитие на образованието.

Предучилищното образование в общината се осъществява в 22 детски градини, от тях: 1 обединени детски заведения (ОДЗ) и 21 целодневни детски градини (ЦДГ). По населени места са разположени: 5 в гр. Нова Загора и 17 в селата: Асеновец, с. Богданово, с. Дядаво, с. Еленово, Караново, с. Коньово, с.Кортен, с. Любенец, с. Любенова махала, с. Млекарево, с. Полско пъдарево, с. Питово, с. Радецки, с. Стоил войвода, с. Съдиево, с. Съдийско поле, с. Събрано. В общината през периода 2011-2014 г. се наблюдава: увеличение на децата, посещаващи детските градини със 2.6 % (от 946 деца през учебната 2011/2012 г. на 958 деца през учебната 2013/2014 г.); намаляване на детските градини (от 23 през учебната 2011/2012 г. на 22 детски градини през учебната 2013/2014 г.) и запазване на броя на педагогическия персонал, работещ в детските градини.

Детските градини на територията на общината разполагат с добра материално-техническа база, осигуряваща нормален учебен процес. Сградният фонд на всичките детски заведения е обновен и модернизирани с изключение на ЦДГ в с. Млекарево.

Като цяло може да се обобщи, че в областта на предучилищното образование се наблюдават положителни промени. Повишава се достъпът до услугата и ефективността на функциониране на заведенията. Пълняемостта на групите е в рамките на нормативните изисквания.

Табл.1. Детски градини на общинско финансиране в община Нова Загора

Детски заведение, населено място	2011/2012	2013/2014	Детски групи	Стаи
	Брой деца	Брой деца	Брой	Брой
ЦДГ №1 "Слънчице", гр. Нова Загора	135	133	5	24
ЦДГ № 3, гр. Нова Загора	99	102	4	60
ОДЗ "Тракийче", гр. Нова Загора	125	122	5	50
ЦДГ № 5, гр. Нова Загора	99	106	4	82
ЦДГ № 7, гр. Нова Загора	115	124	4	69
ЦДГ, с. Асеновец	13	21	1	16
ЦДГ, с. Богданово	40	34	2	28
ЦДГ, с. Дядово	19	15	1	5
ЦДГ, с. Еленово	19	18	1	10
ЦДГ, с. Караново	20	21	1	11
ЦДГ, с. Коньово	23	26	1	14
ЦДГ, с. Кортен	54	58	3	14
ЦДГ, с. Любенец	15	15	1	4
ЦДГ, с. Любенова махала	22	22	1	34
ЦДГ, с. Млекарево	19	16	1	9
ЦДГ, с. Полско пьдарево	15	14	1	4
ЦДГ, с. Питово	12	12	1	12
ЦДГ, с. Радецки	19	19	1	10
ЦДГ, с. Стоил войвода	26	29	1	25
ЦДГ, с. Съдиево	22	17	1	8
ЦДГ, с. Съд. поле	16	16	1	7
ЦДГ, с. Събрано	19	16	1	12

Източник: Общинска администрация, гр. Нова Загора

Училищната мрежа включва 15 училища (12 общински училища, 2 професионална гимназия и 1 (помощно) специално училище - ПУИ Акад.Т.Самодумов", гр. Нова Загора.

През учебната 2013/2014 г. общообразователните училища, които се финансират като държавно делегирана дейност чрез бюджета на общината, са 11: 5 в гр. Нова Загора (СОУ "Иван Вазов", СОУ "Христо Ботев", НУ "Св.П.Хилендарски", НУ "Любен Каравелов" и ОУ "Христо Смирненски"), 1 в с. Бяня (ОУ „Злати Терзиев“), 1 в с. Каранова (НУ „Д-р Петър Берон“), 1 в с. Кортен (ОУ "Петко Р. Славейков"), 1 в с. Коньво (ОУ „Св.св. Кирил и Методий“), 1 в с. Любенова махала (ОУ "Иларион Макариополски"), 1 в с.Стойл войвода (ОУ „Св.Паисий Хилендарски“) и 1 в. с. Съдиево (ОУ "Христо Ботев") . В тях през учебната 2013/2014 г. се учат 3 617 ученика разпределени в 164 паралелки, като през учебната 2011/2001 г. са се учили 3 615, или имаме минимално увеличение на учениците.. По данни на общинската администрация средно броят на учениците в една паралелка се движи е в широк диапазон от 14.0 в НУ "Д-р Петър Берон", с. Караново до 25.0 в СОУ "Христо Ботев", гр. Нова Загора..

Общият брой на училищата в община Нова Загора съответства на потребностите. Основните проблеми на съществуващата училищна мрежа са свързани с демографската криза в общината.

Материалната база е добра и осигурява възможности за нормален учебен процес. Във всички училища има изградени и оборудвани кабинети по информатика. В

повечето училища има съответствие между броя на класните стаи, на кабинетите, работилниците и броя на паралелките. По данни на общинска администрация в повечето училища на общинска финансиране сградният фонд е обновен и модернизирани.

Необходимост от подобряване на физическото състояние на сградния фонд имат ОУ "Злати Терзиев", с. Баня и ОУ "Св.П. Хилендарски", с. Стоил войвод.

Табл. 2. Училища на общинско финансиране в община Нова Загора

Училища, населено място	2011/2012	2013/2014	Класни стаи	Паралелки	Брой ученици в 1 паралелка
	Брой ученици	Брой ученици	Брой	Брой	
СОУ "Иван Вазов", гр. Нова Загора	619	591	28	27	21,9
СОУ "Христо Ботев", гр. Нова Загора	877	851	39	34	25,0
НУ "Св.П. Хилендарски", гр. Нова Загора	173	182	12	9	20,2
НУ "Любен Каравелов", гр. Нова Загора	291	319	12	13	24,5
ОУ "Христо Смирненски", гр. Нова Загора	762	727	29	33	22,0
ПУИ Акад.Т.Самодумов", гр. Нова Загора	34	41	14	6	6,8
ОУ "Злати Терзиев", с. Баня	208	189	11	9	21,0
НУ "Д-р Петър Берон", с. Караново	109	70	9	5	14,0
ОУ "П.Р. Славейков", с. Кортен	92	134	10	7	19,1
ОУ "Св.св. Кирил и Методий", с. Коньово	95	101	10	6	16,8
ОУ "Иларион Макариополски", с. Любенова махла	83	90	10	5	18,0
ОУ "Св.П. Хилендарски", с. Стойл войвода	198	184	9	8	23,0
ОУ "Христо Ботев", с. Съдиево	108	179	8	8	22,4

Източник: Общинска администрация, гр. Нова Загора

Професионалното образование е представено от 2 професионални гимназии в град Нова Загора:

- Професионална гимназия по селско стопанство, гр. Нова Загора. Осъществява се прием и по нови специалности: поливно земеделие, тракторист - комбайнер, монтьор - тракторист и електромонтьор. За целите на обучението се правят редица подобрения в парка по механизация, изграден е и учебен полигон. Техникумът вече разполага с 764 декара обработваема земя, със специализирани учебни работилници. Дълги години се строи и обогатява материално-техническата база на училището, създават се подходящи условия за професионалното обучение на младите хора. Половин век ПГСС - Нова Загора създава научно подготвени

специалисти, които успешно се реализират на пазара на труда не само в България, но и в страните от Европейския съюз. Безспорен е авторитетът на гимназията сред професионалните училища в региона и страната, авторитет, съграждан и издиган с усилията на поколения учители и ученици, свързали съдбата си с ПГСС. Голям е приносът на училището за развитието на родното земеделско стопанство и леката промишленост.

Сградата на училището е построена през 1968 г. След това през 1972 г. е направено допълнително построяване, с което е разширен сградния фонд. В двора на училището е изградено общежитие през 1972 г. Основен ремонт не е правен и на двете сгради.

- *Професионална гимназия по техника и технологии “Атанас Димитров” – гр. Нова Загора.* Специалности: електротехник, машинен техник, техник по енергийни съоръжения и инсталации. Училището разполага с четири учебни кабинета, четири лаборатории, три компютърни кабинета, една интерактивна зала, добра спортна база.

Сградата на училището е построена през 1984 г. Тя е в добро състояние, с изключение на течовете в учебните работилници.

Необходима е по-тясна връзка между местния бизнес и училищата с цел изясняване на потребностите и подготовка на съответни специалисти

Табл. 3. Училища на държавно финансиране в община Нова Загора (Професионални гимназии)

Училища	2011/2012	2013/2014	Класни стаи	Паралелки	Брой ученици в 1 паралелка
	Брой ученици	Брой ученици	Брой	Брой	
ПГСС – Професионална гимназия по селски стопанство – гр. Нова Загора,	345	218	20	13	16,8
ПГТТ – Професионална гимназия по техника и технологии “Атанас Димитров” – гр. Нова Загора	264	234	35	11	21,3

Източник: Общинска администрация, гр. Нова Загора

Понастоящем в учебните заведения са спазени държавните образователни изисквания. Процесите на оптимизация на училищната мрежа поставят изисквания към създаването на защитни механизми по отношение на реструктурираните звена. Към момента за учебната 2014/2015 г. по данни на Министерството на образованието, младежта и науката в общината има 6 средишни училища, от тях 2 в гр. Нова Загора (СОУ “Иван Вазов” и СОУ “Христо Ботев”) и 1 в с.Кортен (ОУ „П.Р. Славейков”), 1 с. Любенова махала (ОУ „Иларион Макариополски”), 1 в с.Стоил воиводо (ОУ „П.хилендарски”), 1 с. Съдиево (ОУ „Христо Ботев”), . За пътуващите ученици държавата осигурява финансирането на целодневна организация на учебния процес, столово хранене и транспорт. В тях децата получават по-

качествено образование. Това е съпътстваща мярка в процеса на оптимизацията на училищната мрежа.

Основни изводи:

- Налице са утвърдени традиции в образованието;
- Устойчивост в развитието на образователната система чрез създаване на оптимална мрежа от училища;
- Тенденция към запазване броя на учениците;
- Децентрализирано финансово управление с усъвършенстван механизъм за разпределение на делегираните от държавата средства и добра оценка за прилагането му;
- Липса на обвързаност с изискванията на пазара на труда при дадената социално-икономическа характеристика;
- Необходимо е включването на голям брой неграмотни хора в програми за възрастни с оглед подобряване на пазарната им ориентация.

ПОДСИСТЕМА КУЛТУРА

Читалища в община Нова Загора 2012 г.

Източник: община Нова Загора

Читалища със сгради:

НЧ „Диньо П. Сивков - 1870”	гр. Нова Загора
НЧ „Напредък - 2001” гр.	гр. Нова Загора
НЧ „Деско Кръстев – 1902”	с.Асеновец
НЧ „Петко Енев - 1932”	с.Баня
НЧ „Св.св.Кирил и Методий - 1908”	с. Богданово
НЧ „Светлина - 1929”	с.Брястово
НЧ „Светлина - 1929”	с.Бял кладенец
НЧ „Развитие - 1931”	с.Дядово
НЧ „Просвета - 1923”	с.Езеро
НЧ „Светлина - 1908”	с.Еленово
НЧ „Стойчо Донев Сербезов - 1928”	с.Загорци
НЧ „Паисий Хилендарски - 1927”	с.Караново
НЧ „Христо Ботев - 1925”	с.Каменово
НЧ „Св.св. Кирил и Методий - 1922”	с.Коньово
НЧ „Пробуда - 1929”	с.Любенец
НЧ „Светлина - 1862”	с.Любенова махала
НЧ „Пробуда - 1928”	с.Новоселец
НЧ „Стоян Омарчевски - 1906”	с.Омарчево
НЧ „Гео Милев - 1929”	с.Питово
НЧ „Никола Йонков Вапцаров - 1926”	с.Пет могили
НЧ „Надежда - 1902”	с.Полско Пъдарево
НЧ „Св. Св.Кирил и Методий - 1927”	с. Прохорово
НЧ „Пробуда - 1929”	с.Радево
НЧ „Пробуда - 1929”	с.Радецки
НЧ „Искра- 1931”	с.Сокол
НЧ „Искра - 1875”	с.Стоил войвода
НЧ „Светлина - 1932”	с.Събрано
НЧ „Никола Йонков Вапцаров - 1926”	с.Съдиево

Читалища, които ползват една сграда:

НЧ „Светлина - 1872”	с.Кортен
НЧ „Светлина- 2000”	с.Кортен

Читалища без сграда:

НЧ „Христо Ботев-1920”	с. Млекарево
------------------------	--------------

Общински културни институти

Художествена галерия "Руси Карабиберов" - Нова Загора

Художествената галерия в Нова Загора е общински културен институт, отговорен за опазването и популяризирането на художественото наследство на града и общината. Носи името на родения в Нова Загора художник Руси Карабиберов - пейзажист, художник и приложник. Галерията поддържа постоянна експозиция. Организира временни изложби и други събития.

Исторически музей Нова Загора

Историческият музей в Нова Загора е създаден през 1921 година като колекция на археологическо дружество „Загорие“ и по-специално на новозагорския учител по история Никола Стефанов Койчев.

Първата музейна изложба, съдържаща археологически материали, е открита през 1926 година в кабинета по география на градската гимназия. През 1940 г. сбирката е преместена в читалището, а от 1949 година разполага със самостоятелна сграда. Съвременната сграда на музея е построена през 1955– 1959 година. През годините музеят натрупва значителен фонд от над 40 000 фондови единици и се смята за един от големите исторически музеи в България. Водещо място заемат археологическите и нумизматични материали, следвани от историческите документи и фотографии от периода на Възраждането и новата история, етнографски и палеонтологически материали.

Религия

Почти всички населени места в общината имат православни храмове или параклиси. Тринадесет от тях са със статут на недвижими културни ценности, по вид художествени и архитектурно-строителни

Насенено място	православен храм, НКЦ
с. Бял кладенец	ц. Св. Димитър
с. Еленово	ц. Св. Пророк Еремия
с. Загорци	ц. Св. Троица
с. Коньово	Ц.Св. Архангел Михаил
с. Кортен	ц. Св. Николай
с. Любенова махала	ц. Св. Георги
гр. Нова Загора	ц. Св. Петка, худ и арх.строителен
с. Новоселец	ц. Св. Троица арх.строителен
с. Омарчево	ц. Св. Илия
с. Пет могили	ц. Св. Петка
с.Полско пъдарево	ц. Св. Илия
с. Стоил войвода	ц. Св. Архангел Михаил
с.Съдиево	ц. Св. Николай
с. Съдийско поле	ц. Св. Пророк Еремия

СПОРТНИ ИГРИЩА И СЪОРЪЖЕНИЯ

Градски стадион – Нова Загора

Адрес: ул. „Генерал Скобелев”

Открито и закрито съоръжение

Предназначен за: футбол и лека атлетика

Брой седящи места: 4 000
 Писта за лека атлетика: трошено-керамична настилка;
 Затревени терени: един стандартен и два помощни
 Съблекални: 4; капацитет: 60
 Бани: 4; санитарни възли: 4
 Сауна; сервизни помещения; канцеларии.
 Спортен салон за борба
 Адрес: ул. „Родопи”
 Футболно игрище – ж. к. „Загоре”, гр. Нова Загора
 Адрес: ж. к. „Загоре”
 Игрище на изкуствена тревна настилка.
 Предназначено за: футбол.

Спортни площадки в Нова Загора, Градска градина

Спортни бази – в селата в община Нова Загора - стадион в с. Кортен, футболни игрища в Млекарево, Съдиево;
 Училищни спортни бази в Нова Загора - осем от училищата в града разполагат със спортни площадки, физкултурни салони/зали
 Открити спортни площадки в гр. Нова Загора
 Училищни спортни бази в селата Баня, Караново, Коньово, Кортен, Стоил овйвода, Съдиево

Административно обслужване на населението

Общинските и държавните институции в Нова Загора разполагат с адекватен сграден фонд.

Селата разполагат с достатъчно сградни фондове (кметства или кметски наместник) и на сегашния етап не е необходима отреждане на нови терени за нейното развитие

7.2. Пазарен сектор: търговия, обществено хранене, услуги, финансово и делово обслужване, телекомуникации;

Пазарни подсистеми

Пазарните подсистеми търговия и обществено хранене, битови услуги, административно-делово и финансово-кредитно обслужване, телекомуникации, се развиват на принципа на търсенето и предлагането.

Системата “Търговия” разполага достатъчно обекти за хранителни стоки и за нехранителни стоки. Не са налични конкретни данни за търговски вериги и магазини в Нова загора и селата.

Обектите на **“Обществено хранене”** са достатъчни в селата както и в гр. Нова Загора.

Категоризирани обекти за обществено хранене и подслон в община Нова Загора

	Населено място и адрес на обекта	Вид на обекта	Брой места	Категория на обекта	Дата на категоризация
1	2	3	4	5	7
1.	с.Каменово Община Нова Загора	Павилион „Аксиния”	60	*	11.04.2011г.
2.	с. Кортен Община Нова Загора	Пивница „Невада”	50	*	11.04.2011г.
3.	гр. Нова Загора ул. „Кирил и Методий”	Пивница „АСТРА”	30	*	20.05.2011г.

	35				
4.	гр.Нова Загора местн. „Дурак чешма”	Пивница „Феникс”	110	*	20.05.2011г.
5.	с. Еленово Община Нова Загора	Пивница „Елен 99”	50	*	21.06.2011г.
6.	гр.Нова Загора Централна пеш. Зона	Кафе-аперитив „Релакс”	150	*	23.06.2011г.
7.	гр. Нова Загора ул. „Патриарх Евтимий”	Бирария „Чадъра”	150	*	02.09.2011г.
8.	с.Стоил войвода Община Нова Загора	Бюфет „Цвета”	20	*	18.08.2011г.
9.	гр. Нова Загора ул. „Ал.Стамболийски” 4	Фаст-фууд „Тини бургер”	12	*	12.10.2011г.
10.	с. Караново Община Нова Загора	Кафе-аперитив „Орел”	40	*	12.10.2011г.
11.	гр. Нова Загора ул. „Петко Енев” № 59	Семеен хотел „РИО”	14 стаи 30 легла	***	05.12.2011г.
12.	с.Млекарево Община Нова Загора	Снек бар „Велина”	40	**	09.01.2012г.
13.	гр. Нова Загора пл. „Свобода” № 13 А	Кафе-клуб „Флай”	64	*	09.01.2012г.
14.	гр.Нова Загора ул. „Петко Енев” 57	Пицария „Аладин”	20	*	22.02.2012 г.
15.	гр. Нова Загора ул. „Кънчо Чамов” № 18	Кафе-аперитив „Крис и Габи”	50	*	09.03.2012 г.
16.	гр. Нова Загора кв.Изток /бивше ДЗС/	Бистро „АКРОПОЛИС”	135	*	11.04.2012 г.
17.	гр.Нова Загора ул. „Ал.Стамболийски”	Снек-бар „Прасковата”	128	*	11.05.2012 г.
18.	с. Кортен Община Нова Загора	Пивница „ПУЛС”	37	*	19.05.2012 г.
19.	гр. Нова Загора кв. Индустиален	Павилион „ЯБИС”	18	*	11.06.2012 г.
20.	с.Съдиево Община Нова Загора	Павилион „Ъргън”	40	*	21.06.2012 г.
21.	гр.Нова Загора ул.„П.Евтимий” 19	Бистро „ТНТ”	120	*	26.07.2012 г.
22.	с. Коньово Община Нова Загора	Павилион „Дискостоп”	50	*	11.09.2012 г.
23.	с. Млекарево Община Нова Загора	Бирария „Кукери”	50	*	11.09.2012 г.
24.	гр.Нова Загора гл.път Сливен- Ст.Загора	Снек-бар „Гепи”	100	**	11.09.2012 г.
25.	с. Радево Община Нова Загора	Пивница „Кондор”	50	*	08.10.2012 г.
26.	с. Пет могили Община Нова Загора	Пивница „Виктория”	50	*	09.10.2012 г.
27.	гр.Нова Загора ул. „Васил Левски” 40	Кафе-аперитив „Фейшън кафе”	120	**	15.11.2012г.
28.	гр.Нова Загора пл. „Свобода” 6	Кафе-клуб „Валентина”	145	**	15.11.2012г.
29.	гр.Нова Загора пл. „Свобода”	КАФЕ-КЛУБ „СИТИ”	150	**	07.12.2012г.
30.	гр.Нова Загора	Кафе-аперитив	40	*	04.02.2013г.

	ул."Цар Освободител" 102	„Кондор”			
31.	гр.Нова Загора пл. „Свобода” 7	Ресторант „Яница”	180	*	28.05.2013г.
32.	гр.Нова Загора местн. „Дурак чешма”	Снек-бар „КРИС”	400	*	11.06.2013г.
33.	с. Езеро Община Нова Загора	Павилион „Мади”	20	*	13.06.2013г.
34.	с. Кортен Община НовЗа Загора	Пивница „ВЕСЕЛИНА”	77	*	26.06.2013 г.
35.	с. Пет могили Община НовЗа Загора	Пивница „ЖАСМИНА”	30	*	04.07.2013 г.
36.	гр.Нова Загора пл. „Свобода”	КАФЕ-КЛУБ „СИТИ”	150	**	29.08.2013 г.
37.	гр. Нова Загора ул. „Петко Енев” 105	Закусвалня „Румина”	28	*	22.07.2014 г.
38.	гр.Нова Загора пл. „Свобода” № 7	Бистро „Терасата”	50	*	24.07.2014 г.
39.	с.Съдиево Община Нова Загора	Бистро „Даная”	20	*	19.08.2014 г.
40.	гр. Нова Загора ул."Цар Освободител"61	Кафе-аперитив „СПР”	18	*	01.10.2014 г.
48.	с. Баня Община Нова Загора	Бунгала „Жребчево”	16 легла 8 стаи	*	01.10.2014 г.
49.	с. Баня Община Нова Загора	Хотел „Жребчево”	22 легла 11 стаи	*	01.10.2014 г.
50.	с. Баня Община Нова Загора	Ресторант „Жребчево”	150	*	01.10.2014 г.
51.	с. Баня Община Нова Загора	Лоби-бар „Жребчево”	80	*	01.10.2014 г.
52.	с. Баня Община Нова Загора	Ресторант „Аглика Палас”	250	**	12.02.2015 г.
53.	гр. Нова Загора ул. „Васил Левски” 29	Бар „Цезар Палас”	30	**	04.03.2015 г.
54.	гр. Нова Загора ул. „Васил Левски” 29	Бистро „Цезар Палас”	50	***	04.03.2015 г.
55.	гр. Нова Загора ул. „Васил Левски” 29	Семеен хотел „Цезар Палас”	21 легла 15 стаи	***	04.03.2015 г.
56.	гр. Нова Загора кв. Изток / бивше ДЗС/	Бистро „Акрополис“	135	*	27.04.2015 г.
57.	гр. Нова Загора гл.път Ст. Загора- Сливен	Бистро „ Оазис“	50	*	17.07.2015 г.
58.	с.Баня Община Нова Загора	Пивница „Банягъ“	40	*	11.08.2015 г.
59.	с.Съд.поле Община Нова Загора	Пивница „Абрикус”	50	*	11.08.2015г.
60.	гр.Нова Загора ул. „Васил Левски” 49	Кафе – аперитив „АКВА”	138	*	12.08.2015г.
61.	с.Еленово Община Нова Загора	Пивница „При Бончев”	50	*	26.08.2015 г.
62.	с.Караново Община Нова Загора	Кафене „Тити”	16	*	26.08.2015 г.
63.	с.Събрано Община.Нова Загора	Пивница „Дита”	40	*	26.08.2015 г.
64.	гр.Нова Загора	Пивница „Синята	15	*	26.08.2015 г.

	ул. „Дунав” 12	лагуна”			
65.	гр.Нова Загора ул. „Преславска” 144	Бирария „Черно и бяло”	20	*	28.08.2015 г.
66.	с. Радецки Община.Нова Загора	Закусвалня „Радецки“	50	*	02.09.2015 г.
67.	с. Радецки Община.Нова Загора	Пивница „Оазис“	50	*	02.09.2015 г.
68.	с. Новоселец Община.Нова Загора	Бистро „Веси“	30	*	30.09.2015 г.
69.	гр. Нова Загора ул. „Петко Енев“ 96	Бирария „Гергана“	30	*	12.10.2015 г.
70.	с. Асеновец Община.Нова Загора	Бирария „Ница“	20	*	10.11.2015 г.
71.	гр. Нова Загора пл. „Свобода“ № 7	Ресторант „Blaze“	150	*	10.11.2015 г.
72.	с. Питово Община.Нова Загора	Бирария „Додика“	30	*	25.11.2015 г.
73.	с. Любенец Община.Нова Загора	Кафене „Маги“	30	*	15.12.2015 г.
74.	гр. Нова Загора пл. „Свобода“ № 10	Кафе-сладкарница „Ванеса-ДИ“	150	*	28.01.2016 г.
75.	гр. Нова Загора ул. „Патриарх Евтимий“ 79	Бистро „ПАНОРАМА“	30	*	28.01.2016 г.
76.	с. Каменово Община.Нова Загора	Бирария „СИСИ“	30	*	28.01.2016 г.
77.	с. П. Пъдарево Община.Нова Загора	Пивница „Оазис“	50	*	15.02.2016 г.
78.	с. Съдиево Община.Нова Загора	Бистро „Диди“	30	*	01.03.2016 г.
79.	с. Млекарево Община.Нова Загора	Бирария „Тангра“	30	*	15.03.2016 г.
80.	с.Дядово Община Нова Загора	Кафе-аперитив „Краси”	20	*	01.04.2016 г.
81.	с.Еленово Община Нова Загора	Пивница „При Бончев”	50	*	01.04.2016г.
82.	с. Съдиево Община Нова Загора	Кафе-сладкарница „Рай“	30	*	16.05.2016 г.
83.	гр. Нова Загора ж.к. „Загоре“ № 1	Ресторант „Комплекса“	55	**	25.05.2016 г.
84.	гр. Нова Загора ул. „Народни будители“ 2	Бистро „Денис“	75	*	02.06.2016 г.
85.	гр. Нова Загора ул. „Сан Стефано“ № 3	Ресторант „Битова къща Меркурий“	106	**	15.07.2016 г.
86.	гр. Нова Загора гл.път Ст.Загора- Сливен	Семеен хотел „Макс“	4 стаи	*	15.07.2016 г.
87.	гр. Нова Загора гл.път Ст.Загора- Сливен	Кафе-аперитив „Макс“	4 стаи	*	15.07.2016 г.
88.	гр. Нова Загора ул. „Патриарх Евтимий“	Фастфууд „Вива“	58	**	27.07.2016 г.
89.	гр. Нова Загора ул. „Цар Иван Асен II“ 12	Ресторант „Венесто“	60	**	05.08.2016 г.

90.	гр. Нова Загора ул. „Т.Каблешков“ № 4	Закусвалня „ТРАКИТЕ“	20	*	26.09.2016 г.
91.	с. Любенова махала Община Нова Загора	Кафе-аперитив „Грация“	50	*	30.09.2016 г.
92.	с. Полско Пъдарево Община Нова Загора	Фаст-фууд „Сабудей-Тракия“	36	*	03.10.2016 г.
93.	с. Полско Пъдарево Община Нова Загора	Ресторант „Кума Лиса“	115	*	03.10.2016 г.
94.	с. Баня Община Нова Загора	Къща за гости „Аглика Палас“ № 1	11 стаи, 2 ап.	*	12.12.2016 г.
95.	с. Баня Община Нова Загора	Къща за гости „Аглика Палас“ № 2	11 стаи, 2 ап.	*	12.12.2016 г.
96.	с. Еленово Община Нова Загора	Бистро „SOLI INVIKTO“	60	***	12.12.2016 г.
97.	с. Еленово Община Нова Загора	Семеен хотел „SOLI INVIKTO“	10 стаи	***	12.12.2016 г.
98.	гр. Нова Загора кв. Индуриален	Бистро „ВАЯНА“	32	**	12.12.2016 г.
99.	гр. Нова Загора ул. „Г.Раковски“ 9 А	Пивница „Афродита“	50	*	30.01.2017 г.
100.	с. Пет могили Община Нова Загора	Кафе-аперитив „Рид 5 М“	30	*	30.01.2017 г.
101.	с. Богданово Община Нова Загора	Пивница „Елизабет“	30	*	25.05.2017 г.
102.	с. Брястово Община Нова Загора	Бистро „Гърчев“	50	*	13.06.2017 г.
103.	с. Радево Община Нова Загора	Кафе-аперитив „Астор“	50	*	28.06.2017 г.
104.	с.Еленово Община Нова Загора	Пивница „Градина“	50	*	28.06.2017 г.
105.	гр. Нова Загора ул. „Цар Освободител“ 3	Бистро „Радичкова“	50	*	28.09.2017 г.
106.	с. Новоселец Община Нова Загора	Кафе-аперитив „Камел-К“	30	*	28.09.2017 г.
107.	с. Кортен Община Нова Загора	Бистро „Деси“	75	*	28.09.2017 г.
108.	гр. Нова Загора ул. „Цар Освободител“ 102	Кафе-аперитив „Кондор“	30	*	14.11.2017 г.
109.	гр. Нова Загора ул. „Васил Левски“ 56	Семеен хотел „Триумф“	11 стаи/2 ап-28 легла	**	01.12.2017 г.
110.	с. Каранво Община Нова Загора	Пивница „Дани и Яни“	20	*	15.12.2017 г.
111.	гр. Нова Загора ул. „Димитър Благоев“ 15	Бистро „Пица при Мария“	50	**	01.02.2018 г.
112.	Община Нова Загора АМ Тракия	Ресторант „Сръбска скара при Мир“	50	*	21.03.2018 г.
113.	гр. Нова Загора пл. „Свобода“ 7	Хотел „Яница“	65 стаи 145 легла	*	14.05.2018 г.
114.	гр.Нова Загора ул.„Петко Енев“ 36	Семеен хотел „Дракон“	6 стаи 8 легла	*	14.05.2018 г.
115.	гр. Нова Загора	Кафе-аперитив	110	*	14.05.2018 г.

5.	пл. "Свобода" 7	„Яница“			
11 6.	гр. Нова Загора ул. „Св.св. Кирил и Методий“	Пивница „Астра“	35	*	14.05.2018 г.

Пощенските услуги и телекомуникации

На територията на община Нова Загора са изградени 14 Автоматични телефонни централи. Обхванати в телекомуникационна мрежа са всички селища в общината. На практика не съществуват населени места без телефонна връзка.

Броят на телефонните постове и техническите параметри на телефонна мрежа задоволяват почти изцяло изискванията на населението за достъп до комуникации на този етап.

По-високите стандарти на услугите в областта на комуникациите (например, подмяна на аналоговата телекомуникационна мрежа с цифрова) и качеството на връзките остават нерешен проблем.

Успешно се развиват мобилните телекомуникационни мрежи. Мобилните оператори осигуряват пълно покритие на територията на общината

Пощенски станции

Пощенското обслужване в община Нова Загора е представено от 27 пощенски станции от системата на "Български пощи", които извършват услуги на населението – пощенски, куриерски, търговски и финансови.

Табл. Подсистема "Български пощи" в община Нова Загора

Пощенски клон	Станция – населено място	Извършване на услуги	Площ на УПИ – дка, собственост
8900	Нова Загора Ц, гр. Нова Загора, ул."Петко Енев" №4	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 41/19.11. 2009 г.; УПИ-VI кв.831; площ 409,11 кв.м.
8901	Нова Загора 1, гр.Нова Загора ул. "Освобождение" № 1	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	Договор за наем № 500/18.09. 2013 г.; УПИ-I -4542,кв.241
8914	Кортенски минерални бани, с.Баня ул. "Злати Динев" №20	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	Разделителен Протокол от 10.11.1998 г. между БТК и БП ЕАД
8918	с. Дядово	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 47/20.11. 2009 г.; УПИ-VI кв.23; площ 30 кв.м.
8919	Езерово, с.Езеро ул "1-ва" №27	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 46/20.11. 2009 г.; УПИ-VII кв.13; площ 34 кв.м.
8920	Коньово, с. Коньово, ул. ."Хан Аспарух" №30	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 57/20.11. 2009 г.; УПИ-VIII кв.27; площ 107 кв.м

8921	Омарчево, с.Омарчево ул"1-ва" №1	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 15/18.11. 2009 г.; ПИ-29; кв-12; площ 27 кв.м
8923	Съдиево, с.Съдиево ул."Трети март" №10	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 18/18.11. 2009 г.; УПИ-VII29; кв-28; площ 50 кв.м
8928	Каменово, с. Каменово	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 42/19.11. 2009 г.; УПИ-VIII-148; кв.-34; площ 36 кв.м
8930	Кортен, с.Кортен ул. "Млада Гвардия" №3	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 49/20.11. 2009 г.; УПИ-VII-148; кв.-4; площ 92 кв.м
8933	Асеновец, с.Асеновец, ул."Стамо Кънчев" №9	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	Разделителен Протокол от 10.11.1998 между БТК и БП ЕАД
8934	Караново, с.Караново ул."Г.Димитров" №22	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 40/19.11. 2009 г.; УПИ-XI-229; кв.-37; площ 104 кв.м
8937	с.Полско Пъдарево,	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	Заповед 128/25.03.1986 г. на председателя на Ик на Об НС Н.Загора
8939	с.Загорци	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 43/19.11. 2009 г.; УПИ-IX; кв.-13; площ 46 кв.м
8940	Стоил войвода, с.Стоил войвода ул."Симеон	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	Договор за наем № 210/26.04.2014 г. УПИ-I-201; кв.-52;
8941	с. Събрано	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	АДС № 2864/27.11.1970 г.
8942	с. Питово	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	Договор за наем № 373/02.11.2009 г.; УПИ – XI, кв.17 по ПУП
8943	Еленово, с.Еленово ул."Старият дъб" № 11	Предоставяне на пощенски, куриерски,	НА № 44/20.11.2009 г.; УПИ – II, кв.20, площ 170 кв.м.

		търговски и финансови услуги	
8944	Прохорово, с.Прохорово ул "1-ва" №1	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 17/18.11.2009 г.; УПИ – II, кв.26, площ 77 кв.м.
8947	Любенова махала, с.Любенова Махала ул."Симеон Велики" № 3	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 48/20.11.2009 г.; УПИ – II, кв.23, площ 71 кв.м.
8948	Богданово, с.Богданово ул."Площада" №2	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 48/20.11.2009 г.; УПИ – IX, кв.35, площ 38 кв.в.
8949	Любенец, с.Любенец ул. "Г.Димитров" №63	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	Договор за наем № 374/02.11.2009, УПИ-III, кв.27
8953	с. Пет могили,	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 16/18.11.2009 г.; УПИ – XII , площ 120 кв.в.
8958	Новоселец, с.Новоселец ул."Георги Димитров" №8	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 14/18.11.2009 г.; УПИ – VI, кв.40, площ 95 кв.в.
8959	с. Радецки	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	Договор за наем от № 372/0211.2009 г.; кв.21по Пуп
8960	Млекарево, с.Млекарево ул."Ген.Столетов" №1	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	НА № 23/19.11.2009 г.; УПИ – VIII в кв. 36; площ 64 кв.в.
8961	с. Бял кладец	Предоставяне на пощенски, куриерски, търговски и финансови услуги	Договор за наем от 10.11.2010 г., общ. Н.Загора

Източник: Областна пощенска станция Сливен

ГЛАВА 8. НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

УСТРОЙСТВЕНИ АСПЕКТИ ЗА ИДЕНТИФИЦИРАНЕ, ОПАЗВАНЕ И ИНТЕРПРЕТИРАНЕ НА КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО В ПРОСТРАНСТВОТА НА ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА

арх. Мария Каразлатева

Представяне на практическата насоченост на предлагания в ОУП подход към недвижимото културно наследство /НКН/ на територията на община Нова Загора

В нашето разбиране, планът фокусира визията върху начините, по които устройствените аспекти на устойчивата във времето и пространствата инфраструктура на Недвижимото културно наследство в непрекъснат процес формира културни ресурси, интегриращи в различни структурни и контекстуални свързаности с функционалните подсистеми в динамично променяща отделните си компоненти, но винаги цялостна културна среда.

Културната среда сама по себе си в своята цялост е културно наследство в процес на активна социализация, насочена към ценностна регенерация/актуализация на културния ресурс, съдържащ се в исторически напластените урбанистични мрежи, и произвеждането на актуализиран в устойчивостта си иновативен урбанистичен културен продукт. И тъй като той веднага става компонент на обновения културен ресурс, предметът на изследване на опазването му чрез открояването и поставянето му в режим на устойчивост, е сложна проблемна сфера, която може да бъде обяснена и обзримо осъзната на териториално устройствено равнище

До голяма степен този анализ бе представен в разширен контекстуален обхват в материалите на Предварителния проект/ПП на ОУП на общината. Целта на разработката бе да представи културния ресурс в ракурса на неговия функционален аспект не толкова като обект на рутинно нормативното опазване, което е задължение на отговорните и ангажирани институции на национално, регионално и местно равнище, доколкото дейностите по опазване да бъдат не нещо отделно от функционалните системи, а тъкмо обратното – да въздейства чрез образци, еталони, чиято устойчивост да е мярката за активизиране на опазването на ценностите в условията на един доста интензивно променящ се инфраструктурен комплекс, за да се поддържа на всички устройствени равнища – регион, землища, селища, статуса на равноценна културна среда.

Целна на проекта е също така да предложи съвременни ориентири в идентифицирането, опазването, социализацията и популяризирането на КН /иновативен Ресурс за интегрирано развитие на основата на устойчиво и минимализирано погребление / чрез приложение на иновативни научни методи и нови технологии в опазването.

Разкритите артефакти от движими и недвижими ценности свидетелстват, че в обхвата на землището е териториалното средоточие, в което се пресичат свързаности от основните културни ареали на най-древната история на познатата ни цивилизация. Това е и основанието да се определи това археологическо наследство по значение като регионално и световно наследство, а управлението посредством устройствената политика изцяло да бъде съобразено с високия културно-исторически ресурс на наследството, а също и да ориентира местните и външни социално-икономически инвестиционни инициативи с развитието на висок културен туризъм и иновативни индустрии на базата на културно-историческия ресурс.

Част I

Степен на проученост за статут на недвижимите културни ценности на територията на община Нова Загора /по приложените документи от НДА/НИНКН; от АИС/АКБ към НАИМ /БАН; от Областната комисия „Военни паметници“

На територията на общината са идентифицирани и защитени по реда на ЗКН и нормативната уредба към него общо над 500 броя. НКЦ, от които преобладаващи са археологическите.

Във връзка с изготвянето на ОУП на община Нова Загора във фаза Окончателен проект са взети необходимите мерки от страна на задължените по реда на ЗКН държавни и общински институции да бъдат преодоляни по-съществените пропуски в документалната система за отразяване на НКЦ като важни компоненти на устройствената политика, насочена към стандартите на устойчивото развитие.

Повечето от тях са идентифицирани, малко са проучени за даване на статут и още по-малко са с определени граници и режими за опазване по реда на ЗКН с предписания за опазване, социализация и експониране.

Археологическите НКЦ, описани в декларационната документация от АИС на АКБ са отразени по координати на местоположението им върху съвременната цифрова Кадастрална карта на землището на общината, както и в КВС на Поземлените имоти и са вписани с определени режими за земеползване. Археологическите обекти включени в НДА, намиращи се извън населените места не са териториално определени. С други думи, липсва цялостен поддържан Специализиран кадастър с отразено местоположение на всички идентифицирани НКЦ по цифрови координати.

Важно обобщаващо заключение е фактът , че не се поддържа в никоя от задължените по закон държавни и общински служби формат на Специализиран Опорен план за НКН на територията на община Нова Загора, в който да са отразени освен по цифрови координати местоположенията на всички идентифицирани НКЦ, но също и компонентите от природната и устройствената среда и функционалната инфраструктура с отношение към експозиционната им среда; местата на активните визуални кареспонденции към културните и природните забележителности, на базата на които да се определи бъдещата урбанистична и експозиционна инфраструктура, която заедно с устройствената, да предпостави мрежата на туристическата инфраструктура.

Представеният на този етап на проучване Опорен план на НКЦ в територията на община Нова Загора е съществена стъпка към създаването на интегриран Специализиран цифров документ, свързан с Кадастралната карта и КВС по отношение на недвижимото наследство. Така разработеният Опорен план на НКН е предпоставка за доизграждане и поддържане на Специализиран кадъстър на НКН. Непълните пространствени данни за всички идентифицирани в територията НКЦ до голяма степен ограничават визията за устойчиво урбанистично и устройствено развитие на територията на общината, и снижават ефективността на ОУП като управленски документ за социално икономическо и устройствено развитие на общинското землище за ефективното трансформиране на неговия културно исторически и природен ресурс в съвременна интегрирана културна среда.

Сред НКЦ на територията на община Нова Загора най-значими са праисторическите селищни могили, което поставя проучването, защитата, опазването и експонирането на *древното урбанистично наследство* в новозагорското общинско землище в центъра на международния научен интерес.

Археологическите ценности се защитават нормативно, документално, под защитни покрития; в експозиции на закрито и открито, като:

-идентифицирани, по сведения, исторически данни и резултати от археологически проучвания, огледи и обхождания, по описания в различни източници, които са регистрирани в документациите в АИС АКБ заедно с предписаните защитни режими - А,Б,В,Г със съответно определени допустими и недопустими дейности, и поставени под текущ мониторинг места с идентифицирани и проучени археологически структури;

-защитени по реда на ЗКН недвижими културни ценности – единични и групови НКЦ, като с категория „национално значение“ са археологическите, за три от които са определени граници и предписания за опазване – селищните могили в с.Караново, в с.Дядово, Зла могила край с.Съдиево и археологическите обекти в землището на с. Сокол.

-защитени военни паметници по реда на ЗВП и ЗКН като единични и групови НКЦ;

-защитени територии по реда на ЗКН – единичните и груповите НКЦ с тяхните граници, границите на охранителните им зони и предписанията за опазването им;

Забележка:

За онези от тях, без определени граници, граници на охранителна/и/ зона/и/ и предписания по опазване с проведена процедура по реда на ЗКН, се прилага разпоредбата по чл.79 от същия закон и защита с режимите от АИС АКБ, до определяне на устойчиви граници и мерки за опазване, както и устройствен режим Ткин/преревантивен. В материалите на ОУП предлаганият устройствен режим според контекста на определените мерки определя дейности за: - проучване; за превантивна защита; за експониране и социализация.

Част II

Оценка на състоянието, качествата и потенциала на видовете НКЦ като културно-исторически ресурс за развитие на общината, и като предмет на управление

Съвременните доктрини за опазване на НКН и НКЦ са ориентирани към директивата на ООН от 2000г. за устойчиво развитие на базата главно на опазване на природното богатство и на културните ценности, както на минимализиране на потреблението на енергийните ресурси и развитие на новите технологии във всички сектори. Така се оказва, че културното наследство структурира антропологията на памет като различни по вид НКЦ в тяхната урбанистична, функционална и устройствена оразмереност и контекстуална свързаност.

Статут на недвижимите културни ценности на територията на община Нова Загора /по приложените документи от НДА/НИНКН:

На територията на общината са идентифицирани и защитени по реда на ЗКН общо над 500 броя. НКЦ, от които преобладаващи са археологическите. Сред тях най-значими са праисторическите селищни могили, което поставя *древното урбанистично наследство* в новозагорското общинско землище в центъра на международния научен интерес. Карановската селищна могила е проучена от българо-австрийски екипи, а тази край с.Дядово – от българо - холандски и български и японски археолози. За тези две могили са издадени доста публикации, но въпреки тях, те остават за широката общественост непознати главно заради неугледната и непривлекателната им до този момент експозиционна среда.

Археологическите ценности се защитават нормативно, документално, под защитни покрития; в експозиции на закрито и открито, като:

-идентифицирани , по сведения, исторически данни и резултати от археологическите проучвания, огледи и обхождания, по описания в различни публикации. Сведенията за тях, цифровите координати на местоположението им с обхвата на определената от проучвателите им защитна зона около тях, са вписани в регистрационните им карти в АИС АКБ заедно с предписаните защитни режими - А,Б,В,Г със съответно определени допустими и недопустими дейности на земеползване, и са поставени под текущ мониторинг заедно с местата на идентифицирани при обхожданията и проучванията археологически структури;

-защитени по реда на ЗКН недвижими културни ценности – единични и групови НКЦ, като с категория „национално значение“ са археологическите, за някои от които са определени граници и предписания за опазване – селищните могили в с.Караново, в с.Дядово, праисторическа селищна могила (Плоската могила) в м. Химитлията, земл. Сокол и Зла могила край с.Съдиево.

-защитени военни паметници по реда на ЗВП и ЗКН като единични и групови НКЦ;

-защитени територии по реда на ЗКН – единичните и груповите НКЦ с техните граници, границите на охранителните им зони и предписанията за опазването им;

Забележка:

За онези от тях, за които няма определени граници, граници на охранителна/и/ зона/и/ и предписания за опазване с проведена процедура по реда на ЗКН, се прилага разпоредбата по чл.79 от същия закон и защита с режимите от АИС АКБ, до определяне на устойчиви граници и мерки за опазване, както и устройствен режим Ткин/превантивен. В материалите на ОУП предлаганият устройствен режим според контекста на определените мерки определя дейности за: - проучване; за превантивна защита; за експониране и социализация.

Част III

НКЦ „Културен ландшафт“ в обхвата на Новозагорското общинско землище

Информационните източници за културното наследство и за неговите компоненти на територията на община Нова Загора са различни и представят предимно диференцирано и в различна степен на пълнота и свързаност отделните му аспекти като исторически, археологически; урбанистични и устройствени; архитектурно-строителни и музейни ценности, без да ги разглеждат като специфични структурни

равнища на автентичност от една обща цялостна експозиционна среда. В такъв ракурс на визия културното наследство на регионите се представя едновременно като съ-битийна историко-съвременна среда, развивала се и развиваща се в едни и същи пространствени параметри и условия, монолитна в непрекъснатостта на процеса. Тази визия е условието за разширяване на ценностния контекст в развитието на човешкия хабитат в неговата неотменима историческа събитийност, т.е. дава уникалната възможност на всеки съвременен човек да се чувства присъстващ в една магическа реалност едновременно от съвместени устройствени структури, между които стоят цели епохи в момента на неговото посещение – днес, виждани едновременно и като минало и като бъдеще, което придава друга измеримост на човешкия живот – безсмъртие посредством културното наследство.. .

Отбелязваме общо изостаналостта на нашето съвременно разбиране за- и по отношението към културното наследство като ядро, в което се пресичат образователния, научния, социалния интелект на общностите, които трябва да развиват уменията си да разпознават себе си през всичките времена и в пространствата на все по-динамично развиващия се процес на глобализация. Научните изследвания възприемат като водещ принцип приоритетно мерките по консервацията и реставрацията на културните ценности, което в наши дни е твърде недостатъчно и носи рисковете за буквално отчуждение на съвременните хора по отношение на постигнатото и завещаните послания от предците ни, кодирани в българския патримониум.

Вече е нужно определянето на ясни критерии и индикатори, които да изведат на преден план философията на ценностните контекстуални свързаности във визията за значението и ролята на КН в живота на хората днес, за да запази то уникалната си и незаменима роля на евристичен и оценъчен ретранслатор на енергиите на паметта за идеите в процеса на формирането и на съвременните културни модели като интерпретативна и исторически обоснована идентичност.

Отбелязваме, че липсват информация и статистически данни, които да функционират като анализни показатели, на базата на които да може се предложат устойчиви индикатори, по които да се отчита конкретното въздействие на културното наследство върху функционалните устройствени структури и да се постигне идентифицирането на културните модели в свързаните пространства, представляващи тяхното общо достойние на споделени между поколенията културни ресурси - памет, традиции, интереси и цели, което са нашите ментални залежи /“полезни изкопаеми“/, на нашия български регенеративен опит и жизнеспособност.

Археологическите методи за обследване на историческите напластявания в пространствата на община Нова Загора свидетелстват по безспорен начин за дълбоката древност на разкриваните артефакти, за значението им в разширяването на обхвата на съвременната историческа наука и антропология далеч от локалните им размерности, както и за непрестанното разширяващия се ценностен контекст за възможностите на тяхното иновативно интерпретиране. Идентифицираното културно наследство дава основа на ОУП не само като управленски документ, а и като ретранслатор на менталната му енергия към бъдещето, като го разбираме и като двигател на цивилизационния процес. Дори и днес управляващите устройственото развитие, не схващат дълбочината на водещата роля на наследството в осмислянето на историческото му значение в рамките на мандатността на доверената им власт като метод за поддържане на непрекъснатостта на процеса.

В обхвата на направените изследвания са въпросите за значението на селищните могили като автентични свидетелства – урбанистични артефакти, за устойчивостта

на устройствени им компоненти, които са трансформирани и в структурата на последващото им съвременно пространствено наслагване в урбанистичните мрежи в обхвата на общинското землище – *genius loci*. Проучванията във връзка с ОУП във фаза Окончателен проект са свързани и с методите за проучването, документирането им, с принципите на опазване, експониране и социализиране на основата на т.н „Интегрирана консервация“ в съвременната устройствена култура.

Този тип анализи в пълното си съдържание, структура и обхват все още липсват и опазването, експонирането и социализацията на урбанистичното културно наследство остава сфера извън въздействието на нормативно изискваните параметри, което в крайна сметка ощетява спецификата и автентичността на урбанистичните исторически структури и техните свързаности, а това са основните критерии в сферата на опазването.

В образователните програми /това се отнася не само до състоянието в община Н.Загора/ липсва задължението за идентификационно свързване на локалната култура със структурите на регионалната и на световната. Липсва свързаност на учебните програми с работата на историческия музей по археологическите проучвания; по прилагането на научните методи и технологии на материали за целите на консервацията и реставрацията; както и задължението за обучение за работа в екип, и за изпълнение на КРР, което би отворило възможности за трудова заетост и социална политика на общинско ниво.

Включването на младите хора в процеса на проучването, документирането, защитата, опазването и представянето на КН на територията на общината следва да стане приоритетно в общинската образователна, социална и културна политика за осигуряване на разнообразни и привлекателни форми на трудова заетост /временна, сезонна, постоянна/ на всички равнища на опазването, защитата, представянето и социализацията главно на археологическите структури на открито в землищата на общината, при това с възможност за включване на хора с различна образователна подготовка, умения и знания, възраст, но с обща обученост от музейните специалисти и експерти по архитектурно строителни КРР. В общинския бюджет е необходимо да бъдат предвидени средства за финансово и методическо подпомагане на такъв тип обучения и трудова заетост, като се ползват и програмите на ЕС и други международни фондове за финансова подкрепа в сферата на опазването и социалната политика.

Разкритите недвижими и движими артефакти от периода на праисторията в Новозагорския район е от значение не само в локален аспект за общината и в югоизточния регион на територията на страната, а също представлява научен и културен интерес за човечеството в познанието му за топосите и устройствените мрежи в непрекъснатостта на процеса на урбанизирането на Европейския континент от първоетапната му фаза до днес. Същият този процес продължава и в наши дни като претърпява своите съвременни инфраструктурни и културни трансформации.

Това обяснява и неизменния интерес на международната научна общност към изучаването на тези най-древни структури – ценностни трезори от цивилизационни и културни свързаности, които в своята стратификация онагледяват общото, конкретното, особеното и специфичното в структурата на културните модели и идентифициращите ги топоси в пространствата на общината.

Част IV

Анализ на процеса за формирането на устойчива селищна мрежа на територията на общината

По отношение на историческото знание на региона за община Н.Загора може да се каже, че стратиграфията и видовете НКЦ остават все още фрагментарни, разкритите – макар и добре проучени и в степен, позволяваща ефективно им интегриране в устройствения процес, остават извън визията на управленските централни, регионални и местни политики и трудно се разбират като ресурс и фактор за устойчиво социално, културно, икономическо и устройствено развитие, стимулиращо интереса на местната общност към инвестиране и трудова заетост в сферата на опазването, експонирането и социализацията на КН на територията на общината.

В исторически план са се развивали урбанистичните мрежи и свързаните с тях устройствени структури в обсега на поречните пространства на три-речието – реките Еврос/Марица; Тонзос/Тунджа и Арда и сборно-пресечното им направление „*Via Diagonalis*“ в ареала на древната област „Тракия“.

Древните урбанистични мрежи и в съвременния Новозагорски район от землището на древната област „Тракия“ се е формирал главно по направление юг-север, концентрирайки върху територията компонентите на инфраструктурните връзки, от изток - прилежащи на вдадената в равнинния сектор хълмисти масиви от странджанско-сакарската предпланинска зона, от запад - по поречието на р.Блатница-р.Съзлийка-р.Еврос/Марица/, и двете направления - до самите южни планински склонове на Средна гора.

Урбанистичните свързаности в древността са ориентирани към исторически комплексния селищен топос „Берое – Верея - Августа Траяна – Ески Загра /дн.гр.Стара Загора/“ и през Прохода с древния граничен топос – „тула“, терминът може да се приеме в значението му на етимологичния корен на дн.гр.Тул-ово в граничната зона между землищата на одрисите на запад и на келтите на изток по долината на р.Тонзос/ дн.Тунджа/.В значенията на древните езици и култури с терминът „тула“ са назовавани топосите, обозначаващи граница, предел.

В случая – между културните пространства, обитавани от племенните тракски общности на визите, бесите, одрисите, келтите, които са тектонично и ландшафтно обособени с релефа на терена, и с проходите, прорязващи планинските масиви и долини по поречията на Тунджа, Марица и Арда от юг на север към Дунавския лимес, по които от най-дълбока древност възниква и се разпространява основната балканска ивфраструктурна мрежа на европейката урбанистична система

Земната тектоника е конституирала мегатектонична структура от разгънати в посока изток-запад планински вериги, прорязани напречно от поречията на вливащите се планински реки в състава на равнинните поречия на Трите упоменати реки. Тези напречни планински прорези двустранно разположени термални извори – устойчивият репер за закрепване на антропогенната устройствена инфраструктура в пространството.

Урбанистичната мрежа в пространствата на Новозагорското землище е с най-древен произход и следва мегатектоничната структура. Тъкмо по тази причина не е учудващо, че на Св.Илийските възвишения, които са тектоничен дял от Сакар планина, се появява над новозагорското с.Еленово кръгово каменно светилище,

типично за обредната култова практика на бесите,обитаващи Източните Родопи-Сакар.

В съподчиненост пак на мегатектоничната структура в северната част на актуалното Новозагорско общинско землище е топосът на с.Баня с термалният извор и в съчетание с древния проход, свързвал южните морета на Средиземноморието и Дунавския лимес – през земите на бесите по поречието на Еврос и Арда в източния край на Родопа планина, на одрисите и келтите през поречието на Тонзос/Тунджа, и от Средновековието да днес – през Твърдишко-Еленския проход до Велико Търново и до Дунавския лимес.

Този именно е най-древния същински Мега Транс-Културен-Евро-Коридор по оста юг-север на европейското формиране, който тепърва ще заема изключителна геополитическа позиция в съвременното структуриране на световното културно пространство. .

Има достатъчно археологически материал, за да се направи изследване за зонирание на културните ареоли и взаимосвързаности на една от най-древните в световното наследство - цивилизацията на траките.

Това означава, че тракското наследство в Новозагорското землище е със световна значимост, наравно с това на Египет, Месопотамия, и на Крито-Микенския Елинизъм. Изследването на този въпрос си струва усилията на българската научна и експертна общност, която е в състояние да открие нови познавателни и духовни хоризонти на съвременното човечество.

Тъкмо заради това, ОУП на община Нова Загора поставя въпроса за ускорено разработване на Концепция с План за опазване и управление на древното културно наследство на нейната територия, както и на свързаностите ѝ с културните пространства на одриси, беси, келти, и др..

Потенциалът на значението на древното наследство за урбанистичното начало във формирането на културата на европейския континент, е разкрит и представен именно от културните пластове в стратиграфията на *Праисторическите могили край съвременните села: Караново, Езеро, Дядово, всичките разположени в землището на Новозагорската Община.*

Селищните могили в Новозагорско експонират именно значението на **устойчивостта и минимализма** в потреблението на природния ресурс, като представя опит на непрекъснато устройствено развитие на едно и също място в рамките на минимум 7000 години /например, в стратиграфията на могилата край с.Дядово са разчетени 18 културни пласта/

През Средновековието направленията юг-север се разгръщат като техни продължения в урбанистични мрежи на свързани пространства главно с цел урбанизиране на проходите в пространствата на Старопланинския планински масив за прокарване на преки пътища за свързаност със старите столици на Българските царства в Мизийските трако-римски културни пространства по Поречието на Дунавския Лимес, който в края на тази епоха и през Новото време придобива значението на важна връзка в усвояването на поречието като интеграционен коридор на общоевропейско културно пространство.

От средновековния период са и многобройните крепости по височините на Средна гора и на Св.Илийските възвишения, контролиращи движението по пътищата и в пространствата на околните села и на селските землища. Също от този период в

църковния двор в с.Коньово , е запазена историческата жилищна типология „**къща-кула**“, която е голяма рядкост за бита в този район.

Историческият процес реструктурира устройствената инфраструктура и селищната мрежа в константната мегатектонична природна рамка, но културните свързаности остават устойчиви посредством адекватна регенерация, което е в основата на идентичността на Културния ландшафт.

По протежението на тези инфраструктурни продължения се изграждат цели крепостни агломерации, като крепостите над с.Кортен /в близост до с.Баня/ е един от урбанистичните артефакти, принадлежащ на средновековната урбанистична мрежа Тракия-Мизия, преминаваща през Твърдишкия Проход в свързаност със старите столици на българските царства – Велики Преслав/Мадара/Плиска, а по-късно - Велико Търново/Русе/В.Търново, и свързаностите им с държавите отвъд Дунавското поречие.

През епохата на Новото време, се развиват южно от града инфраструктурния коридор – ЖП и ново пътно направление – АМ“Тракия“ по посока изток-запад, като същевременно се засилва трафика, в т.ч. и транснационален, по направлението север-юг от АМ“Марица“ през Хасково-Раднево-Н.Загора-„Младежки проход“-В.Търново-Русе. утвърждават в пресечното място с древните юг - север направления, възловото комуникационно значение на историческия и съвременен гр. Нова Загора, което е предпоставка за перспективно културно и устройствено развитие, както и възможност за повишаване на функционалната категория /тип/ на града в регионален и национален аспект.

Във времето се е формирал **устойчив модел на селищната мрежа** в пространствата на новозагорската община, структурирана в интеграцията на природните условия и антропогенните въздействия:

-Централно селище в пресечното място на главните комуникационни направления на главните оси на урбанизация с тенденция за нарастване значението на направлението север-юг, и особено - с изграждането на пътния възел на пресичането му с АМТракия. С предхождащото го присъединяване на с.Езерово към градската територия се формира разширено селищно образувание Н.Загора с активно развитие на юг като преходна зона към другите селищни групи в посока юго-изток и юго-запад, отвъд трасето на АМагистролата;

-Големите села, разположени по главните комуникационни връзки, образуват кръгова система около ядрото –гр.Н.Загора: с.Кортен от север, с.Съдиево от изток /със „Зла могила“ и експонираното конско погребение пред нея; селата Дядово и Омарчево в началото на двете съответни селищни групи – югозападна по направлението с.Дядово – с.Богданово – с.Любенова махала/Любеново в края на общинското землище, а в посока юго-изток в подножието на Свети Илийските възвишения към селищна група с богато археологическо наследство - към развиващото се с.Еленово. В междинната на тези селища равнинна зона е разположено голямото с.Млекарево с лъчеобразно свързаните с него по-малки села, образувачи вторична междинна селищна система, изпълваща южната равнинна периферия на новозагорското землище;

-Свързващото крайно селище в източната периферия на общинското землище, разположено прилежащо от север на главното ЖП-направление е с.Коньово, където понастоящем в селото възниква ново култово средище, свързано с известния български пророк и знахар Дядо Влайчо;

Изследването на историко - пространствената структура на урбанистичните мрежи на територията на общината би дала и по-ясни ориентири и познания за стратификацията на историческата структура на културните ландшафти и свързаните с възприемане на въздействието им на места за активен визуален обзор, което пък е свързано с определянето на устройствените параметри на една специфична експозиционна и обслужваща инфраструктура за представяне на КН в общинското землище, която представлява специфичен тип урбанизирана мрежа от локален културен маршрут, която да се мисли интегрирана с местните функционални инфраструктурни мрежи.

Част V

Типологично структуриране на територията за идентифициране на вида НКЦ „Културен ландшафт“ в пространствата на новозагорското общинско землище и на свързаните Културни маршрути

Значението на понятията „Културен ландшафт“ и „Исторически ландшафт“ са все още в процес на научна обосновка, нормативно определена уредба за защита и за специфичен устройствен режим на опазване, особено след като „Културен ландшафт“ е отбелязана като вид Групова Недвижима културна ценност в Закона за културното наследство /ЗКН/.

Геоморфната и културна характеристика на пространствата в обхвата на общинското землище са в основата на визията на ОУП за типологично зонироване на територията на Новозагорската община във връзка със структурирането на културните ландшафти, обезпечаването на визуалното им възприемане, независимо от общото впечатление за равнинната характеристика на пространството на общинското землище в неговата цялост.

Направеното хипсометрично изследване по хоризонталите на релефа – хълмистия масив – компонент от странджанско-сакарската придпланинска зона и по същия хоризонтал над селата, прилежащи на южните средногорски склонове, се очертава белведерната линия на активното визуално въздействие на типологичните ландшафтни пространства в ареала на Новозагорското землище, при това - с неочаквани ракурси и съотношения, придаващи разнообразна мащабност на природните и устройствените компоненти.

Подобни „белведерни“ топоси могат да бъдат идентифицирани и по направленията на надлъжните профили на комуникационната мрежа, които да образуват специфична структура на места за спиране с информационни ориентири и дизайн на пътна рекреация. Структурата им фактически маркира опорните пунктове на един визуално-виртуален маршрутен обход на пространствата в землището, в които праисторическите селищни могили ще заемат акцентирано и фокусирано място. Така съществуващата пътна мрежа може лесно и с малък финансов ресурс да функционира и като част от продължението на местната музейна структура от типа „експозиции на открито“.

Разположението на праисторическите селищни могили и археологически устройствени артефакти от трако-римската древност с топосите на активните визуални възприятия – конституира зона с необходимост от определяне на охранителен устройствен режим, ограничаващ строителни, озеленителни, инфраструктурни интервенции в пространствата на зрителните полета/конуси/:

-местоположението на местата на зрителните конуси по протежение на комуникациите в обхвата на общинското землище определят местата на пътната

устройствена, обслужваща и информационна инфраструктура относно Природните и НКЦценности, като същевременно структурират трасета на т.н.“**Културни маршрути**“, осигуряващи достъпа до техните микроструктурни равнища:

Кратко описание на предлаганите Културни маршрути в свързност със зоните за проучване на Културен ландшафт

- локализираните проучени археологически находки формират актуалната базисна структура за изграждане на културна среда с експозиционна инфраструктура на музеен тип „на открито“ или - „аут-дор“ към Новозагорския исторически музей. По отношение на тези НКЦ следва да се осигури достъп, информация и минимално обслужване.

В ОУП се предлагат три основни Културни маршрута, които следват мега структурата на природните рамки на устойчивия урбанистичен процес:

- **северна зона** с проучената и известна селищна могила при с.Караново; термите и крепостите край с.Баня; с.Кортен с традиционно богатата си селскостопанска и винарска продукция; т.н.“Зла“-могила със станалото известно конско погребение с колестници в подножието ѝ северно от с.Съдиево; жилищната кула в църковния двор в с.Коньово;

- **източна зона** с проучените археологически находки около свързаните с пътна връзка села в подножието на Св.Илийските възвишения с внимание на тези над с.Еленово с новия рекреационен акцент – винарната “Едуардо Миролио“, и на значителните по териториален обхват находки източно от с.Прохорово.

- **западна зона**; на свързани с интензивно функционираща транснационална пътна връзка села; минаваща в близост на забележителната селищна могила край с.Дядово; с винарната на бр.Диневи, родом от същото село; с конските погребения и колесници край с.Богданово; с историческата църква“Св.Георги“ и църковен двор с мемориал за трагичното клане през турско в с.Любенова махала; ;

- **южна зона** с централно село.с.Млекарево и няколко сателитни по-малки села към него в южна посока с пътната връзка между тях и свързваща източната и западната зони съответно през селата Новоселец и.Радецки -. с АМ.“Марица“ Свиленград-Одрин/РТурция/-Орестиада-Александрополис /РГърция/.

При тези дадености около централното селище гр.Нова Загора, което стъпва на националния инфраструктурен коридор изток - запад и същевременно е и в пресечното му място с транснационалната връзка юг – север, се образува един своеобразен пръстен от зони със специфични разновидности културен ландшафт, формирани под въздействието на свързаности и влияния от по-далечни зони, принадлежащи на различни по характеристиките си културни ареали. В района на Новозагорското землище те могат да бъдат идентифицирани, което означава, че културното наследство на територията на общината притежава синкретична ценност и разширен контекст, които трябва да бъдат проучени, за да се състави ясна визия за експозиционна стратегия на представяне.

В свързаност с всички зони и комбинациите между тях, е централното селище – **гр.Нова Загора**, строителните граници на който, разширени на юг с кв.Езеро и селищната могила в непосредствена близост, достигат почти на сервитутно отстояние от север на трасето на АМ“Тракия“.

Разработката на ОУП предлага като степенуван начин на свързаност територията между източната и западната зона да се разглежда в устройствен аспект като **зона на преходни пространства**, която дава начало на източното и западното разклонения на зоните със специфичен културен ландшафт и културни маршрути, съответно - при с.Дядово и бъдещ обект – туристически информационен и културен център, посредством който да се извърши регенерация в пространството на откритата кариера, с подчертано неблагоприятно ландшафтно въздействие над магистралата. Появата на такъв обект ще активизира интереса и към специфичните археологически паметници в източната зона в пространствата на Св.Илийските възвишения.

Локализираните архитектурно строителни НКЦ в обхвата на селищните територии формират структура на вътрешно селищни Културни маршрути, микромрежите на които следва да бъдат специално проучени с устройствени разработки в по-едър мащаб, за да влязат в обзора на устройствената, културната и социалната общинска политика, както и на вниманието на контролните институции за опазване на НКН с права на мониторинг за начина на изпълнението на определени режими за опазване по реда на ЗКН /чл.79/ и по реда на ЗУТ - с вид устройствени режими Ткин. Устройствовият режим Ткин е редно да осигурява възможности за възприемане на природната рамка и природните забележителности, на градските архитектурни акценти и забележителни обекти, да осигурява повишаване на експозиционното качество на устройствената среда с използване на сигналираща и регулативна за възприятаята зеленина, и др.

НКЦ със значение на селищно-устройствен „Исторически ландшафт“ /по класификацията на ЮНЕСКО на територията на община Нова Загора могат да се определят следните НКЦ:

- селищна могила при с.Караново;
- селищна могила при с.Дядово;
- селищна могила в кв.Езеро, гр.Нова Загора;
- средновековна кула в църковния двор, с.Коньово;
- мемориална църква „Св.Георги“,с.Любенова махала;

Те са опорни компоненти при определяне линиите на селищните културни маршрути с конкретно устройствено и благоустройствено решение по специализирана устройствена разработка.

ЧастVI

Защитени територии по ЗКН и ЗУТ

-единични и групови НКЦ с определени граници, с граници на охранителните им зони и предписания за опазване по ЗКН, утвърдени със заповед на Министъра на културата, с режим на особена устройствена защита „Ткин“;

-защитени територии по реда на ЗУТ във връзка със ЗКН –определени с плана с режим на превантивна устройствена защита „Тпр/кин“ са:

- -единични археологически НКЦ извън населените места с регламентиран обхват по чл.79 от ЗКН;

- *единични и групови археологически НКЦ в регистъра на АИС АКБ, с указани защитни режими на земеползване А,Б,В,Г с охранителна зона и устройствен режим в ОУП за превантивна устройствена защита (**Тпр/кин**), до провеждане на процедурата по ЗКН за определяне на граници, граници на охранителните им зони и предписанията за опазване*
- *-за териториите с превантивна териториално устройствена защита по реда на ЗУТ със специфични качества и значение, с устройствен режим Тпр/кин, се предлагат правила и нормативи при прилагане на ОУПО, при последващи устройствените намеси, които се процедурат и одобряват по реда на ЗКН;*

-защитените територии с режим на опазване, определен по реда на ЗКН, са определени в плана с устройствен режим „Ткин“, и тези с превантивна устройствена защита с режим Тпр/кин и са сигнирани в съответствие с наредба 8 за обема и дъжържанието на устройствените планове на МРРБ

Селищните могили са археологически НКЦ, защитени по реда на ЗКН - за две от тях /край с.Караново и с.Дядово/ са определени режими за опазване по реда на ЗКН;

Военните паметници по Регистъра, поддържан от Областните комисии, са НКЦ по ЗВП и ЗКН /вж. Приложеното писмо на НИНКН за статута на военните паметници на участниците в балканските и световните войни/.

За тяхното опазване и устройството на средата им важат разпоредбите по чл.79 от ЗКН, когато не са определени други по реда на ЗКН и ЗУТ/ЗКН.

Оценка на риска за опазване и представяне на защитените територии:

Най-често въздействащи рискови фактори:

.-природни и антропогенни;

.-пропуски и несъответствия в декларационната документация;

.-неизяснена категория на идентифицираната и поставена под превантивна законова защита НКЦ;

.- недостатъчно проучени НКЦ по вид;

.- невнимание към опазването на НКН в процеса на провеждане на устройствената и инвестиционната политика;

.-наличието на открити кариери, с тенденция за разширяване, за добив на инертни материали в северната част на Св.Илийските възвишения, които са средоточие на НКН от всички епохи и с качества на културно-исторически ландшафт, попадащи в обсега на активните визуални кореспонденции при движение по всички комуникационни направления към и от гр.Нова Загора;

.-не прилагане на принципа на рекултивация и адаптация в частите на нарушените теренни профили за целите на туризма - пътната обслужваща и Информационна инфраструктура с форми на промотиране на КН;

КОНКРЕТНИТЕ ПРОБЛЕМИ И РИСКОВЕ свързани с Културното наследство в Новозагорския регион произтичат главно от несъответствието между тяхната древност, уникалност и значимост, далеч надхвърлящо локалното равнище в дейностите по проучването им, които придават специфично качество на културния и

историческия ландшафт в пространствата на общината, и актуалните политики по неговото опазване, социализация и представяне са:

- липсата на визия в институциите на местното управление за действителните културно исторически стойности, за значението на контекста в урбанистичното и социално развитие на общината, за високия му потенциал за стратегическо иновативно развитие на региона на базата на неговия културен ресурс и природа.

-липсата на развита стратегия с конкретни последователни стъпки относно културното наследство и ресурсовото обезпечаване на дейностите, свързани с неговото опазване, експониране, социализиране, популяризиране;

-липса на ясна, свързана, устойчива и с висока степен на интегрираност и целево-програмна ресурсова обезпеченост политика – общинска, областна, държавна, по отношение на древното културно наследство в региона;

-липса на опити и принципи за приобщаване на научните среди, бизнеса и местните социални общности при прилагането на съчетани практики от взаимен интерес, които да дадат импулс на ангажирано отношение и внимание към ресурсите на културно наследство, на свързаността му с реалните дейности от всички сфери на живота в общината – образование, трудова заетост, обслужване, туризъм, сувенирна индустрия и индустрия

- липса на изградена система за инфомиране на собствениците на земеделски имоти за наличието в тях на археологически обекти и за ограниченията в начините на земеползване, определени в регистрационните карти на АИС- АКБ.

Геоморфологична и урбанистична характеристика на пространствата с КИН в Новозагорския район;

Стратиграфия на историческите урбанистичните мрежи и на структурните им културни модели в пространствената структура на землището на общината показва три основни архетипа в модела на усвояването им – висок интегритет между природните дадености и устойчивост на устройствената им адаптация към оразмеряване на функционалната инфраструктура в тях;

Напълно изградено съответствие на моно-центричния радиално кръгов модел на селищната мрежа в пространствената специфика на общинската територия – ясно обособени топографски зони със съответна типология на планински, предпланински и равнинни селища, свързани с устойчиви комуникационни надлъжни и напречни връзки;

Възможността за постигане на **експозиционно качество** във въздействието на урбанизираните пространства и на Културен ландшафт на територията на Общината, е принцип в нашето разбиране за съвременното отношение към КН - не като към избрана историческа „извадка“/Експозиционна среда-артефакт/, а към една динамично променяща се във времето ценностна устройствена инфраструктура, което е базисно условие за отворен тип приложимост на ОУП, насочена към изграждането на иновативен тип урбанистична инфраструктура;

Част VII

Концепция за опазване на НКЦ на територията на община Нова Загора и за реинтеграцията им в устройственото планиране и проектиране със следване на принципите на интегрираната консервация

В съответствие с резултатите от направените анализи и оценки за състоянието на КН и далечното несъответствие на потенциала, който то има в съвременния ценностен и устройствен контекст на локално, национално и регионално ниво, препоръчваме на общинското управление да започне приложението на ОУПО с изготвянето на **ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО УПРАВЛЕНИЕ** на процесите на опазване, социализация и изграждане на експозиционна среда по методите на интегрираната консервация.

Този иновативен подход при управление на урбанистичната структура и на експозиционната среда на НКН залага функциониране на базата на природните компоненти, изградените комуникационни и инфраструктурни мрежи, (които интегрират историческите топоси, зони и пространства) в **Цялостна функционално устройствена селищна структура от дисперсен тип с отчетливо топографски обособим и визуално въздействащ културен и исторически ландшафт.**

Така преструктуриран общинският център ще разпределя свързващите въздействия от по-висок урбанистичен и управленски тип мрежа – между Стара Загора, Сливен и Ямбол, като шансът му е в бъдещото урбанистично развитие да функционира като техен общ център, поне по отношение на високо качествения си специфичен културно исторически /главно – археологически, екологически и експозиционен/ ресурс.

Например, в северната зона между експозиционните локации при с.Караново и с.Съдиево може да се обособи специфичен спортен комплекс с цялостна конна развъдна и тренировъчна база; с работилници за дизайн и производство на спортни колесници, муниции с декорации, спортни облекла и сувенирна индустрия, свързана с всичко това - по прототипи на древните – и със спортната инфраструктура от манежи, хиподром и прави отсечки за организиране на състезания с надбягвания с различни конски впрягове и свързаните с тях забавления и преживявания.

Развитието на цялостен иновативен продукт от този мащаб, ще бъде уникален за целия регион, при това с реализация "IN SITU", в ареала на древната област на европейското формиране и на евроазиатския културен обмен „ТРАКИЯ“.

Част VIII

Приоритетни обекти за развитие на културния туризъм и свързаната с него туристическа инфраструктура в община Нова Загора:

Конкретните предложения следва да бъдат съгласувани с Министерството на културата, както и гласувани от Общинския съвет

.-Праисторическа селищна могила при с.Караново;

.-Праисторическата селищна могила край с.Дядово;

.-Праисторическа селищна могила при с.Езерово;

.-Тракско кръгово светилище и свещените места на Св.Илийските възвишения;

.-Зла могила с трайно експониране на конското погребение с колесницата при с.Съдиево

Крепости и инфраструктура от времето на късното Средновековие:

- Средновековна крепост върху праисторическата могила край с.Дядово, проучване с хипотетична реставрация от проф.арх.Стефан Бояджиев;

–Средновековна кула в двора на църквата в с.Коньово;

-Термите при с.Баня; археологическите структури от по-старите й градежи;

Допълващи туристически атрактивни обекти:

- Обособяване на курортна зона на базата на термалните извори и възможностите за водни спортове на яз.Жребчево;

-с.Кортен старо и съвременно винопроизводство;

-винарските изби на Едуардо Миролио край с.Еленово;

-винарската изба на Братя Диневи край с.Дядово;

-възможност за изграждане на комплекс - Хиподрум с работилница за древни колесници по образец на намерените в Новозагорския район – с надбягвания в землището на с.Съдиево в близост до Зла-могила;

-развитие на съществуващата конна база край Нова Загора, включително и във връзка с предвиждания хиподрум;

-развитие на идеята и начинанието за изграждане на духовен център „Дядо Влайчо“; на базата на жилищната кула в църковния двор – устройване на етнографска експозиция и работилница със средновековни занаяти в с.Коньово;

Част IX

Управление на опазването и представянето на НКН на територията на общината

Цел:

Институционализиране на Новозагорският Исторически музей в регионален Център за научни изследвания в областта на Праисторията

Вписване на праисторическите селищни могили в Индикативната листа на Р.България за световното културно наследство на ЮНЕСКО

Задачи:

ОУП предлага три важни последващи разработки:

1. Концепция за експозиционна инфраструктура с План за опазване и управление на НКН в обхвата на общинското землище;

2. Изработване на Специализиран Подробен Опорен план за културното наследство, изработен и поддържан от ИМ- Н.Загора;

3. Специализиран устройствен план за Експозиционна инфраструктура на НКН;

Към трите разработки е необходимо вниманието и координацията в дейностите на отговорните и заинтересовани институции – местни, регионални, държавни.

4.Включване на опазването и социализацията на КН и на развитието на културен туризъм в структурата на Общинския бюджет;

5.Създаване на Общински Фонд „Културно Наследство“

6.Създаване на Общински PR-сайт за публично обсъждане на всички предприемани устройствени интервенции и инвестиционни предприемачества на територията на общината, които засягат опазването и експонирането на НКЦ

Публични обсъждания за изработване на Плановите задания за устройствени планове и инвестиционни проекти за опазване, експониране, социализация и популяризиране на културното наследство; за повишаване на туристическата привлекателност на културния ресурс на общината;

Изготвяне на инвестиционни проекти за КРР на НКЦ и за осигуряване на допълващи защитни, експозиционни и обслужващи мерки - за приоритетните НКЦ;

ПРИОРИТЕТНИ ОБЕКТИ:

- 1.Праисторическата селищна могила в с.Караново;
- 2.Праисторическата селищна могила в с.Дядово;
- 3.Тракско светилище над с.Еленово;
- 4.Гробна могила с конското погребение край с.Съдиево;
- 5.Археологическият комплекс край с.Богданово;

Източници на информация:

- Общинският исторически музей, гр.Нова Загора;
- Архивните документации от археологическите проучвания – местни, национални, международни, публикуваните отчети от археологическите проучвания през годините;
- АКБ към НАИМ/БАН;
- НДА към НИИ НКН;
- Библиографски справки на научни и популярни издания;

ГРАФИЧНИ ПРИЛОЖЕНИЯ:

Опорен план на НКН по видове обекти, степен на проученост, локализация, М 1:25000

Ккултурни маршрути трансгранични, регионални, областни, локални, М 1:25000

Културен ландшафт – зони за проучване по ЗКН, М 1:50000;

ГЛАВА 9. ТУРИЗЪМ

Туристически ресурси

Община Нова Загора не е традиционна туристическа дестинация, но има интересни туристически обекти. Богатото културно-историческо наследство съхранено на територията на община Нова Загора е потенциал за развитие на културено-познавателен туризъм на нейната територия.

По известните културно-исторически обекти са:

- **гр. Нова Загора** - Нова Загора е предполагам наследник на средновековното българско селище Вядица (Яница). Селищните могили, които в района на Нова Загора са 26, характеризират Новозагорско като район най-богат със селища от този тип в България. Върху археологическата карта на района са регистрирани 66 обекта от късно-желязната епоха и 74 от римския период;

- **Исторически музей Нова Загора** се намира в центъра на града и е приемник на археологическата сбирка съществуваща от 1926 г. Притежава богата колекция от археологически материали от праисторията, античността и Средновековието. Музеят разполага с уникална експозиция от възстановени тракийски колесници;

- **с. Съдиево - Яма с положени колесници и коне до надгробната Злата могила до селото;**

- **с. Баня - Византийската крепост край с. Баня** се намира на хълм южно от селото и е известна сред местното население като Калето. Крепостта е използвана и през българското средновековие;

- **с. Караново - Селищна могила Караново** се намира в северозападната част на днешното село Караново, на 10 км северозападно от гр. Нова Загора. Тя е един от най-значителните праисторически обекти на Балканите и в Европа. Карановската могила служи за еталон при изследването на праисторическите култури в България и Европа. От 1984 г. разкопките са с международно участие, съвместно със Залцбургския университет – Австрия;

- **Източна надгробна могила с. Караново-** Една от най – интересните и важни находки на Източната могила е тракийската колесница - четириколка, с впряг от два коня и куче, открита при спасителни разкопки, след иманярска интервенция през есента на 2008 година;

- **с. Езеро - Дипсизката могила** е селищна могила, която се намира на 500 м. източно от с. Езеро и на 3 км югоизточно от Нова Загора. Археологическите находки в могилата са от селища от ранната бронзова епоха и късноримския период;

- **с. Графитово** - Теке **“Свети Илия”** се намира на 15 км югоизточно от гр. Нова Загора на върха Св. Илия на Светиилийските възвишения, югозападно от с. Графитово;

- **с. Дядово** - **Селищната могила до с. Дядово** е разположена на югозапад, непосредствено до съвременното село Дядово, близо до два извора. Могилата е една от най-големите в България и Европа. Тя впечатлява със своите размери и резултати от археологическите проучвания и представлява интересен паметник на културата с туристическо значение;

- **с. Еленово** - **Надгробна могилата до с. Еленово** се намира в местността Юреня, северозападно от селото. Разкрити са досега гробове, датирани в късната желязна епоха, римската епоха и българското средновековие;

- **Църквата “Св. Вмч. Георги” с. Любенова махала** се намира в центъра на селото и е изградена през 1837 г. Тя е осветена от Иларион Макариополски.

Видове туризъм

Общината има потенциал за практикуване на други видове туризъм.

Ловен туризъм – има създадени 8 ловни полета. Подходящи бази са: хижа “Рай”, язовир “Жребчево” – почивна база “Белият кон”.

Спортен риболов:

- яз. “Жребчево” – разположен в северозападната част на общината на р. Тунджа е изграден язовир “Жребчево”. Намира се в красива подпланинска местност, заобиколен от гори и възвишения до селата Баня и Асеновец. През 2005 г. язовирът е обявен за Орнитологично важно място. Язовирът има много ръкави с удобни за риболов места.

- яз. “Овчарица” – разположен в най южната част на общината на границата с общините раднево и тунджа. Той е едно от най популярните места за риболов в Югоизточна България.

Други места за спортен риболов са р. Тунджа и изкуствените водоеми в селата Еленово, Загорци и Кортен

Балнеоложки туризъм – В близост до с. Кортен е с. Баня, в което има **минерален извор** и са изградени минерални бани, известни като **“Кортенски минерални бани”**. Съществува потенциал за изграждане на солидна материално-техническа база за

пълноценно използване на това безценно природно богатство - минералната вода. Кое то от своя страна е голяма предпоставка за развитието на туризма в района. Минералната вода в с.Баня е слабо минерализирана, хипертермална +57°С, с алкална реакция и силен воден дебит. Съдържа флуор, силиций, водороден сулфид, сулфид, хидросулфат, натриев карбонат, радон и литий. Минералната вода е подходяща за СПА медицинско лечение и СПА рехабилитация, когато се прилага външно, при заболявания на костите и ставите, нервната система, кожата, женската и мъжката полова система. По-ограничено е вътрешното приложение на минералната вода при случаи на стомашно-чревни заболявания, някои видове на професионална интоксикация, които се получават от натрупване на тежки метали в кръвта, бъбречно-урологични и обменно-ендокринни заболявания.

Селски туризъм – наличие на културни традиции в селата от общината, които могат да се превърнат в атракция за местни и чуждестранни туристи.

Туристическа индустрия и туристическа инфраструктура.

Обобщената статистическа картина на туристическата индустрия в Община Нова Загора 2013 – 2016 г. е представена в следната таблица:

Туристическа инфраструктура

Община Нова Загора– леглова база, реализирани нощувки, приходи (2013 - 2016 г.)

Показатели/единица	мярка	2013	2014	2015	2016
Хотели и други	бр.	11	11	12	11
Брой стаи	бр.	171	161	181	168
Легла	бр.	359	328	359	328
Реализирани нощувки общо	бр.	21574	10803	8019	8006
- от чужденци	бр.	339	748	556	365
Пренощували лица	бр.	6433	2926	3185	3705
- чужденци	бр.	298	328	3000	242
Използваемост	%	17,0	9,8	6,3	8,8
Приходи от нощувки общо	лв.	380291	283208	234853	278036
- от чужденци	лв.	21372	34710	25254	22207

Източник: НСИ

По данни от НСИ към 2016 г., Общината (града) е разполагал с 328 легла/места в 11 места за настаняване от които 7 хотела. В тези цифри не са включени малките хотели, квартирите и др. обекти за подслон, съдържащи по-малко от 10 легла. Като цяло показателите за туристическото развитие на града и общината не бележат увеличение през 2016 г. спрямо предходните години.

Липсата на развита туристическа инфраструктура и липсата на туристически продукти са основен фактор за ниската степен на използваемост на съществуващата леглова база – за 2016 г. е средно 8.8 %, при 38.6 % за страната и 12.3 % за област Сливен. Заведенията за хранене и развлечения съответстват на легловата база – както по категория, така и по капацитет. Липсват тематични и атракционни заведения. Като цяло, предлаганите дейности за свободното време са все още ограничени и едностранни.

От приведените по горе данни е видно, че община Нова Загора не е усвоила всички възможности на този отрасъл и на територията на общината няма формирани цялостни продаваеми туристически продукти.

Богатото културно-историческо наследство съхранено на територията на община Нова Загора е потенциал за развитие на културен туризъм на нейната територия. За превръщането му в туристически продукт е необходимо да се планират мерки за възстановяването и експонирането на културните паметници, както и за изграждане и развитие на техническата инфраструктура, осигуряваща достъпа до тях. Необходимо е също да се да се изградят нови и подобрят качествените характеристики на изградените места за подслон и настаняване с оглед предоставяне на по-добри туристически услуги в общината.

В Общинският план за развитие 2014-2020 г. като **Специфична цел** е записано: **“Повишаване привлекателността на общината за бизнес, туризъм и подобряване качеството на живот на населението”**. Предвидени са следните мерки:

- Подобряване изградеността и експлоатационното състояние на водоснабдителната и канализационната мрежа;
- Подобряване състоянието на уличната мрежа;
- Благоустройствени дейности в жилищните зони и местата за бизнес и туризъм.

МЕСТА ЗА НАСТАНЯВАНЕ И СРЕДСТВА ЗА ПОДСЛОН НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА

№ по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ОБЕКТА	АДРЕС	КАПАЦИТЕТ	КАТЕГОРИЯ	ЛИЦЕ, КОЕТО СТАПАНИСВА ОБЕКТА
-----------------	-------------------------------	--------------	------------------	------------------	--------------------------------------

1.	Бунгала „ЖРЕБЧЕВО“	с. Баня	8 стаи 16 легла	Една звезда	„СУОН ИНКОРПОРЕЙТИД“
2.	Хотел „ЖРЕБЧЕВО“	с. Баня	11 стаи 22 легла	Една звезда	„СУОН ИНКОРПОРЕЙТИД“
3.	Семеен хотел „Макс“	гр.Нова Загора гл.път Ст.Загора- Сливен	5 стаи 8 легла	Една звезда	ЕТ „МАКС – Максим Георгиев“
4.	Семеен хотел „Триумф“	гр.Нова Загора ул.„Васил Левски“ 56	2 ап.,9 стаи с 2 легла и 2 стаи с 3 легла	Две звезди	ЕТ „Петко Петков – ПИГИП“
5.	Семен хотел „Soli Invicto“	с.Еленово	10 стаи 10 легла	Три звезди	„Едоардо Миролио“ ЕООД
6.	Семеен хотел „Дракон“	гр.Нова Загора ул.„Петко Енев“36	5 стаи 6 легла	Една звезда	„ИВПЕКС“ ООД,
7.	Хотел „Яница“	гр.Нова Загора пл.„Свобода“ 7	44 стаи 80 легла	Една звезда	„Хранене и хотели – Яница“ АД, 829052138
8.	Семеен хотел „РИО“	гр. Нова Загора ул.„Петко Енев 59	14 стаи 30 легла	Три звезди	„КОЛОР“ ЕООД 119668370
9.	Семеен хотел „Цезар Палас“	гр. Нова Загора ул.„Васил Левски“29	15 стаи 21 легла	Три звезди	„Цезар Палас“ ЕООД 201513940

ГЛАВА 10: ЗЕЛЕНА СИСТЕМА НА ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА

проф.ланд.арх. П. Добрев

ОБЕМНО - ПРОСТРАНСТВЕНА СТРУКТУРА НА ЗЕЛЕНА СИСТЕМА НА ОБЩИНА НОВА ЗАГОРА

1. Природен потенциал за развитие на зелената система

Община Нова Загора е разположена в Югоизточна България в северната част на Горнотракийската низина. Площта ѝ е 876,9 км². На север обхваща южните склонове на Межденик и Сърнена Средна гора, както и части от долината на река Тунджа. На югоизток територията на общината включва склоновете на Светиилийските възвишения, а централната ѝ част е заета от равното новозагорско поле.

Релефа е със забележима промяна спрямо околните физико - географски области. Територията на общината включва низини, долинни разширения и хълмисти земи, които имат ограничено участие. Надморската височина е до 600 m и обхваща низинния и равнинно - хълмистия хипсометричен пояс. Обобщено, релефът има слаба разчлененост и контрастност. По долината на р. Тунджа релефът е резултат от неотектонски движения на издигане и потъване с малки амплитуди. Пониженията са запълнени с плиоценски и кватернерни утайки, а възвишенията са моделирани от экзогенните процеси. По такъв начин те са превърнати в твърдици, моноклинални ридове и остатъчни вулкански хълмове.

Почвената покривка е пъстра, като най-широко разпространение имат алувиално - ливадните почви, смолниците и канелените горски почви. По долината на река Тунджа преобладават канелени горски почви, благоприятни за отглеждане на лозя и овощни насаждения. В структурата на поземления фонд на новозагорска община преобладават земите за земеделско ползване. Те заемат 73,41 % от цялата ѝ територия. Горският фонд обхваща 12,88 %. Териториите за транспорт и инфраструктура заемат 2,76% от цялата ѝ площ, а на фонд "Населени места" се падат около 3,86 %. Обработваемите земеделски земи, горите и пасищата са потенциал, имащ важно значение за икономическото развитие на общината и за формиране на зелена система както в настоящия момен, така и за следващите десетилетия.

Районът на община Нова Загора попада в климатичната област на преходният климат. Средните годишни температури са между 11,5 и 12,5 градуса, средните януарски- от 0 до 2,5 градуса, а средните юлски- от 22 до 23,5 градуса. Топлоосигуреността на района е много добра и позволява развитието на много топлолюбиви култури и растителни видове. Пролетта настъпва към 6 март. Годишните валежни суми са от 500 до 550- 600 mm с два максимума във вътрешногодишния ход (май - юни и ноември - декември). Районът е засушлив. Въпреки доброто използване на зимните запаси влага в почвата, балансът във влагоосигуреността за вегетационния период става отрицателен още в края на месец юни, за месец юли той е -90mm, а за месец август -125mm. Това показва, че на територията на общината, без изкуствено напояване не може да се разчита на добри добиви от културите с дълъг вегетационен период. Наблюдават се чести и продължителни лятно - есенни засушавания. Преобладават северните и северозападните, следвани от източните и североизточните ветрове. Скоростта на вятъра се увеличава от запад на изток. Броят на дните със снежна покривка е между 5 и 25 дни средно за годината.

В Горнотракийската физико - географска област, ясно въздействие върху оттока се чувства от средиземноморското климатично влияние. Това влияние нараства както от запад на изток, така и от север на юг. Оводняването на реките е слабо поради равнинния релеф и незначителния отточен ефект на валежите. Преобладаващите стойности на водността са между 15 и 60mm. Единствено в района на Светиилийските, Манастирските възвишения и Бакаджиците, те достигат до 200mm. Водните ресурси на Новозагорска община не са големи. Върху тяхното количество влияят непостоянният режим на реките и ограничените валежи през летните месеци. Основен воден ресурс е река Тунджа, с водосборен басейн от около 7 880 км². Над село Баня реката е завирена и е изграден язовир „Жребчево" с обем над 400 млн. м³. Водите му се използват предимно за напояване, като за целта са изградени множество помпени станции и водохващания. В басейна на река Марица са другите две основни водни течения - река Блатница, която е приток на р. Сазлийка..

В Новозагорска община има и минерални извори при село Баня, където още от времето на Римската империя са съществували минерални бани.

Територията на общината попада в Среднобългарския биогеографски район, подрайон Горнотракийска низина (Груев, Кузманов, 1994), характеризиращ се с предимно равнинен характер, интензивно земеделие и значителна урбанизация. Подрайонът до голяма степен се припокрива с Горнотракийския биогеографски район от Балканската биогеографска провинция по Асенов (2006). Средиземноморското влияние навлиза по долината на река Марица. Равнинният район е характерен с разпръснати малки комплекси гори сред обработваемите земи.

Характерните горски съобщества са сравнително малко и са съставени от цер (*Quercus ceris*), благун (*Quercus frainetto*) и келяв габър (*Carpinus orientalis*). На места растат мезофитни гори от дръжкоцветен дъб (*Quercus pedunculiflora*), полски бряст (*Ulmus minor*), виргилиев дъб (*Quercus virgiliana*) и полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), както и халофитни формации (Тракийска горскорастителна област). Ендемитите в подрайна са представени от няколко вида, най-известни от които са блестящото (*Tulipa splendens*) и златисто лале (*Tulipa aureolina*), гръцката ведрица (*Fritillaria graeca*) и черноморската ведрица (*Fritillaria pontica*).

Във фитогеографско отношение, районът на общината се отнася към Тракийската провинция на Европейската широколистна горска област. Тук се срещат предимно средноевропейски видове, с по-широко участие и на средиземноморски видове. Разпространени са ксеротермни екосистеми от цер, благун, келяв габър, драка, белизма, луковична ливадина и др. Върху заливните тераси на реките са разпространени смесени екосистеми от ясен, бряст, габър, клен, върба, топола, елша и др.

По отношение на животинския свят, областта попада в Тракийско-Македонския зоогеографски район. Освен средноевропейски видове, има проникване и на средиземноморски видове, особено много сред влечугите и насекомите. От птиците се срещат колхидски фазан (*Phasianus colchicus*), полска яребица (*Perdix perdix*), пъдпъдък (*Coturnix coturnix*), гривяк (*Columba palumbus*), гургулица (*Streptopelia turtur*) - гугутка (*Streptopelia decaocto*), голяма белочела гъска (*Anser albifrons*), зеленоглава патица (*Anas platyrhynchos*), зимно бърне (*Anas crecca*), лиска (*Fulica atra*).

В границите на общината няма обявени или предложени за обявяване защитени природни територии по Закона за защитените територии - национални и природни паркове, резервати и поддържани резервати, защитени местности и природни забележителности. Районът е богат на предложения за обявяване на обекти по европейската мрежа от защитени зони - НАТУРА 2000. Те са част от националната екологична мрежа в частта за защитените зони по чл.6, ал.1, т.1 и 2 от Закона за Биологичното разнообразие. Втората група зони са по Директива 79/409/ЕЕС за опазване на дивите птици - в частта ѝ за защитените зони по чл.6, ал.1, т.3 и 4 от ЗБР.

По Директива 92/43/ЕЕС

BG0000192 „Река Тунджа 1”-- землище на с. Кортен , Съдийско поле, Баня;

BG0000441 „Река Блатница”-- землище на с. Богданово, Дядово, Езеро, Загорци, Каменово, Коньово, Любенец, Омарчево, Полско Пъдарево, Стоил войвода, Съдиево, Нова Загора, Любенова махала;

BG0000206 „Съдиево”- землище на с. Съд.поле, Кортен и Ценино;

BG 0000401 „Свети Илийски възвишения” – землище на с. Дядово, Езеро, Еленово ,Омарчево, Питово, Полско Пъдарево, Прохорово, Радево, Сокол;

BG 0000418 „Керменски възвишения” – землище на с. Коньово;

BG 0000427 „Река Овчарица” – землище на с. Бял кладенец, Еленово и Прохорово;

По Директива 79/409/ЕЕС

BG0002052 „Язовир Жребчево „ – землище на с. Баня;

BG0002023 „Язовир Овчарица „ – землище на с. Бял кладенец, Радецки.

В заключение, от анализа на природния потенциал за развитие на зелената система на територията на община Нова Загора се установи, че съществуват благоприятни природни условия за създаване на пространствена структура (зелена система), формирана от озеленени с местни видове дървета и храсти основно линейни пространства, които обемно-пространствено да разнообразят монотонния равнинен облик на ландшафта и да създадат по-благоприятна микроклиматична и екологична среда.

2. Съществуващо състояние на ландшафта и зелената система

Преобладаващо на територията на община Нова Загора, ландшафта има антропогенен произход. Към него се причисляват :

Урбогенен ландшафт. Благоприятните климатични и почвени условия за развитие на земеделието, е довело до възникване на мрежа от селища на територията на община Нова Загора, които са сравнително равномерно разположени. В крайселищните територии облика на ландшафта се оформя от големи по площ имоти с овощни и зеленчукови насаждения, и производствени и логистични зони, преди всичко на терените на бившите селскостопански дворове, в близост до основните пътни връзки.

Техногенен инфраструктурен ландшафт. От разположените елементи на техническата инфраструктура на територията на община Нова Загора ясно личи, че те за сега все още са тясно обвързани и подчинени на една пространствена организация, играеща роля на сателитна територия на общинския център. Характерно за територията на община Нова Загора е, че тази разновидност на антропогенния ландшафт също много съществено присъства почти на цялата ѝ територия и много активно влияе върху съвременният облик на ландшафта, като образува една доста забележима инфраструктурна мрежа.

Агрогенен ландшафт. Селскостопанските (агрогенни) ландшафти са с основно присъствие на територията на общината. Както беше посочено по-горе, ландшафтът на почти цялата територия на община Нова Загора се определя от приоритетното развитие на земеделието. Основната част от земеделските земи са обработваеми (ниви, зеленчукови и овощни градини, лозя) и необработваеми (мери, пасища, ливади, дерета и оврази). Облика на селскостопанския ландшафт се допълва от изоставени маломерни частни земеделски имоти, действащи и изоставени селскостопански съоръжения, предимно изоставени и разграбени елементи от напоителната система в района (вътрешна мрежа от напоителни канали), както и от естествените водни течения(реки, дерета, оврази, разливи и устия). Участието в облика на ландшафта на трайните насаждения е незначително – тяхната площ е само 4233,9 ха.

Независимо от силната антропогенна намеса при преобразуване облика на ландшафта на територията на община Нова Загора, все още в рамките на териториите с агрогенен ландшафт съществуват и **относително естествени ландшафти**, които формират **ландшафтни комплекси**. Те имат както ландшафтооформяща, така и консервационна значимост и представляват потенциал за бъдещо създаване на възможности за развитие на зелената система на общината, опазване и обогатяване на биологичното разнообразие.

Конкретно, към тези ландшафтни комплекси с консервационно значение могат да се посочат следните разновидности:

- **Защитени зони** по чл. 6, ал.1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР) за опазване на природните местообитания и за опазване на дивите птици ;

- **Напоителни канали.** Тяхното състояние е в пряка връзка с функционирането и с оформянето на агрогенния ландшафт на територията на община Нова Загора – наличие на мрежа от напоителни канали и обвързани с тях малки водни площи (микроязовири) с различно предназначение (напояване, рибовъдство, спортен риболов и др.). Като ортогонални обраствания с растителност, с обемното въздействие на дървесната и храстова растителност около тях сред равното поле, те също участват по своеобразен начин в разнообразяване облика на агрогенния ландшафт и формиране зелената система на общината..

- **Ливади и пасища.** Тяхната площ е сравнително малка на територията на общината (около 6653 ха), поради стремежа непрекъснато да се увеличават обработваемите площи. На фона обаче в момента на пустеещи обработваеми земи, визуалното им присъствие в облика на ландшафта е забележимо и внася разнообразие в аграрния ландшафт с естественото им обрастване с храсти и дървета.

- **Реки, язовири, микроязовири и рибарници.** Като елементи на селскостопанския характер на територията на община Нова Загора, тези водни течения и площи имат съществено значение за облика на ландшафта, но през последните години екологичното състояние особено на реките в долните им течения е влошено, в резултат на замърсените води. Както беше посочено по-горе, някои от тях са обявени за защитени зони по Закона за биологичното разнообразие.

Дендрогенен ландшафт. Горските площи, които формират дендрогенния ландшафт в границите на община Нова Загора са само 12, 88% от нейната територия. Както беше посочено по-горе, в резултат от човешката дейност и стремежа да се използват благоприятните условия за развитие на земеделието, почти всички равнинни гори на територията на общината са унищожени. По тази причина, сега голяма част от широколистните гори, които са разположени основно на нископланинските и хълмисти земи са издънкови, а иглолистните са изкуствено създадени след 1952 г. Очаква се участието на дендрогенния ландшафт във формиране ландшафтния облик на територията на общината, да увеличи своето значение с устройствените мерки, предложени в ОУПО

Визуалното възприемане, устойчивостта и динамиката на ландшафта е силно ограничено по отношение на пространствения обзор. Естетическото въздействие от обработваемите селскостопански територии, заети с различни култури, през последните години е силно понижено от присъствието на изоставени и буренявали терени, неизползвани ниви и канали.

Все по-интензивното урбанизационно присъствие със складови и производствени терени и сгради, и прилежащата им инфраструктура в извънселищните крайпътни територии на общината, които са в близост до транспортната мрежа, постепенно превръщат част от агрогенния ландшафт в урбогенен и техногенен инфраструктурен ландшафт. В този смисъл, в тази част от общинската територия, облика на ландшафта се отличава с нестабилност и динамика на изменчивост.

От анализа на съществуващите типове и видове ландшафти на територията на община Нова Загора може да се направи заключението, че за сега на територията на община Нова Загора няма организирана и поддържана обемно-пространствена зелена система, но съществуват естествени природни и антропогенни дадености, които представляват потенциал за оформянето ѝ на територията на общината чрез целенасочени устройствени действия.

Предложение за обемно- пространствено развитие на зелената система на територията на община Нова Загора

Приоритетните насоки за развитие на ландшафта и неговите нови линейни обемно – пространствени структури, формирани от дървесно - храстови комплекси с горски характер (зелена система) на територията на община Нова Загора, са свързани със :

- Запазване на досегашния характерен ландшафтен облик на община

Нова Загора като не се допусне презастрояване на крайселищните и природните територии в северната и средната част на общината за нуждите на туризма, бизнеса или обитаването. Създаване на планови и проектни предпоставки за обогатяване на околната среда с природни елементи, със специфичната за района естествена растителност;

- Опазването и подходящото експониране на археологическите и

културно-исторически обекти в паркоустроена среда да се предложи като привлекателен комплексен туристически продукт, представящ културно-историческия потенциал на територията на общината;

- Подобряване на социално-икономическите условия на местното население, чрез стимулиране на малкия и среден бизнес, местните производства и занаяти като елемент от предлагания туристически продукт, с цел повишаване на трудовата заетост;

- Подобряване условията за обитаване чрез благоустрояване и озеленяване на селищата, както и повишаване образованието на населението и квалификацията на специалистите в сферата на културния и екологичен и аграрен туризъм;

- Включване територията на община Нова Загора в Европейското културно пространство чрез създаване на предпоставки за изготвяне и реализиране на проекти и програми с национално и международно финансиране за разкриване, консервиране и експониране на археологическите и културно-исторически обекти.

Устройствените насоки за развитие на ландшафта и зелената система на община Нова Загора, освен с горните цели и приоритети, трябва да се съобразят и да преодолеят редица ограничители и стимулатори от природен и антропогенен характер.

В ОУПО се залагат следните приоритетни насоки за развитие на ландшафта и зелената система на община Нова Загора:

- Развитие, рехабилитация и обновяване ландшафта около комуникационно-транспортната и техническата инфраструктура в обхвата на територията, попадаща

в границите на ОУП на общината;

- Развитие на земеделските територии в специализация по отглеждането и на трайни насаждения (овощни градини и лозови масиви). Това може да стане чрез стимулиране собствениците на земеделски земи, да отглеждат на пустеещите в момента селскостопански територии доходоносни и подходящи за района трайни култури, при използване на съвременни агротехнологии. С тези мерки може да се постигне разнообразяване облика и придаване на живописност на културния селскостопански ландшафт на общината. Мерките трябва да са насочени и към възстановяване и увеличаване на поливните площи, ползването на водните ресурси за напояване и намаляване замърсяването на почвите и подземните води с нитрати, нитрити и фосфати;

- Подобряване на екологичната обстановка в района около селищата на общината и по поречието на р. Блатница и нейните притоци, с цел да се създадат благоприятни условия за живот на населението, за развитие на културния и екологичен туризъм и привличане на инвестиции. Това е свързано с организирането на правилно управление на битовите и промишлени отпадъци на територията на общината и очистване на отпадъчните води, което е от голямо значение за човешкото здраве и опазването на околната среда. Прилагането на съвременни европейски форми и норми на земеделие и агротехнологии, съчетано с българските традиции, ще осигури опазване на почвеното плодородие, намаляване на замърсяването на почвите, повърхностните и подземните води от минералното торене и препаратите за растителна защита и ще опази обработваемите земи от развитие на ерозионни процеси. Развитието на промишлени производства и промишлени технологии в крайселищните територии (бивши стопански дворове), които не са източници на замърсяване на въздуха, почвите и водите в добре озеленена среда, ще има основен принос за съхраняване чистотата и привлекателността на агрогенния ландшафт. Основната задача на предлаганите мерки е опазването и подчертаването на характерния облик на ландшафта в община Нова Загора, запазване от замърсяване на околната среда, благоустрояване на населените места по изискванията на съвременното градоустройство, съчетано с богатия потенциал от културни и исторически паметници от различни епохи, което ще стимулира развитието на културния и екологичен селски туризъм и привличането на инвестиции в екологосъобразени производства;

- Ситуиране в селищните и крайселищни (природни) територии на обекти за нуждите на туризма, в подходяща околна паркова обстановка. Нископланинските и хълмисти територии в подножието на Средна гора и Свети Илийските възвишения, са атрактивни територии за туристическа реконструкция и обновяване на съществуващия сграден фонд поради ценните природни дадености и близостта до обекти, представляващи интерес за културния и познавателния туризъм. Туристическата инфраструктура има нужда от такива обекти, но мястото на тяхното ситуиране и интензивността на застрояване трябва да бъдат съобразени с изискването за премереност, опазване на природната среда и баланс по отношение на предлаганите туристически услуги;

- Обособяване в общината на ландшафтна среда за развитие на балнеоложки и културен туризъм в селищата, които имат потенциал за това. Тази ландшафтна задача изисква, на цялата територия на община Нова Загора, ландшафта да се организира в посока на максимално използване потенциала на минералните води, културните и исторически паметници, за превръщането ѝ в привлекателна туристическа дестинация. По такъв начин ландшафта и зелената система, ще имат

положително въздействие върху състоянието на околната среда, съобразявайки се с предлаганите принципи в ОУПО на райониране и режими на ползване на територията около археологическите обекти.

При пространственото развитие на зелената система на територията на община Нова Загора, участие ще вземат следните ландшафтни елементи :

Ландшафт на горските територии (дендрогенен ландшафт) и на защитените зони по Натура 2000. Неговото устройство, опазване и ползване се предвижда да се извършва според диференцираните изисквания на горското и природозащитно законодателство в България. Според тях, за защитените зони са разработени или се разработват Планове за управление, със залагане в тях на такива устройствени режими, които да не позволяват деградиране при ползването им като обекти за отдих и туризъм. Относно устройствените мерки, които могат да се извършват в Защитените зони по Натура 2000 няма ограничения освен за такива, които могат да окажат негативно влияние върху състоянието на опазваното в тях биологично разнообразие. Съответно за горските територии от държавния горски фонд има разработен през 2009 г. лесоустройствен проект, който дава устройствените насоки за развитието му през следващите 10 години. Съобразно с това, настоящият ОУПО предвижда в тези територии извършването само на частични ограничени залесявания с характерни местни широколистни и иглолистни дървесни видове по някои оголени поройни дерета и скатове, с цел предотвратяване на по-нататъшно развитие на ерозионните процеси.

Антропогенен ландшафт на селищни и крайселищни паркове. Това са територии, в които устройствените мерки предвиждат да се формират озеленени пространства от местна дървесна и храстова растителност, с различна функционална насоченост и предназначение. Заедно с ландшафтните елементи на горските територии и защитени зони, те ще оформят основните опорни точки на зелената система на община Нова Загора.

От своя страна, тези елементи на зелената система с антропогенен генезис, могат да се разглеждат като обекти с различно функционално предназначение и композиционни принципи на устройство. Към тях се причисляват екопаркове и пешеходни екопътеки, крайселищни рекреационни паркове, крайречни паркове, гробищни паркове, велотуристически маршрути с места за отдих и панорамни площадки за визуално възприемане на ландшафта и други.

Биоинженерно озеленяване. Към него се причисляват биокоридорите, които ще се създадат с местна дървесна и храстова растителност по поречията на реките, по напоителните канали, по дерета и оврази с противоерозионно предназначение и за опазване на биоразнообразието. Важен елемент на тези биокоридори ще бъде водоохранното озеленяване около микроязовирите в общината, крайпътно озеленяване, биологична рекултивация на нарушени терени с ландшафтноустройствена цел и др.

За реализирането на тези елементи с антропогенен генезис на зелената система, ще трябва да се изготвят конкретни проекти(паркоустройствени и ландшафтноустройствени ПУП-ове), които да бъдат съобразени с изискванията на законите и наредбите за устройство на територията, опазване на околната среда, опазване на биоразнообразието, рекултивацията на нарушени територии и други.

Предлаганото устройство на ландшафта в ОУП на община Нова Загора чрез

оформяне на обемно-пространствена зелена система, цели създаване на балансирана комбинация между културния ландшафт на земеделските земи и компактни или линейни структури, оформени с преобладаващото участие на местни дървесни и храстови горски или овощни видове. По такъв начин ще се създаде една по- благоустроена и естетична среда за развитие на културния туризъм и осигуряване на привлекателни условия за отдих за жителите и гостите на община Нова Загора.

ГЛАВА 11: УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И РЕЖИМИ. БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И РЕЖИМИ

	Видове зони	Пл макс %	Кинт макс	Кк м	Озелен. Мин %
	ЖИЛИЩНА ЗОНА				
Жм	Жилищна малкоетажна зона със свободно или свързано застрояван	60%	1,2	10	40-60
Жс	Средноетажнажилищна зона	70%	2,0	15	30-50
Жк-г	Високоетажна жилищна зона с комплексно застрояване – съществуващи жилищни комплекси	40%	2,0	26	40-60
	ЦЕНТРАЛНА СМЕСЕНА ЗОНА				
Цсм	Устройствена зона главен градски център - обитаване и обслужващи дейности	80%	2	15	20-40
Оо	Територии за обществено обслужване (гл. 11 от Н 7)	40	1,2		20
	СМЕСЕНИ МНОГОФУНКЦИОНАЛНИ ЗОНИ				
Смф	Зона за обществено-обслужване и производствено-складови дейности	40-80%	1.5-3.0	15	20-40
	ГРУПА ТЕРИТОРИИ ЗА ЗАЩИТА НА КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО				
Цветна Сигн,	Територии и обекти на НКЦ	Допълнителен режим- в графичната част, ПН за НКН			
	ПРОИЗВОДСТВЕНИ ЗОНИ				
Пч	Чисто производствена зона – предприятия със замърсяващи производства	50-80%	1.0-2.5		20-40
Пп	Предимно прроизводствени зони	40-80%	1.0-2.5		20-40
	УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ ЗА ОЗЕЛЕНЯВАНЕ, СПОРТ И АТРАКЦИИ				
Оз	Озеленяване – паркове и градини – мин. 12 м ² /жител, села 4 м ² /жител	1-2			
Цветна Сигн.	Терени за Гробищен парк – 2,05 м ² /жител, села 4 м ² /жител				
Са	Терени за Спорт и развлечение – 8м ² /жител, села 15 м ² /жител	-	-	-	Мин 20
	Територии за курорт и отдих				
Ов	Вилна зона в крайселищни територии	40%	0,8	7,00	50
Ок	Територии за курорт и отдих	30%	1,5	15	50
	Други видове терени				
Вт-сс	Високо-технологични селско стопанство- оранжерии и обработка на биопродукти	80%	2,0		20
Ти	Терени на техническата инфраструктура				
Т-сп	Специални терени				
Цветна сигн	Нарушени терени за рекултивация				

БАЛАНС НА ТЕРИТОРИЯТА – ВИД ТЕРИТОРИИ

УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ	ПЛОЩ (ХА)	%
Жилищни устройствени зони	3 310.1	3.77
Централни устройствени зони	35.9	0.04
Устройствени зони за за обществено- обслужващи дейности	38.7	0.05
Производствени устройствени зони	1 250.9	1.43
Смесени многофункционални устройствени зони	57.4	0.07
Устройствени зони за озеленяване, спорт и атракции	647.6	0.74
Устройствени зони за курорт и отдих	488,6	0,56
Други видове терени	8.9	0.01
Терени със самостоятелен устройствен режим, в т.ч. природни забележителности	988.8	1.13
Земеделски територии	64 512.2	73.41
Горски територии	11 299.6	12.88
Територии за добив	167,5	0.20
Нарушени територии	200.6	0.23
Водни площи и течения,	2 881.3	3.28
Транспорт	2 419.0	2.76
Общо	87 715,1.2	100

Баланс на територията - подробен

УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ И РЕЖИМИ С БАЛАНС НА ТЕРИТОРИИТЕ

УРБАНИЗИРАНИ ТЕРИТОРИИ		Площ	Дължина
I. ЖИЛИЩНИ УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ		3310.1 ха.	3.96%
	ЖИЛИЩНА УСТРОЙСТВЕНА ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩО НИСКО ЗАСТРОЯВАНЕ	3277.5 ха.	
	ЖИЛИЩНА УСТРОЙСТВЕНА ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩО СРЕДНО ЗАСТРОЯВАНЕ	4.7 ха.	
	ЖИЛИЩНА УСТРОЙСТВЕНА ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩО ВИСОКО ЗАСТРОЯВАНЕ	0.5 ха.	
	ЖИЛИЩНА УСТРОЙСТВЕНА ЗОНА С ПРЕОБЛАДАВАЩО КОМПЛЕКСНО ЗАСТРОЯВАНЕ	27.4 ха.	
II. ЦЕНТРАЛНИ УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ		35.9 ха.	0.04%
	ЦЕНТРАЛНА СМЕСЕНА ЗОНА	35.9 ха.	
III. УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ за ОБЩЕСТВЕНО ОБСЛУЖВАЩИ ДЕЙНОСТИ		38.7 ха.	0.05%
	УСТРОЙСТВЕНА ЗОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНО - ОБСЛУЖВАЩИ ДЕЙНОСТИ - А-ЦИЯ, КУЛТУРА, З-ВАНЕ, О-ВАНИЕ, РЕЛИГИЯ	38.7 ха.	
IV. СМЕСЕНИ МНОГОФУНКЦИОНАЛНИ ЗОНИ		57.4 ха.	0.08%
	СМЕСЕНА МНОГОФУНКЦИОНАЛНА ЗОНА	57.4 ха.	
V. ПРОИЗВОДСТВЕНИ УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ		1250.9 ха.	1.43%
	ЧИСТО ПРОИЗВОДСТВЕНА УСТРОЙСТВЕНА ЗОНА	243.3 ха.	
	ПРЕДИМНО ПРОИЗВОДСТВЕНА УСТРОЙСТВЕНА ЗОНА	1007.6 ха.	
VI. УСТРОЙСТВЕНИ ЗОНИ ЗА ОЗЕЛЕНЯВАНЕ, СПОРТ И АТРАКЦИИ		647.6 ха.	0.74%
	ЗОНА ЗА ПАРКОВЕ ГРАДИНИ И ОЗЕЛЕНЯВАНЕ	43.4 ха.	
	ГРОБИЩНИ ПАРКОВЕ	61.7 ха.	
	ЗА ЗАЩИТНО И ИЗОЛАЦИОННО ОЗЕЛЕНЯВАНЕ	13.8 ха.	
	ЗОНА ЗА СПОРТ И АТРАКЦИИ	40.1 ха.	
	РЕКРЕАЦИОННА УСТРОЙСТВЕНА ЗОНА ЗА ВИЛЕН ОТДИХ	271.6 ха.	
	РЕКРЕАЦИОННИ ЗОНИ ЗА КУРОРТ И ОТДИХ	217.0 ха.	
VII. НЕУРБАНИЗИРАНИ ТЕРИТОРИИ		8.9 ха.	0.01%
	ВИСОКОТЕХНОЛОГИЧНО СЕЛСКО СТОПАНСТВО-ОРАНЖЕРИИ И ОБРАБОТКА НА БИОПРОДУКТИ	8.9 ха.	
VIII. ТЕРЕНИ СЪС САМОСТОЯТЕЛЕН УСТРОЙСТВЕН РЕЖИМ		988.9 ха.	1.13%
	ПОЗЕМЛЕНИ ИМОТИ С НЕДВИЖИМО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО	57.0 ха.	
	ТЕРЕНИ НА ТРАНСПОРТНАТА ИНФРАСТРУКТУРА	180.7 ха.	
	ТЕРЕНИ НА ТЕХНИЧЕСКАТА ИНФРАСТРУКТУРА	5.6 ха.	
	ПРИРОДНА ЗАБЕЛИЖИТЕЛНОСТ	61.2 ха.	
	ЖП АРЕАЛИ	16.6 ха.	
	ЛЕТИЩА	20.7 ха.	
	ТЕРЕНИ ЗА СЕЛСКОСТОПАНСКО ПРОИЗВОДСТВО	92.7 ха.	
	ЖИВОТНОВЪДНИ ФЕРМИ	39.3 ха.	
	ОТКРИТИ РУДНИЦИ "МАРИЦА-ИЗТОК"	515.1 ха.	
IX. ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ		64 512.5 ха.	73.44%
	ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ - НИВИ	51 314.8 ха.	
	ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ - ТРАЙНИ НАСАЖДЕНИЯ	4233.9 ха.	
	НЕОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМИ	530.9 ха.	
	НЕОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ - ДЕРЕТА, ОБРАЗИ И ДР.	745.7 ха.	
	ОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ - ЛИВАДИ	647.4 ха.	
	НЕОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ - ПАСИЩА И МЕРИ	6005.9 ха.	
	ДРУГ ВИД НЕОБРАБОТВАЕМИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ, ГОРИ И ХРАСТИ В ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ	1033.9 ха.	
	ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ С ВЪЗМОЖНА ПРОМЯНА НА ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕТО	339.8 ха.	
X. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ		11299.6 ха.	12.84%
	ГОРИ С ДЪРВОПРОИЗВОДИТЕЛНИ ФУНКЦИИ	11141.7 ха.	
	ДРУГИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ	148.7 ха.	
	ГОРИ СЪС СПЕЦИАЛНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ	9.2 ха.	
XI. ТЕРИТОРИИ ЗА ДОБИВ.		167.5 ха.	0.19%
	КАРИЕРИ ЗА СУРОВИНИ НА СТРОИТЕЛСТВОТО	167.5 ха.	
XII. НАРУШЕНИ ТЕРИТОРИИ		59.3 ха.	0.07%
	ДЕПО ЗА ТЪВЪРДИ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ ЗА РЕКУЛТИВАЦИЯ	15.5 ха.	
	ДЕПО ЗА ИНДУСТРИАЛНИ ОТПАДЪЦИ	43.8 ха.	
XIII. ВОДНИ ПЛОЩИ И ТЕЧЕНИЯ		2881.3 ха.	3.28%
	ВОДНИ ПЛОЩИ И ТЕЧЕНИЯ	2881.3 ха.	
XIV. ТРАНСПОРТ		2419.0 ха.	2.76%
	АВТОМАГИСТРАЛИ	129.7 ха.	
	РЕПУБЛИКАНСКИ ПЪТИЩА I КЛАС	108.0 ха.	
	ОБЩИНСКИ, ГОРСКИ И ЗЕМЕДЕЛСКИ ПЪТИЩА	2092.5 ха.	
	УЛИЦИ III А КЛАС	13.9 ха.	
	ВТОРОСТЕПЕННИ УЛИЦИ	73.5 ха.	
	КРЪСТОВИЩЕ	0.0 ха.	
	ПЛОЩАД	0.3 ха.	
	Р ПАРКИНГ	1.1 ха.	
XV. ЗОНИ ПО НАТУРА 2000		59.3 ха.	0.07%
	НАТУРА 2000 - МЕСТООБИТАНИЯ	15.5 ха.	
	НАТУРА 2000 - ПТИЦИ	43.8 ха.	
Общо:		87715.1 ха.	100%

ГЛАВА 12: ТЕХНИЧЕСКА ИНФРАСТРУКТУРА

12.1. Транспортна инфраструктура

I. Диагноза

Територията на Общината включва 34 селища – град Нова Загора и 33 села. От тях две са средни, а по-голямата част са малки и много малки. Въпреки наличието на ж.п. линия - VIII главна Пловдив – Стара Загора – Нова Загора – Карнобат – Бургас, едгична и електрифицирана, основния транспорт е пътният. С него се осъществяват транспортните връзки между отделните селища. До всички от тях са осигурени пътни връзки. Общата дължина на пътната мрежа възлиза на 285,114 км, разпределени както следва:

- автомагистрала „Тракия” / София – Бургас/ - 28,914 км
- пътища II клас – 76,50 км
- пътища III клас 55,80 км
- общински пътища 123,90 км

Плътноста на пътната мрежа е 0,323 км/км² при средна за страната от 0,333 км/км². Делът на пътищата от Републиканската пътна мрежа е 0,183 км/км² при средна за страната 0,1716 км/км². Общинските пътища са с плътност от 0,140 км/км² при средно за страната 0,161 км/км².

През територията на Общината преминават следните пътища от Републиканската пътна мрежа :

- автомагистрала „Тракия” с дължина от 28,914 км / от км 229+286 до км 258+200/

Габаритът е 29 м, от които 2x2 пътни ленти с ширина от 3,75м, две ленти за спиране по 2,50 м , два банкета по 1,25 м , разделителна ивица 3,50 м и водещи ивици 4x 0,75 м Състоянието на настилката е добро.

- път II – 55 О.п.Дебелец – Килифарево – Гурково – Долно Паничарево – Нова Загора – Млекарево – Новоселец – Радецки – ТЕЦ II – Полски Градец – Мъдрец – Главан – Младиново – Свиленград.

Дължината на този път е 45,75 км / от км72+150 до км 117+900 /. Напречният профил на пътя е променлив. От км 72+150 до км 77+858 и от км 79+318 до км 86+056 той е 7,0/ 10,50 , банкети 2 x 1,25 м. От км 77+858 до км 79+318 той е 10,0/13,0 , банкети 2 x 1,25 м Участъкът от км 86+056 до км 90+351 преминава през град Нова Загора, като ширината на пътя в тези 4,295 км варира от 7,0 до 14,0 м. Състоянието на настилката в тези участъци с дължина около 18,200 км може да се категоризира като средно. Участъкът от км 90+351 до км 91+495 е с габарит 10,50/13,00, банкети 2 x 1,25 м. Настилката тук е в добро състояние. Липсват данни за участъка от км 91+495 до км 117+900, както за профила на пътя, така също и за състоянието на настилката.

- път II – 57 О.п.Стара Загора – Могила – Сърнево – о.п. Раднево – Пет могили – Новоселец

Този път е с дължина 8,75 км / от км 31+900 до км 40+650 /. Габаритът от км 31+900 до км36+000 е 6,0/ 8,0, банкети 2 x 1,0 м, а от км 36+000 до км 40+650 той е 8,0/ 10,0 м, банкети 2 x 1,0 м. Състоянието на настилката е лошо.

- път II – 66 О.п.Сливен – Нова Загора – о.п. Стара Загора – о.п.Чирпан / част от Е- 773 /.

Дължината му в чертите на Общината е 22,0 км / от км 17+000 до км 39+000 / .

Габаритът му е променлив. От км 17+000 до км 29+000 той е 7,50/ 10,50 м, банкети 2 x 1,50 м. От км 29+000 до км 31+000 той е 9,50/ 15,50 м, банкети 2 x 4,0 м, а от км 31+000 до км 39+000 той е 7,50/ 10,50 м, банкети 2 x 1,50 м. Участъкът от км 28+083

до км 31+799 преминава през град Нова Загора. Състоянието на настилка в целият обхват е добра.

- път III – 554 Нова Загора – Раднево – Гълъбово – Симеоновград – Харманли. Този път в рамките на общината е с дължина от 20,10 км / от км 0+000 до км20+100/. От км 0+000 до км0+407 габаритът му е 10,8 м Това е участъкът, който преминава през града. От км 0+407 до км 20+100 габаритът е 7,60/ 10,60м банкети 2 x 1,50 м. Състоянието на настилка е средно.

- път III – 555 / Нова Загора – Млекарево / - Омарчево – Кермен – Безмер – о.п. Ямбол

Този път в чертите на общината е с дължина от 13,0 км / от км 0+000 до км 13+000 /. Габаритът му е различен. От км 0+000 до км 5+000 и от км 5+800 до км13+000 той е 6,0/ 8,0 м, банкети 2 x 1,0 м, а от км 5+000 до км5+800 той е 10,0/12,0 м, банкети 2 x 1,0 м. Състоянието на настилка е средно.

- път III – 662 Нова Загора – Баня – Твърдица – Елена

Дължината на този път в обхвата на настоящия проект е 13,0 км / от км 0+000 до км 13+000 /. И тук напречният профил е различен. В участъкът от км 0+000 до км 0+332 той е 8,20 м и е в регулационните граници на град Нова Загора. От км 0+332 до км 4+231 той е 6,20/ 8,60м , банкети 2 x 1,20. От км 4+231 до км 4+485 пътят преминава през село Кортен с габарит от 10,6 м. От км 4+485 до км 13+000 профилът е 7,20/ 10,20 м, банкети 2 x 1,50. Състоянието на настилка е добро.

- път III – 5503 / Нова Загора – Млекарево / Раднево – Еленово – Златари – Бояджик – Болярско - / о.п. Ямбол – Роза /

В рамките на общината дължината на този път е 9,70 км / от км 0+000 до км 9+700 /. Габаритът от км 0+000 до км 7+439 и от км 8+944 до км 93+700 е 6,20/ 8,60 м, банкети 2 x 1,20 м, а от км 7+439 до км 8+944 той е 7,50 м. Това е преминаването през село Еленово. Състоянието на настилка е добро.

Всички тези данни са ни предоставени от Областно пътно управление Сливен през Община Нова Загора с писмо с изх.№ 08 – 00 - 47 / 12.08.2014г. и са по технически паспорт.

В чертите на Община Нова Загора попада и малка част от още един третокласен път III – 6601 / О.п. Сливен – Нова Загора / - Николаево – Кермен – Гълъбинци – Межда – Скалица, за който не са ни предоставени никакви данни, поради което той не е включен в баланса на територията .

Общинската пътна мрежа включва местни пътища /бивши четвъртокласни/ с обща дължина от 123,90 км. Техният брой е 17. Напречният профил на всичките е еднакъв – 6,0 м пътно платно. Всички пътища са с асфалтова настилка. Състоянието ѝ е добро с изключение на два от тях : SLV 3040 / II -55/ - Млекарево – Бял кладенец с дължина от 8,50 км и SLV 2037 Еленово – Млекарево с дължина от 5,9 км, чиято настилка е в лошо състояние. Самият факт, че 88,40% от местните пътища са в добро състояние показва, че Община Нова Загора полага грижи за тях.

Транспортът на пътници се осъществява с автобусни линии. Има връзка с близките съседни общини и градове: Сливен, Стара Загора, Бургас, Шумен, Варна, Пловдив и София. Основните превозвачи са „Глобус ЕС „ , „Дорис” , „Дичони” , „Валерос” и др. В междуобщинската мрежа са включени почти всички населени места от общината. От представената ни справка за подържаните автобусни линии не са обслужени само две села : Крива круша и Графитово, което към момента е без население. Транспортната схема на Общината е разделила всички линии в шест групи:

- I група - до Прохорово, Любимец, Коньово, Младово и Ямбол. Превозвач е фирма „Динас бус „ООД.

- II група - до Баня, Кортен, Съдийско поле, Караново, Питово и Стара Загора. Превозвач е „Загора Транс –ДД” ООД.

- III група - до Радецки , Млекарево, Стара Загора и Сливен. Превозвач е „Загора Транс – ДД” ООД.
- IV група - до Научене, Раднево, Стара Загора и Сливен. Превозвач е „Динас бус „ ООД.
- V група - до Събрано, Сливен, Раднево, Стара Загора и Казанлък. Превозвач е „ Спейс бус „ ООД.
- VI група - само една линия Нова Загора – Раднево с два курса на ден . Превозвач е „Тони 92 – М” ЕООД.

Транспортната схема включва различен брой курсове и е гъвкава по отношение на времето. Освен ежедневните курсове има и такива само в делнични дни, в събота и неделя и сезонни / от 01.09 до 30.06 /. Най-много курсове на ден се осъществяват до Съдиево, Раднево и Каменово по 9, а най-малко до Загорци, Стоил войвода и Научене – по 2. До най-близките по-големи градове курсовете са както следва : до Сливен -7, до Раднево и Стара Загора по 6, до Ямбол и Казанлък по един. Автогара има само в град Нова Загора / с 9 броя спирки/ . В останалите населени места от Общината има автоспирки , чийто брой е 32.

По отношение на автобусния парк, с който се изпълняват тези пътувания от Община Нова Загора ни е предоставен списък с типовете возила и техния капацитет. С изключение на два броя „Сетра” с 50 – 55 места и една „Кобра” с 34 места останалите возила са от среден тип с по 17 – 24 места. Не разполагаме с данни за възрастта на този парк. При всички случаи с оглед удобството и комфорта на пътуване следва да се мисли за подмяната му с течение на времето.

II. Прогноза

От Републиканската пътна мрежа в Общината най-важните са автомагистралата и второкласният път II - 66, с Европейска категоризация E 773, съставен елемент на Ощоевропейски транспортен коридор №8 / ОЕТК №8 /.

От ЦИПТНЕНС град София през Община Нова Загора са предоставени диагностичните и прогнозни интензивности на движението за периода 2010 – 2030 година на база данни от Албум – средно денонощна годишна интензивност на близките преброителни постове, както и интензивността на движение на АМ „Тракия” за 2014 година. Постовете, на които се извършват преброявания около Община Нова Загора са 14:

- път II – 55 ПП 778, 789, 78, 794, 795 и 796
- път II – 57 ПП 1650 и 1651
- път II – 66 ПП 1001, 1002, 996 и 995
- път III – 555 ПП 2185
- път III – 662 ПП 1465.

По третокласните пътища III – 554 и III – 5503 не са предоставени данни, което говори, че по тях не се извършват преброявания.

Представените данни за АМ „Тракия” са само за 2014 година без прогноза. Те дават представа за средноденонощна годишна интензивност на движение от преброителния пост на км 268+880 , който е извън чертите на Общината. Общият брой моторни превозни средства е 17652, разпределени както следва :

- леки автомобили 14803 бр. – 83,90%
- леко товарни 1043 бр. – 5,90%
- средно товарни 359 бр. – 2,00 %
- тежко товарни 102 бр. – 0,60 %
- товарни с ремарке и влекачи – 1224 бр. – 6,90%
- автобуси 121 бр. – 0,70 %.

В приведени еденици леки коли броят е 22398, а оразмерителните автомобили на денонощие са 2269.

Прогнозните натоварвания сочат нарастване на автомобилното движение за 2030 година спрямо базисната 2010 както следва :

- за път II - 55 средно 66,80%
- за път II – 57 средно 80,30 %
- за път II – 66 средно 71,20 %
- за път III – 555 средно 39,80%
- за път III- 662 средно 84,50 %.

Прогнозните стойности са високи, но все още не може да се говори за изчерпване на пропускателната способност на пътищата. Колкото до основни елементи на тези пътища: настилки, банкети, съоръжения, мостове и други, това остава в задълженията на съответното Областно пътно управление. Вижданията на ОПУ Сливен в тази посока се свеждат до следното:

- за път II – 55 ЛОТ 2 от км 56+000 до км 91+500 , общо 35,5 км рехабилитация през 2015 година по Програма „Транзитни пътища V”. За участъкът от км 72+100 до км 91+500 има задание за проектиране за изготвяне на технически проект за основен ремонт/ рехабилитация/.

- за път II – 57 от км31+900 до км40+650 има предложение за извършване на превантивен ремонт. На практика това е целият участък от пътя, който попада в чертите на настоящия проект.

По отношение на местните пътища към момента няма одобрени проекти за реконструкция, рехабилитация или модернизация. Генерално не се предвиждат и нови пътища. Усилията са насочени към поддържане на добро техническо състояние. Тъй като този проект е с дълъг хоризонт до 2030 година препоръчително е Община Нова Загора да предвиди средства за реконструкция на път SLV 2037 Еленово – Млекарево и SLV 3040 II – 55 – Млекарево- Бял кладенец.

С оглед бъдещото развитие на Общината и запазващата се доминираща роля на пътния транспорт, проектантския колектив предлага изграждането на следните нови пътни връзки :

- Североизточен обход на града с дължина около 7,5 км. На практика това е обход на път II - 55 от източна посока и на II – 66 от северна. Това ще освободи града от транзитното движение. Отсечката ще стане част от ОЕТК № 9.

- Местен път между селата Кортен и Ценино с дължина около 3 км. Този път ще скъси разстоянието между селата от западната част на Общината: Караново, Брястово, Крива круша и Кортен с тези от североизточната част: Ценино, Съдийско поле и Научене и ще разтовари път II – 66.

9.2. Водоснабдяване и пречистване на отпадните води

инж. Боряна Видинова

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Мерките заложи в проекта са насочени към разрешаване на инфраструктурните проблеми в Източния регион и по-конкретно на Община Нова Загора и са свързани водоснабдяването, отвеждането и третирането на отпадъчните води.

Обхват на Община Нова Загора, обслужвана от „В и К Сливен“ - ООД.

„Водоснабдяване и канализация - Сливен” ООД, е от Източния регион на Република България и съвпада изцяло с настоящото административно-териториално деление на страната и включва цялата област Сливен с нейните 4 общини. На национално ниво компетентен орган за управление на водите е МОСВ, а на басейново ниво – създадените 4 басейнови дирекции според Закона за водите. „В и К -Сливен“ ООД – клон Нова Загора попада в Басейнова дирекция източнореловски район (БДИБР) с център Пловдив.

Подземни водни тела

Ресурсите от подземните води са формирани главно в кватернерните алувиални и пролувиални образувания. На второ място по значение за тяхното образуване са пукнатинно-карстовите басейни и на трето - неогенските седименти. За питейни нужди се ползват главно подземни водоизточници, като разположението на подземните водни хоризонти не съвпада със съществуващото административно деление.

Резултатите от изследването на питейните води показват отклонения по показателите нитрати, манган и микробиологични замърсявания за водоснабдителни системи, ползващи води от подземните и повърхностни водоизточници. Основната причина за тези отклонения от нормативните стойности са свързани с обработка на водата – липса на съоръжения за пречистване и дезинфекция или незадоволителна работа на съществуващите.

Водопотребление

Трябва да се отбележи фактът, че няма монтирани измервателни устройства на всички водоизточници, охранявани „В и К“ - клон Нова Загора. Една част от водомерните устройства са монтирани при водоизточниците, друга – при водоемите или ЧР на помпените станции, поради което не може да се твърди, че има точни данни за добитата вода. .

Напоследък се наблюдава спад в битовото потребление, което се дължи на намаление на населението.

Общата тенденция по отношение на подадената вода и водната консумация се изразява в намаляване на водните количества. Основните фактори за този процес се явяват демографският спад, намаляването на водоемкостта на промишлената дейност, както и икономическата криза през последните години. Структурата на водопотребление показва, че в рамките на разглежданата територия най-голям дял от консумацията на вода е битовото водопотребление, около 76%. Като цяло водопотреблението на жител в общината (л/ж/ден) е под средното за страната. Голям относителен дял на загубите спрямо общите загуби се отчитат за община Нова Загора - 11,17%.

Социално-икономически особености

Тенденцията за спад на населението се наблюдава от 1985 г. насам и следователно може да се приема като стабилна. Към 2011 г. Населението в община Нова Загора е 39 010 души .

През последните 20 години икономиката на България регистрира значителен, но неравномерен прираст. Последниците на банковата криза от 1996 – 1997 г. са преодолени до 2000 г. Въведеният през 1997 г. валутен борд (фиксиран обменен курс към германската марка, а от 2002 г. към еврото, равно на 1.95583 лв.) допринася за последователна и предвидима парична политика. Поддържането на макроикономическата и фискална стабилност води до ускоряване темповете на икономически растеж и постепенна конвергенция с останалите страни от ЕС по линия на редица важни икономически показатели.

Основните производствени предприятия в Община Нова Загора са:

- В хранително-вкусовата промишленост:
 - „Палирия България” ЕАД – Нова Загора за производство на плодови и зеленчукови консерви
 - „Едуардо Миролио” за производство на вино.
- В текстилната промишленост:
 - „Миролио България” ЕООД – Нова Загора за производство на вълнени тъкани

ВиК оператор

Услугите по водоснабдяване с питейна вода, отвеждане и пречистване на отпадъчни води в цялата област Сливен се осъществяват от един оператор – това е дружеството „Водоснабдяване и канализация - Сливен“ ООД гр. Сливен. Дружеството е със смесена (държавна и общинска) собственост, разпределена по следния начин - 51% държавна и 49 % общинска.

Операторът на ВиК Сливен предоставя всички видове услуги като водоснабдяване, канализация и пречистване на питейните води и пречистване на отпадъчните води.

Клиенти на дружеството са отделните домакинства, индустриалните и търговски дружества и всички нестопански организации, разположени на територията на област Сливен. Основно задължение е да бъдат задоволени нуждите на клиентите от качествена и чиста питейна вода и отвеждане на отпадъчните води, като действията на дружеството са насочени към запазване и подобряване на качеството на предоставяните услуги.

В община Нова Загора няма населени места на сезонен режим за водоподаване на питейна вода..

Услугата отвеждане на отпадъчните води, както и пречистване се предоставя за гр. Нова Загора.

За обеззаразяване на питейната вода се използва хлор – под формата на газ, натриев хипохлорид или калциев хипохлорид.

Външни и вътрешни водопроводи

Външна водопроводна мрежа

„Изградената водопроводна мрежа се състои предимно от азбестоциментови тръби и стоманени тръби, полагани някои от тях още преди 60-70 години, а останалата част е от поцинковани тръби и нови ПЕВП тръби. Технически обоснованият експлоатационен период на водопроводите, изградени през този период главно от етернитови, стоманени и поцинковани тръби, отдавна е изтекъл. Тази експлоатационна възраст на външните водопроводи обуславя:

- големи загуби;
- намалена проводимост;
- чести аварии –0,12 бр./км (за 2011 г.);
- влошено качество на доставяните питейни води.

Това показва спешна необходимост от подмяна на остарелите, амортизирани външни водопроводи.

Вътрешно разпределителната мрежа

При съпоставяне на състоянието на водоразпределителните мрежи съобразно вида на материала със състоянието им по отношение на експлоатационната им възраст се очертава необходимост от спешни мерки за подобряване на качеството на услугата.

Особено внимание трябва да се обърне на етернитовите водопроводи, с оглед на следното:

- не отговарят на изискванията на българското и европейското законодателство за качество на материала;
- експлоатационна възраст повече от 33 години;
- чести аварии-1,28 бр/км (за 2011 г.);
- големи загуби на вода поради течове и аварии.

Измерване на водата

Съгласно българското законодателство измервателни устройства следва да бъдат монтирани

- при водоизточника за отчитане на подаваните количества вода към урбанизираните територии
- на външните водопроводи преди първото разклонение на водопроводната мрежа във водоснабдяваната територия

Източник: ВиК Сливен, ООД

Ежегодно се увеличава броят на монтираните измервателни устройства, но все още измерването на водното количество във водностопанските системи за целите на управлението, водностопанския контрол и във връзка с разплащането на вода, не съответстват на новите нормативни изисквания. Необходимо е да се акцентира на прецизността в измерването на водопотреблението и да се намалят загубите на вода. Това налага да се обърне сериозно внимание на:

- развитието на техническите средства за измерване разхода на вода;
- икономическата ефективност на точното измерване;
- метрологичния контрол на разходомерните устройства;
- метрологичния контрол на съоръженията за измерване разхода на вода и налягането.

Канализационна инфраструктура

По степен на изграденост канализационната мрежа в община Нова Загора има значително изоставане спрямо развитието на водоснабдителните системи. Канализационната система на града е от смесен тип.

При жители към 2011 г. 22 507 - 86 % от тях са включени към канализацията.

Преобладаващият материал на тръбите е бетон като при всички мрежи процентът му е повече от 50% от общата дължина на мрежата.

Канализационната мрежа на гр.Нова Загора е 34 576 м.

Към проекта е приложена карта както с водоснабдителната мрежа на общината, града и канализационната мрежа на града.

Основни проблеми на канализационната мрежа:

- съществуващата канализация е от смесен тип с недостатъчна хидравлична проводимост и то само в град Нова Загора и това създава проблеми при интензивни валежи;
- мрежата е стара, с лоша водоплътност, прояви на инфилтрация и ексфилтрация поради остаряване на материалите, от които е изградена , разпадане и износване на тръбните връзки.
- ПСОВ-Нова Загора е пусната в действие 1982-83 г. с механично и биологично стъпало. Не са провеждани мерки за реконструкция. Капацитетът ѝ е за водни количества:
- $Q_{\text{ср.д.}}=203,00$ л/сек, $Q_{\text{макс.}}=318$ л/сек, $Q_{\text{мин.}}=59,00$ л/сек.
- Замърсеност – БПК5 вход на ПСОВ =204 мг./л. и НВ вход на ПСОВ = 384 мг./л.

Приемник на пречистените отпадни води е р.Блатница, която попада в чувствителна зона по поречието на р.Марица. Разрешителното за заустване определя индивидуалните емисионни ограничения по основните показатели – БПК5,ХПК, НВ, общ азот и т.н.

Технологичната схема на ПСОВ включва: механично и биологично пречистване и обработка на утайките.

Прогнози за развитие на водоснабдяването

Източниците на вода са повърхностни и подземни води. Съгласно българското законодателство (Закона за водите) на първо място е осигуряването на населението с питейна вода.

Освен доставяне на вода за населението, ВиК операторът доставя вода и на различни други консуматори като:

- административни сгради (вкл. бюджетни организации, училища, детски градини, болници и други);
- индустрия;
- търговски обекти;
- селскостопански дейности.

Законът за водите регламентира осигуряването на води за питейни нужди като първостепенна задача. В разработените планове за управление на речните басейни (ПУРБ) са заложили различни мерки, като приоритетно се поставя опазването на водните ресурси и осигуряването на води за питейни нужди.

Основните задачи в областта на ВиК инфраструктурата за община Нова Загора трябва да бъдат:

Относно водоснабдяването

- решаване проблема със съдържанието на нитрати и/или манган в питейните води;
- подобряване състоянието на водоснабдителната инфраструктура с цел намаляване аварийите и течовете.

Относно канализацията

- доразвиване на канализационните мрежи;
- реконструкция на ПСОВ;
- доразвиване на канализационната мрежа;

Първоначалният преглед и оценка на съществуващото положение са основата, върху която се изграждат хипотезите и прогнозите за развитието и подобряването на В и К инфраструктурата. Основната цел е да се осигури достъп до чиста вода, като се запази ресурсът за идните поколения чрез разумно отвеждане, пречистване и заустване на отпадъчните води.

Разработването на прогнозите се позовава на данните от съществуващото водопотребление, изградената и функционираща водоснабдителна и канализационна инфраструктура.

Възможностите за развитие на водоснабдителната инфраструктура трябва да бъдат насочени към оптимизиране работата на системите.

Най-общо, възможностите за развитие на водоснабдяването се изразяват в мерки, които да осигурят:

- гарантиране на необходимото количество питейна вода с качества, отговарящи на нормативните изисквания
- гарантиране на адекватен капацитет на системите и съоръженията
- намаляване на загубите

- повишаване на енергийната ефективност.

Водоснабдяване

Препоръчва се подобряване на условията за обеззаразяване и осигуряване на нужната дезинфекция на питейната вода.

Друг регистриран проблем са големите загуби на вода по трасетата и честите аварии, както по външните довеждащи водопроводи, така и по разпределителната мрежа. Предвижда се реконструкция на основната водоснабдителна система, което включва подмяна на всички водопроводи и помпени агрегати, саниране на конструкцията на всички съоръжения, включително и мерки за достигане на 100% водоплътност на напорните резервоари и монтирането на вентили за предотвратяване на преливането им; измервателни уреди и регулатори на налягане.

За опазване на водоизточниците и съхранение на ресурса се предвижда изграждане, учредяване и съхранение на СОЗ около водоизточниците. Чрез реконструкцията и подобряването на съоръженията ще се намалят аварията, течовете и загубите на вода. Използването на новите по-малко енергоемки помпени агрегати ще намали разхода на енергия . Всички тези действия ще спомогнат от една страна, за подобряване на услугата водоснабдяване за консуматорите и от друга страна, ще гарантират по - ефективна работа на водоснабдителната инфраструктура.

Канализация

Провежда се проучване за използване на изгребни ями в населени места с частично изградена канализационна мрежа и възможности за извозване на отпадъчните води за пречистване в съществуваща или ново изградена пречиствателна станция. Например, както е приложено и в схемата – с.Кортен и гр.Нова Загора да бъдат с обща пречиствателна станция.

9.3. Електроснабдяване

инж. Даниела Хаджилиева

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

Община Нова Загора се захранва от трансформаторна подстанция „Нова Загора” 110/20 кV.

Подстанцията е с двойна шинна система 20 кV и оборудвана с две трафомашини 110/20 кVA – 25 MVA и 15MVA.

Подстанцията има 10 кабелни фидера 20 кV захранващи гр.Нова Загора:

1. Родопи
2. Пожарна
3. Орфей
4. Фотинов
5. Яница
6. Сл.бряг

7. Гарата
8. Струг – индустриален
9. Фуражен цех - индустриален
10. Миролио – индустриален само за Миролио, тяхна собственост / в момента дърпат около 2MVA

И два въздушни ел.провода за града –Миролио и Перла – чужда собственост-резервиращи се.

Първите седем кабелни фидера са проектирани , всеки за 5 MVA, като всички се саморезервират в ТП в северната част на града , през ТП в поделенията и ТП в ЖК”Загоре”. Средно имат от 8-15 ТП на фидер.

Селата в община Нова Загора се захранват от 10 броя въздушни електропроводни линии (ВЛ) на подстанция „Нова Загора”:
ВЛ”Баня – Кортен” – 2тройки до ВС”Баня”, от там 2тройки „Баня – Сборище” до п/я Твърдица

На ВЛ”Кортен” – с. Кортен, Асеновец,Брястово,Кр.Круша,Караново – посреща го ВЛ”Черково” от п/я „Стара Загора” на РОС”Руманя”

На ВЛ”баня” – директна до П/я Твърдица 220/110/20кV

ВЛ”Пъдарево” – с. Пъдарево, Графитово, Омарчево,Биково,Питово – резервира се с ВЛ”Кермен” в гр.Кермен

ВЛ”Кермен” – Коньово, Младово,Кермен, Бозаджии,Скобелево, гр. Кермен и с. Николаево – връзка с ВЛ”Мечкарево” от п/я „Речица” – унищожена

ВЛ”Загорец” – Съдиево, Каменово, Научен, Ценино, Съд.поле – връзка за резерва с ВЛ”Кортен” на РОС”Мечи камък”

ВЛ”Ст.войвода” – Ст.войвода, Загорци,Събраново, - връзка на РОС „Бенковски” с изв.Стамово от п/я К. Ганчев – Ст.З.

ВЛ”Богданово” – Дядово, Богданово, Любенец,Люб.махала – директно връзка в п/я ЦРБ – Раднево

ВЛ”Златаре” – Езеро,Радево,Сокол,Еленово,Прохоров,Млекарево – резервира се в Млекарево с ВЛ”Пет могили” от п/я ЦРБ /имаше връзка с Ямболски ел.провод – унищожена

ВЛ”Пет Могили” от п/я ЦРБ Раднево – от чужда п/я храни селата – Пет Могили, Новоселец, Радецки, Бял кладенец – връзка с ВЛ”Златаре” в Млекарево

Във връзка с икономическата обстановка в региона на застой и слаб ръст на развитие на селските райони, свързано с производство и съхранение на земеделска продукция, се очаква потребление на стопански абонати в новите промишлени зони.

За голяма част от бившите стопански дворове се изготвят регулационни планове, както и нови схеми за развитие на техническата инфраструктура, като тяхното уточняване ще бъде съобразено с разработването на ПУП за тези райони. Впредвид бъдещото проектиране и изграждането на новите улици е удачно новата мрежа СрН да бъде изпълнена подземно.

В селските райони, където енергийната мрежа е предимно въздушна, се отчита силно намалено потребление на електроенергия от битови абонати. Очаква се незначителна промяна в изграждане на мрежа ниско напрежение.

В източно направление на гр.Нова Загора се очаква разрастване на Промислената зона. През изминалата година потреблението на ел.енергия в промишления сектор не се е увеличило. С увеличаване на застроителните граници на „Промислена зона“ ще се наложи само разширение на разпределителната мрежа СрН и мрежата НН в новите квартали.

Района на бившите поделения е добре обезпечен енергийно, при което се очаква развитие на мрежата ниско напрежение.

Мощностите получени от произведена електроенергия от възобновяеми енергийни източници се добиват в светлата част на денонощието според интензивността на слънчевата радиация. Произведената електроенергия е нерегулярна.

Съгласно чл. 24 ал.1 и ал 2 от ЗЕВИ (изм. ДВ 02.05.2011 г.), към електроразпределителната мрежа могат да бъдат присъединявани малки фотоволтаични системи до 30 kW, изградени по покриви имоти в урбанизирани територии, вече присъединени към електроразпределителната мрежа. До 200 kW е разрешено присъединяването на централи върху покривите на производствени и складови сгради и имоти. След тази дата, 02.05.2011 г., електроразпределителните дружества не обявиха свободни мощности за изкупуване на ел.енергия.

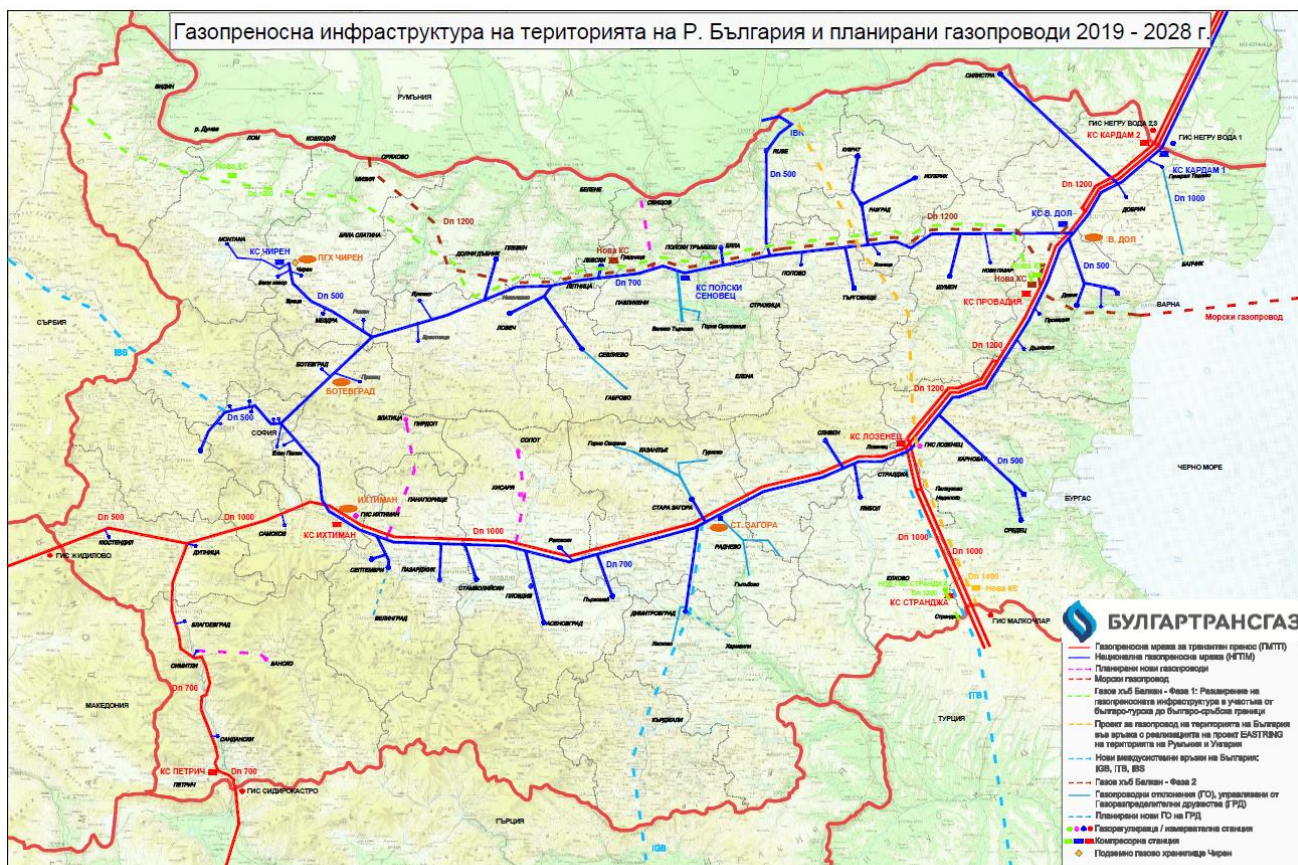
По сега действащата уредба, електроразпределителните дружества съгласуват проекти за централи от възобновяеми източници, само при ползване на енергията за собствени нужди, при което се намаля потреблението от мрежата на ЕВН.

Съставил:

/инж.Даниела Хаджиилиева/

ОБЯСНИТЕЛНА ЗАПИСКА

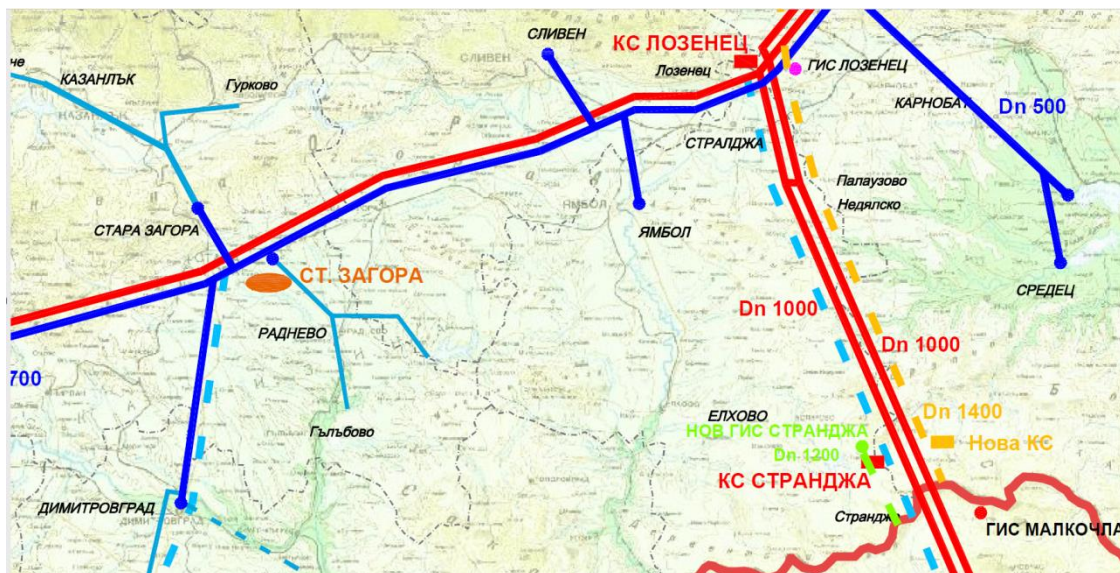
През територията на област Сливен, респ. на община Нова Загора преминава транзитен газопровод част от Южния газов пръстен на националната газопреносна мрежа.

Фигура 1. Газопреносна инфраструктура на територията на Р.България – състояние и прогнози; Източник: Булгартрансгаз, 2019-2028г

<https://bulgartransgaz.bg/bg/pages/gaz-infra-54.html>

През територията на община Нова Загора преминава транзитен газопровод част от Южния газов пръстен на националната газопреносна мрежа, както и част от транзитната газопреносна мрежа.

Газопреносна инфраструктура на територията на Р. България и планирани газопроводи 2019-2028г – Фрагмент, Източник *Булгартрансгаз*

„Булгартрансгаз“ ЕАД е дъщерно дружество на “Български Енергиен Холдинг” ЕАД.

Газовата инфраструктура на „Булгартрансгаз“ ЕАД на територията на Република България се състои от национална газопреносна мрежа, осигуряваща природен газ за основната част от потребителите в България, газопреносна мрежа за транзитен пренос, осъществяваща предимно пренос на природен газ за Турция, Гърция и Македония и подземно газохранилище в Чирен (ПГХ „Чирен“), което е пряко свързано с националната газопреносната мрежа.

Националната газопреносна мрежа е изградена пръстеновидно от газопроводи с високо налягане с обща дължина 1835 km., три компресорни станции КС „Кардам-1“, КС „Вълчи дол“ и КС „Полски Сеновец“ с обща инсталирана мощност 49 MW, очистни съоръжения, електрохимична защита, комуникационна мрежа – медни и оптични кабели, 115 изходни точки (АГРС, ГИС) с 240 пункта за доставка на природен газ. Техническият капацитет на мрежата за пренос възлиза на 7,4 млрд.м³/годишно, а максималното работно налягане е 54 bar

На 25 юли 2018г. Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) одобри Десетгодишния план за развитие на мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД за периода 2018 – 2028 г. Според „Булгартрансгаз“ ЕАД, предвидените за периода 2018 – 2028 г. инвестиции ще допринесат за повишаването и гарантирането на техническата сигурност, безопасност и надеждност на газовата инфраструктура, както и изпълнение на изискванията за опазване на околната среда, за посрещане на очакваното нарастващо търсене на ресурса в страната и региона.

Газоразпределителната мрежа на територията на община Нова Загора

Газоразпределителната мрежа на територията на община Нова Загора се развива от Овергаз Изток АД. ([https:// overgas.bg/category/overgas-network/](https://overgas.bg/category/overgas-network/))

Днес „Овергаз Мрежи“ АД е най-голямата газоразпределителна мрежа в страната. Компанията е собственик на 2200 км. газоразпределителни мрежи на териториите на 51 български общини, по които годишно се разпределят над 300 млн. куб. м.

природен газ. Компанията обслужва 56 500 битови и над 3 000 стопански клиенти, а консолидираният ѝ оборот за 2016 година е над 140 млн. лв.

Газоразпределителната мрежа в землището на Нова Загора се развива успешно на територията на града в жилищната и производствената зона.

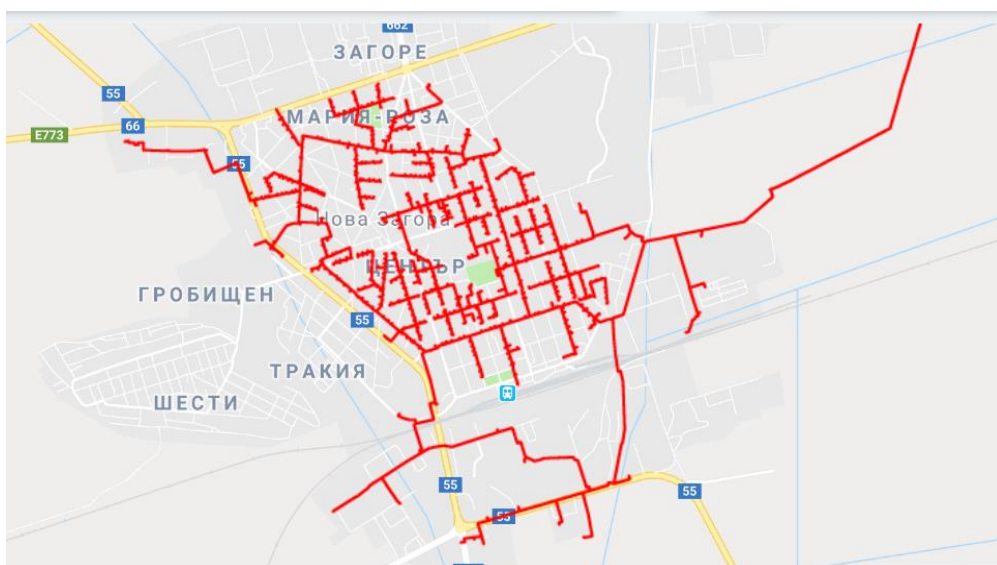
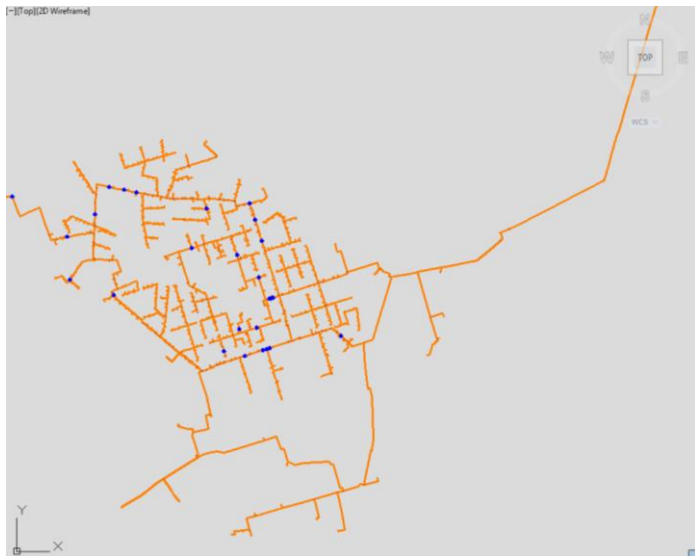

Схема на газоразпределителната мрежа на Овергаз Изток АД на територията на община Нова Загора, Източник: <https://www.Overgas.bg/135>

По предоставени чрез община Нова Загора цифрови данни от Овергаз Изток АД на настоящият етап газоразпределителната мрежа обхваща цялата жилищна зона на града, като са подадени и клонове към производствената зона.

По данни от Овергаз Изток на територията на град Нова Загора изградената газоразпределителна мрежа е с дължина 36600л.м. Газифицирани са 31 броя обществени консуматори - училища, детски градини, здравни заведения и др.

Битовата газификация се разширява, като битовите потребители вече са 624 броя. В промишлената зона на гр. Нова Загора по ул. Лубор Байер и по ул.Д-р Сава Савов има достъп до два разпределителни газопровода, Общо 9 са производствените предприятия, които са газифицирани Очаква се занапред включването на битовите потребители да нарастне с около 50%.

Към момента газоразпределителната мрежа вече обхваща почти всички публични потребители като училища, детски градини, здравни заведения.

На настоящият етап във връзка с вида и обхвата на Общия устройствен план на община Нова Загора не са посочени конкретни перспективни пространствени направления и искания за разширяване на газоразпределителната мрежа до други населени места на територията на общината.

При последващи фази на проектиране на цялостни Подробни устройствени планове на жилищни квартали и производствени зони в града следва да се разработват и Схеми на газоразпределителната мрежа.

Развитието на газопроводната мрежа и осигуряването на достъп до перспективен и ефективен енергиен източник за промишлеността, домакинствата и обществените сгради в общините, е важно условие за подобряване на бизнес средата и насърчаване на икономическото развитие и конкурентоспособността в областта

В част от най-южната територия на община Ново Загора са реализирани и газоразпределителни мрежи на фирма СИТИ Газ, презимно свързани с газоразпределението на територията на община Раднево и промишления комплекс ТЕЦ Марица Изток-2.

Ситигаз България“ ЕАД е дружество за разпределение и търговия с природен газ, 100 % собственост на „Gruppo Societa' Gas Rimini“ S.p.A.Италия. Дружеството е регистрирано с предмет на дейност разпределение и снабдяване като краен снабдител на природен газ в обособена територия Тракия, обособена територия Силистра и община Габрово, на собствена газоразпределителна мрежа в 42 общини. Лицензиите са за 35 години.

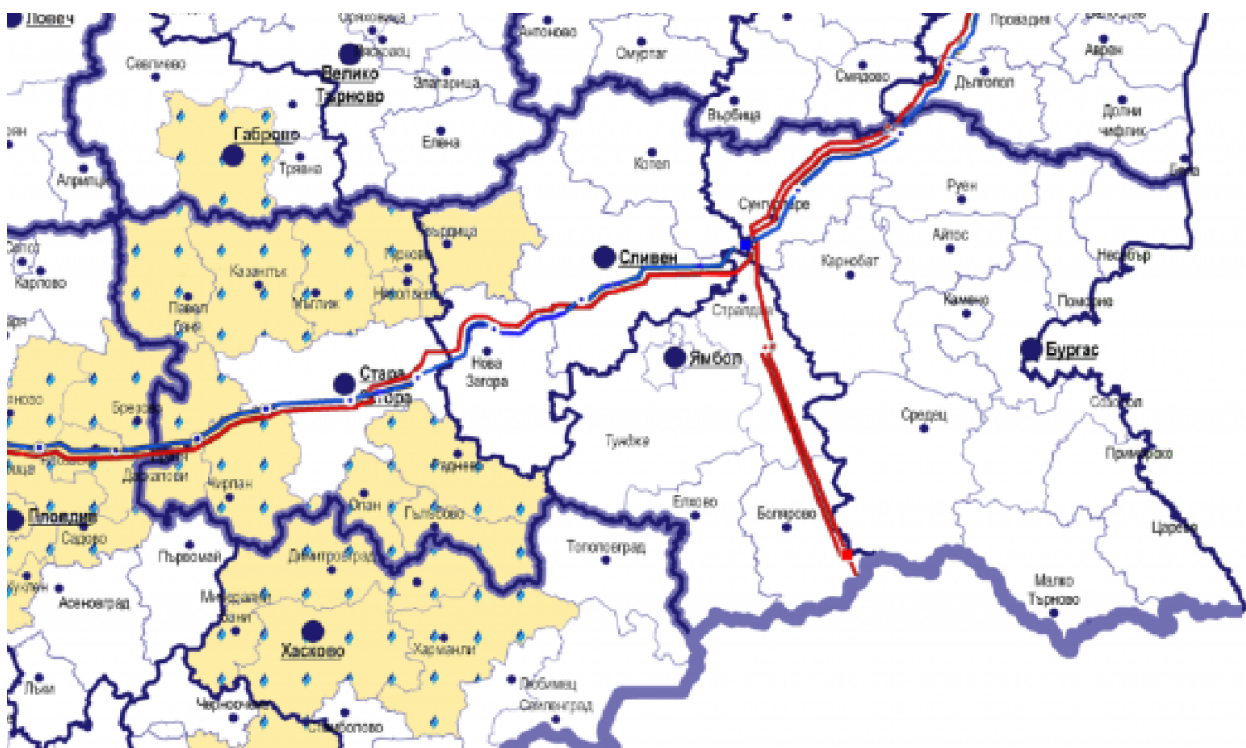

схема на териториите обслужвани чрез Лиценз на Ситигаз България“ ЕАД

Сервитутите на ГРМ се определят съгласно “Наредба № 16 от 09.06.2004 г. (посл.изм бр. 75 от 29.09.2015 г)..за сервитутите на енергийните обекти” (посл.изм бр. 75 от 29.09.2015 г)..

Сервитутите на ГРМ извън регулация са съгласно “Наредба № 16 от 09.06.2004 г. (посл.изм бр. 75 от 29.09.2015 г)..за сервитутите на енергийните обекти” в зависимост от материала и диаметъра на газопровода и от мястото на полагане, като конкретно са:

- при диаметър до Ду300 mm - за стоманени газопроводи - през земеделски имоти - ивици с широчина по 4 m от двете страни на газопровода;
- при диаметър от Ду300 mm до Ду700 mm - за стоманени газопроводи - под полски пътища и в сервитути на общински и републикански пътища - ивици с широчина по 2 m от двете страни на газопровода;
- за полиетиленови газопроводи - през земеделски имоти - ивици с широчина по 2 m от двете страни на газопровода;
- за полиетиленови газопроводи - под полски пътища и в сервитути на общински и републикански пътища - ивици с широчина по 1 m от двете страни на газопровода.

Сервитутите на ГРМ в регулация са съгласно “Наредба № 16 от 09.06.2004 г. (посл.изм бр. 75 от 29.09.2015 г).. за сервитутите на енергийните обекти” в зависимост от материала и диаметъра на газопровода и от мястото на полагане, като конкретно са:

- при стоманени газопроводи - ивици от двете страни на газопровода, несиметрично на оста му, с широчина, представляваща сбор от радиуса на тръбата + 1,20 m, от едната страна и радиуса на тръбата + 4 m, от другата страна;
- при полиетиленови газопроводи - симетрични ивици от двете страни на газопровода, с широчина 0,40 m.

Съгласно Раздел III Условия и ред за упражняване на сервитутните права, учредени за обектите за съхранение, пренос, разпределение и преобразуване на природния газ:

Чл. 20. (1) В сервитутната зона на газопроводите и съоръженията за съхранение, пренос, разпределение и преобразуване на природния газ не се допуска:

.....

Т.т. 6. обработване (разораване) на почвата на дълбочина по-голяма от 0,5 m в сервитутната зона на газопровода и над съоръженията и кабелите на технологичната електронна съобщителна мрежа към него;

Използвани съкращения:

ГРМ – газоразпределителна мрежа
АГРС – автоматична газорегулираща станция
ВПГ/LNG – втечен природен газ
ГИС – газоизмервателна станция
ГО – газопроводно отклонение
ГРС – газорегулираща станция

Информационни източници

Задание за изработване на ОУПО

- Исторически музей, гр.Нова Загора;
- Архивните документации от археологическите проучвания – местни, национални, международни, публикуваните отчети от археологическите проучвания през годините;
- АКБ към НАИМ/БАН;
- НДА към НИИКН;
- Библиографски справки на научни и популярни издания;
- ТСБ Сливен
- Областна управа Сливен
- НСИ
- общинска администрация Нова Загора
- ВиК Сливен
- ОПУ и АПИ – за пътната инфраструктура
- Общинска служба по земеделие
- РЗИ Сливен, РИОСВ Ст. Загора, БД Беломорски район
- Напоителни системи, ДГС Нова Загора, други
- <https://bulgartransgaz.bg/bg/pages/gaz-infra-54.html>
- [https:// overgas.bg/category/overgas-network/](https://overgas.bg/category/overgas-network/)
- <https://www.ситираз.бг/%d0%b7%d0%b0-%d0%bd%d0%b0%d1%81/?id=3>